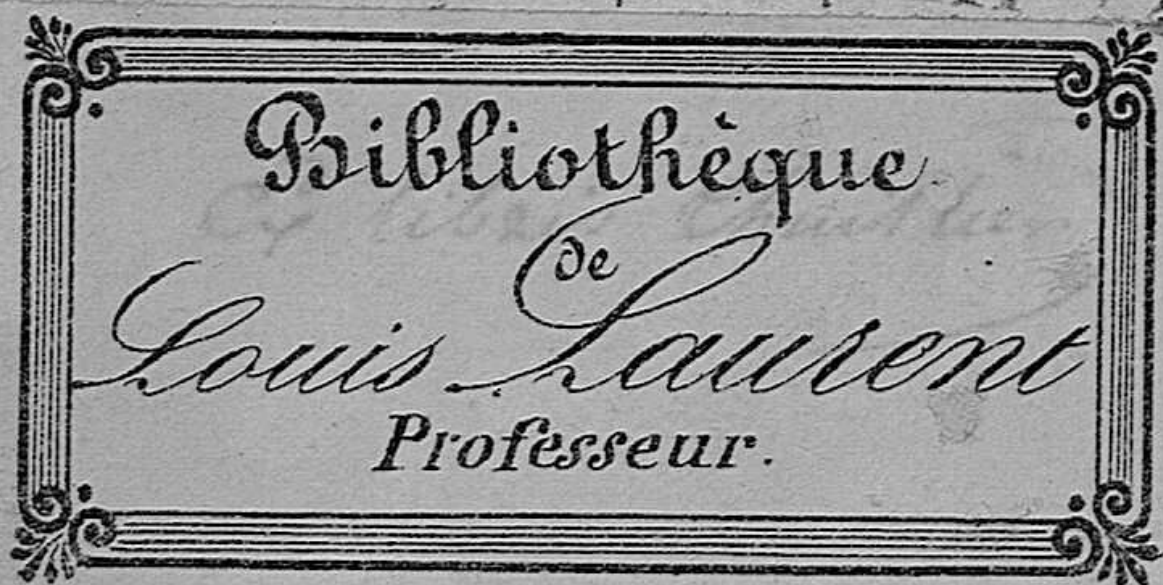

20.

L.L. p. 547. in 12

Ex Libris f. prodesperant.
PHAEDRI
AVG. LIBERTI
FABVLARVM
ÆSOPIARVM
Lib. V.

NIC. RIGALTIVS
recensuit, & Notis
illustravit.

4. 17. 461.

LVTETIÆ.
Apud AMBROSIVM DROVART,
via Iacobea.

M. DC.
Cum Privilegio Regis Christianiss.

Don
No 41086

Clarissimo viro

I A C. A V G V S T O
T H V A N O S A C R I
consistorij Cōsiliario, Se-
natúsque Parisiensis Præ-
sidi doctissimo atq; pru-
dentissimo.

NICOLAVS RIGALTIVS
S. P. D.

P HÆDRI libellos
nuper à me dum
aliud ago Notis
aliquot illustratos, vt ti-
bi, Præses amplissime,
offerrem, tuóq; nomini
a ij

⁴
darem ac deuouerem,
fecit amicissimi tui Petri
Pithoei non sine deside-
rio relictâ bonis omni-
bus recordatio; fecit ani-
mus erga te meus, quem
multis nominibus de-
uinctû iam habes, fecit
solenne feriarum tem-
pus, atque ipsa ridentis,
anni, vt verbo Varronis
vtar, autumnitas. Quæ
certè postrema ratio, fa-
bulares liberti iocos, ver-
nula vrbanitate amabi-
biles argutias, placere ti-
bi posse, sola mihi facilè

persuafit. Nam aliàs hu-
iusmodi fcripta , curis
publicis , & terribilibus
in noxios legibus consti-
tuendis occupato , in-
tempeftiuè nimis obtu-
liflem. Habes igitur , fi
quando rufticari libue-
rit, Imperatorium liber-
tum, quo cum fabulari
non infuauiter nec inu-
tiliter poffis. Nec verò
displiceat quòd liber-
tum otij tui comitem
fecerim. Feriæ iftæ quafi
Saturnalia funt; quibus
olim Athenienfes &

6
Romani rerum domini
veluti precariam seruis
fuis indulgere libertatē,
vna cū iis ludere, epula-
ri, imperantibus quoq;
gratiosè parère consue-
uerant. Porro ex secun-
da illa, quam à Pithoeis
acceperat, libertate, pe-
titus in quasi seruitutem
fuerat Phædrus, sed gra-
uiter & iniquo animo
seruiebat: tandemq; in-
genuè reclamauit. Tue-
re supplicem Præses am-
plissime, & hæc illi apud
te iam tertiam plenissimā-

7
que libertas esto. Bene
vale. ac muneri huic lit-
terario, quâ soles litteras
curâ & humanitate cō-
plecti, si meruisse vide-
bitur, faue. Lutetiæ Pa-
risiorum. x. Kal. Sep-
temb. rebus prolatis.
anno Christi clō. lō. ic.

LECTORI.

PARVM cordati
mihi videtur, Le-
ctor, qui fabula-
rum audito nomine sta-
tim fastidiunt; & Tales,
aiunt, nobis pueris nutrix
aut auia cum crepitaculis
in aurem obgannire sole-
bat. adeo illi bis pueri nec-
dum senes meram pueri-
lem stultitiam nauseant.

Non semper ea sunt,
quæ videntur, decipit

2

*Frons prima multos,
rara mens intelligit
Quod inferiore condi-
dit cura angulo.*

*Nimirum in Phædro tot
Satyræ sunt, quot Fabel-
le; quibus aut secretioris
Philosophiæ utilissima ca-
pita iucundè tractantur,
aut Tiberij & quorun-
dam aliorum difficillima
tempora figurate notan-
tur: quas ad animum se-
retuleris, moralis ac civi-
lis scientiæ dogmata esse
deprehendes. Sed heu fa-
tum optimi Poëtæ! Div*

latuit ignobilis fœdæ mǎ-
 cipatus incuria; abiectus
 inter purgamenta negle-
 genter; ac demum, quod
 ipse præsensisse videtur,
 margaritū in sterquilinio
 iacuit. Reperit vero illud
 Gallus ac Minervius
 pullus, tantiq; pretij cupi-
 dus, diligentissimè deter-
 sum splendori publico red-
 didit. Et verbo dicam, pe-
 rierat Phædrus nisi periis-
 set. Notus quidem anti-
 quis, at nostris antehac
 prorsus incognitus, nisi
 per paucis. Nam affirma-

re ausim Ioachimum Ca-
 merarium multas hinc
 fabulas, adeoque ipsissima
 verba expressisse. Faë-
 rum quoque, virum erudi-
 tum, si quis inspiciat, in eo
 Phædri versus integros
 observabit. Item in fabu-
 latore quodam qui Vene-
 tiis editus est anno M.
 cccc. xci. notavi mihi
 nonnullas ex istis fabulis,
 verborum etiam non pau-
 ca veluti fragmenta, & si
 pretium operæ sit, Petro-
 ni narrationem de ma-
 trona virum in condito-

riolugente. An integrum
habuerint illi codicem, &
an Phædri nomen uspiam
legerint, aut si legerint, cur
dissimulauerint, nescio.

Prima igitur huius au-
ctoris editio accurata bo-
no publico fuit ab claris-
simis Pithoeis summis
antiquitatis vindicibus.

De secundâ silere melius
puto. Quid iam tertiâ hac
nostrâ præstitum sit, tute
vide & Vale. Fabulas
aliquot cum V. CL. P.
Danielis chartulâ cala-
mo exaratâ collatas ha-

13

*bui. Cetera quæ è libris
MSS. reparari potuis-
sent, aut hominum, aut
temporum invidit iniu-
ria.*

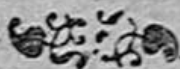
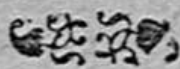
NON QUI
RIGAT,
SED QUI DAT
INCREMENTUM
TVM
DEVS.

P. PITHOEVS FRANCISCO
FRATRI.

REddo tibi, Frater, pro nouellis constitutionibus Imperatoris, veteres fabellas Imperatorij liberti, & quantum quidem cōniicio, Tiberij, atque adeò statim post Sejanū damnatum. nam quis istos deinceps laudauit vnquam? Eius scriptoris qui meminerit ex veteribus nullū dum reperi præter Martialem & Auienū, quem etiam Virgilij fabulas iābis scripsisse tradunt. Thracem se fuisse ipse innuit & Græciæ vicinum: vt nec ij libelli Senecæ fidē eleuēt testantis Æsopos logos intentatū Romanis ingeniis opus. Senem admodum scripsisse præter seniles de ætate querellas, vel illa arguunt quod se D. Augustum ius dicentem audiisse, & Cilnij Mæcenatis Bathyllum saltantem vidisse significat. Cuicui vero ille alapas & libertatem debuerit, tibi certe, Frater, iam vitam debet, quam temporum

15

iniuria pæne sepulto exemplaris à te
reperiti beneficio restituere conatus
sum. Ita tu patronus Phædro, ego
adsertor ac vindex, vel non idoneus,
sine satisfactione tamen venio, & Au-
gusti libertum vel potius libertinum,
priuatus hac etiam parte restabi-
lem publicique iuris facio: tu illi
adsis ac faueas modo, qui & poeticis
voluptatibus aures à forensi asperita-
te respirare non ignoras, & hoc fig-
menti genus à veri professoribus non
esse alienum, usque adeo ut à So-
crate ipso Æsopi λόγους versibus red-
ditos Cebes apud Platonem in os lau-
dauerit. Haue, mi frater, & inter istam
publicam luem salue ac vale. Tricaf-
fib. x. kl. Septembres, reb. prolatis,
ann. ∞. 10. xcvi.

MARTIALIS

EPIGRAM. XX. LIB. III.

Dic Musa quid agat
 Canius meus Rufus?
 Vtrúmne chartis tradit
 ille victuris
 Legenda temporum acta
 Claudianorum?
 An quæ Neroni falsus
 astruit scriptor?
 An emulatur improbi io-
 cos PHÆDRI?

*AVIENVS IN
præfatione fabularum
suarum Aesopicarũ
ad Theodosium.*

H VIVS materiæ ducem nobis Æsopum noueris, qui responso Apollinis monitus ridicula orsus est ut legenda firmaret. Verum has pro exemplo Fabulas & Socrates diuinis operibus indidit, & poemati suo Flaccus aptauit, quod in se, sub iocorum cõmunium specie, vitæ argumenta cõtineant: quas Græcis iambis Babrius repetens in duo volumina coartauit; PHÆDRVS etiã partẽ aliquam quinque in libellos resoluit. De his ego vsque ad XLII. in vnum redactas fabulas dedi, quas rudi Latinitate compositas elegis sum explicare conatus.

FABVLARVM
INDEX.
Lib. I.

- I. **L**upus & Agnus.
- II. **L**ana regem petierunt.
- III. Graculus superbus & Pavo.
- IV. Canis per fluvium carnem ferens.
- V. Vacca & Capella Ovis & Leo.
- VI. Rana ad Solem.
- VII. Vulpis ad personam tragicam.
- IX. Lupus & Gruis.
- IX. Passer ad Leporem consiliator.
- X. Lupus & Vulpis iudice Simio.
- XI. Asinus & Leo Venantes.

- XII. *Cervus ad Fontem.*
XIII. *Vulpis & Corvus.*
XIV. *Ex Sutore Medicus.*
XV. *Asinus ad senē Pastorem.*
XVI. *Ovis Cervus & Lupus.*
XVII. *Ovis Canis & Lupus.*
XVIII. *Mulier parturiens.*
XIX. *Canis parturiens.*
XX. *Canes famelici.*
XXI. *Leo senex, Aper Taurus
& Asinus.*
XXII. *Mustela & homo.*
XXIII. *Canis fidelis.*
XXIV. *Rana rupta & Bos.*
XXV. *Canes & Crocodilus.*
XXVI. *Vulpis & Ciconia.*
XXVII. *Canis & Thesaurus
& Vulturius.*
XXVIII. *Vulpis & Aquila.*

XXIX. *Asinus irridēs Aprum.*

XXX. *Rana metuentes Tauro-
rum praelia.*

XXXI. *Miluius & Columba.*

LIB. II.

XXXII. *Iuencus, & Leo &
Predator.*

XXXIII. *Anus diligēs Iuuenem,
item Puella.*

XXXIV. *Æsopus ad quēdam. De
successu improborum.*

XXXV. *Aquila, Feles & Aper.*

XXXVI. *Casar ad Atriensem.*

XXXVII. *Aquila & Cornix.*

XXXVIII. *Muli duo & Vectores.*

XXXIX. *Cervus ad Boves.*

LIB. III.

XL. *Anus ad Amphoram.*

XLI. *Panthera & Pastores.*

- XLII. *Æsopus & Rusticus.*
 XLIII. *Lanius & Simius.*
 XLIV. *Æsopus & Petulans.*
 XLV. *Musca & Mula.*
 XLVI. *Lupus ad Canem.*
 XLVII. *Soror ad Fratrem.*
 XLIX. *Socrates ad Amicos.*
 XLIX. *De credere & nō credere.*
 L. *Eunuchus ad Improbum.*
 LI. *Pullus ad Margaritam.*
 LII. *Apes & Fuci Vespaiudice.*
 LIII. *De Lusu & Seueritate.*
 LIV. *Canis ad Agnum.*
 LV. *Cicada & Noctua.*
 LVI. *Arbores in Deorū tutela.*
 LVII. *Pauo ad Iunonem de vo-*
ce sua.
 LIX. *Æsopus rp. Garrulo.*
 LIX. *Asinus & Galli.*

LIB. IV.

LX. De Mustela & Muribus.

LXI. De Vulpe et Vna.

LXII. Equus & Aper.

LXIII. Testamentum patris inter
liberos & Matrem.

LXIV. Pugna Murium &
Mustellarum.

LXV. Serpens ad Fabrum fer-
rarium.

LXVI. Vulpis & Caper.

LXVII. De vitiis hominum.

LXVIII. Fur & Lucerna.

LXIX. Malas esse Diuitias.

LXX. De Leone regnante.

LXXI. De oris libidine.

LXXII. De Tribadibus.

LXXIII. De capreis barbatis.

LXXIV. De fortunis hominum.

23

LXXVI. *Canum legati ad Iouem.*

LXXVII. *Serpens. misericordia
nocina.*

LXXIIX. *Vulpis & Draco.*

LXXIX. *De Simonide.*

LXXX. *Mons parturiens.*

LXXXI. *Formica & Musca.*

LIB. V.

LXXXII. *Demetrius rex &
Menander poëta.*

LXXXIII. *De Socio infido.*

LXXXIV. *Caluus & Musca.*

LXXXV. *Asini & Porcelli.*

LXXXVI. *Scurra & Rusticus.*

LXXXVII. *Caluus & quidam pi-
lis defectus.*

LXXXIIX. *Procax Tibicen.*

LXXXIX. *Taurus & Vitulus.*

XC. *Canis & venator.*

Pag. cxvii. lege, inferiore angulo. Sic pag. 134. speculunca vltima.

Pag. clii. lege, Thestio.

His in Notis citandis paginis vsus fuit editione Pithoeana.

EXTRACT DV priuilege.

Suyuant le priuilege du Roy, il est permis à Ambroise Drouart, Libraire, d'imprimer ou faire imprimer, mettre en vente, & distribuer vne ou plusieurs fois un liure intitulé: Phædri Aug. Liberti fabularum Æsopiarum lib. v. Nic. Rigaltius recensuit, & Notis illustrauit. Et faict defences lediët Seigneur à tous Libraires, Imprimeurs ou autres de non imprimer ou faire imprimer, vendre ny distribuer en ses pays, terres & seigneuries autres que ceux qu'aura imprimé ou faict imprimer lediët Drouart sur les peines contenuës esdictes lettres, & ce iusques au terme de neuf ans, à compter du iour & datte qu'ils auront esté paracheuez d'imprimer, comme plus à plain est contenuës lettres patentes, sur ce données à Paris le 27. Aoust 1599.

Par le Conseil.

signé

DE LAVETZ.

PHÆDRI AVG. LIBERTI
FABVLAR. ÆSOPIARVM
LIBER I.

Æsopus auctor quam materiam repperit,
Hanc ego poliui versibus senariis.
Duplex libellis os est, quod risum mouet,
Et quod prudentis vitam consilio monet.
Calumniari si quis autem voluerit
Quod arbores loquantur, non tantū feræ,
Fictis iocari nos meminerit fabulis.

VPLEX LIBELLIS OS.]
Sic repono è Vet. c. MS. Li-
bellis suis Phædrus duplex os,
duplicem vultū, duplicem per-
sonam imposuit, risum mouere,
& vitam monere.

QVOD RISVM MOVET, &c.] Auienus
Theodosio: *Habes ergo opus quo animum oblectes,
ingenium exerceas, solitudinem leues, totumq; vi-
uendi ordinem cantus agnoscas.*

PRVDENTIS.] Cauti, Auien. s̄.

QVOD ARBORES LOQVANTVR.]
Auienus: *Loqui vero arbores, feras cum hominibus
gemere, verbis certare volucres, animalia ridere fe-
cimur, &c.* Certè in Auieni fabulis Quercus &
Arundo loquuntur, & apud Camerarium quo-

que arbores nonnullæ quasi sermones miscēt: hīc verò apud Phædrum non item. Locutus est igitur aptè ad morem & genium fabularū, aut certè arborum fabellæ desiderantur.

NON TANTVM FERAE.] Satyrici nomina scriptis suis conuenientia procudunt. puta si in luxuriosas mulieres inuehuntur, nomina inferunt Migales, Medullinæ, Tryphænæ, Quartillæ, Quintillæ, Lyciscæ, Phiales, Tibiæ, Floræ; si in molles, semiuiros, Trypheri, Trimalcionis, Hedymeles & sic deinceps. Fabulatores quoq; moribus hominum notandis bestiarum personas producunt quia iis quoq; insunt vitia & virtutes quædam. Sic hominem rapacem, lupum vocant; simplicem, ouem aut columbam; astutum, vulpem; violentum aut generosum, Leonem, &c. Philostratus Imaginibus: Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθηται, καὶ λόγῳ τοῖς θηρίοις μεταδεδωκε λόγῳ ἕνεκα. πλεονεξίαν τὲ γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει καὶ ἀπάτην καὶ ταῦτα λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται καὶ ἀλώπηξ καὶ ἵππος νῦν Δία, καὶ εὐδὲ ἡ χελώνη ἄφρωνος.

Adamantius Lib. II. Φυσιολογικῶν. Ἐκάστα γὰρ ἦθι τῶν θηρίων ἑκάστῃ κατὰ φύσιν ἐστὶ τοῖς εἰδεσιν, ἦθεσι τοῖς ἐκείνοις ἑκάστα εἰκότα. οἷον λέοντος ἦθος, θυμικὸν καὶ ἀλκιμον, καὶ τὸ εἶδος τοῦτον, παρδάλειος δὲ, αἰβρόν καὶ ὀργίλον, καὶ λοχηλικόν, καὶ ἐπίβηλον, δειλὸν αἶμα καὶ θρασὺν, καὶ ἡ μορφή τέλοισι εἰκεν. ἄρκλος δὲ, ὠμόφρων, δολία, σκαιά. καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ζώοις καὶ τὰ αὐτὰ ἐμφαίνεται τὸ οἰκεῖον κέρδος. σὺν ἀγρίῳ ὀργῇ ἀπροϊόντος βοῦ, σεμνότης, ἀκακία. ἵππῳ μεγαλαυχία, φιλοπμία. ἀλώπεκι, τὸ δολερὸν, καὶ ἐπίβηλον. πιθήκῳ τὸ βωμολοχικόν, καὶ εἰρωνικόν. προβάτῳ τὸ εὐηδὲς. τράδῳ τὸ μάργον. οὐτὶ τὸ μαρὸν καὶ γαστρίμαρτον, καὶ τῶν ἄλλων

ὁμοίως ἐρπετῶν τε καὶ πτερυγίων τὰ εἶδη τοῖς ἥθεσι εἴκειν.

Nemesius lib. de natura hominis cap. 2. Εἶπον-
τος γὰρ Πλάτωνος τὰς μὲν θυμικὰς καὶ οργίλους καὶ ἄρπακτι-
κὰς ψυχὰς λύκων καὶ λεόντων σώματα μεταμφιέννυσθαι,
τὰς δὲ παρὰ ἀκολασίαν ἡχολημένας ὄνων καὶ τῶν τοιούτων
ἀναλαμβάνειν σώματα, οἱ μὲν κυρίως ἤκουσαν τὰς
λέοντας καὶ τὰς λύκους καὶ τὰς ὄνους, οἱ δὲ τροπικῶς αὐτὴν
εἰρημάναι διέγνωσαν τὰ ἥδη διὰ τῶν ζώων παρεμφαί-
νοντα.

Pisides. Κοσμεργία:

Καὶ πλὴνὰ μὲν δείκνυσι τὰς κέφας φρένας,
Σύας δὲ πόρνας, καὶ λύκους τὰς ἄρπαγας,
Σφῆκας δὲ πλῆκτας, θυμικὰς δὲ παρδάλεις.
Ποιεῖ δὲ τὰς εἰρώνας ἀθλίους κιώας,
Σαίνειν δοκουῶτας, καὶ δάκνειν ἡπειγμένους
Ὅφεις δὲ πικρὰς ἐκτελεῖ τὰς βασκάνους
Τὸν ἰὸν ἐνδεὶς τῇ κακῇ περιπλάσει.

Sic μυθολογικῶς intelligēda quæ de Circe, item
quæ de metempsychosi & metensomatosi
prisicarum religionum confinxit superstitio.
Nam etsi quidam homines bestiis adequantur pro
qualitatibus morum, & ingeniorum, & adfectuum,
quia *Et* Deus, *Ad*similatus est, inquit, homo irratio-
nalibus iumentis: non ideo milui ex rapacibus fient,
& canes ex spurcis, *Et* pantheræ ex acerbis, aut
oues ex probis, & hirundines ex garrulis, *Et* co-
lumbæ ex pudicis, quasi eadem substantia animæ
ubique naturam suam in animalium proprietatibus
repetat. Tertullianus lib. de Anima c. 32. Quod
hic semel ad sequentes omnes fabulas notasse
sufficiat.

I O C A R I.] Iocos Phædri dixit Martialis. Ipse
Phædrus lib. 3. Calumniamq; fictis elusit iocis lib. 4.
Et hoc iocorum legere fastidis genus. C. Melissus

Grammaticus libellos inscribit, *Ineptiarum.*
Locorum. Tranquill. c. 21. de illust Gram.

Lupus & Agnus. 12

I.

AD riuum eundem Lupus & Agnus venerant
 Siti compulsi: superior stabat Lupus.
 Longeque inferior Agnus. tunc face improba
 Latro incitatus iurgij causam intulit.
 Quur, inquit, turbulentam mihi fecisti aquam
 Istam bibenti? laniger contra timens:
 Quî possum quæso facere quod quereris, Lupo?
 A te decurrit ad meos haustus liquor.
 Repulsus ille veritatis viribus,
 Ante hos sex menses, ait, maledixisti mihi.
 Respondit Agnus: Equidem natus non eram.
 Pater hercle tuus, inquit, maledixit mihi.
 Atque ita correptum lacerat iniusta nece.
 Hæc propter illos scripta est homines fabula.
 Qui fictis causis innocentes opprimunt.

LV P V S E T A G N V S.] Fabula hæc *ἡ ποὺς τοῦ*
ἀδελφῆς φαρμακῆς ἀδελφῶν narratur à Babrio.
 17. & Camerario, 263. Vetus liber fabularum
 M S. in Bibliotheca Victoriana Paris.
 Est Lupus, est Agnus; sitit hic, sitit ille; fluentum
 Limite non uno querit uterque sibi.
 In summo bibit amne Lupus, bibit Agnus in imo.
 Hunc timor impugnat verba mouente Lupo.
 Rupisti potumq; mihi riuoque decorem.
 Agnus utrumque negat seratione tuens.

Nec tibi nec riuo nocui, nam prona supinum

Nescit iter, nec adhuc vnda nitore caret.

Sic iterum tonat ore Lupus, in damna minaris:

Non minor, Agnus ait. cui Lupus, imo facis:

Fecit idem tuus ante pater sex mensibus actis:

Cum bene patrissem crimine patris obi.

Agnus ad hæc, tanto non vixi tempore. prado

Sic tonat: an loqueris furcifer? huncque vorat.

Sic nocet innocuo nocuus, causamque nocendi

Inuenit. hei regnant qualibet arte Lupi!

FACE IMBROBA.] Nolim quicquam
mutari. Camerar. Toruo vultu & minacibus ver-
bis. Face improba, ira improba. Pers. Sat. III.
Nunc face supposita feruescit sanguis, & ira Scin-
tillant oculi. Lucretius III. Nec nimis iræ fax un-
quam subdita peccat Fumida. Idem.

Est etiam calor ille animo, quem sumit in ira;

Cum feruiscit, & ex oculis micat acribus ardor, &c.

*Hinc irati, incensi & accensi. Phædrus lib.
III.*

Incensus ille falso vxoris crimine.

Idem — Rursus admota prece

Accensa magis est.

Seneca I de Ira, signa irascentium notat Fla-
grant & micant oculi, multus ore toto rubor, exæ-
stuate ab imis præcordiis sanguine. Arnobius I.
ad. G. Et quid ergo sequitur necessario nisi ut ex eo-
rum luminibus scintillæ emicent, flammæ æstuent,
anhelum pectus spiritum iaciat ex ore, & ex verbis
ardentibus labiorum siccitas inalbescat. Virgil. XII.

Æn. — Toroq; ardentis ab ore Scintillæ absistunt,
oculis micat acribus ignis. Rectè autem Phædrus
Lupum iratum fingit quò scelestiorè indicet.
Lupus enim iratus magis Lupus est. Seneca.

Nullum est animal tam horrendum, tamque perniciosum naturæ, ut non appareat in illo, si ira innuasit, nouæ feritatis accessio. Quo pertinet Virgilianum illud — & se suscitât ira.

L A T R O] Phædrus j. Rapere atque abire sæper adsuevit Lupus. Homines rapaces crudeles & immodestas vsuras exigentes Lupi dicuntur. Vid. Martial. Epig. vltimo, lib. xi. Plato lib. iix. Πορϑεσϑ, de templo Iouis Lupini in Arcadia, vbi homini qui humana viscera comederit necesse est esse lupo. Ouid. de Lycaone, Transform. i.

I N C I T A T V S.] Virgil. Se suscitât irâ. Irasci incitari, impingi: Seneca l. de Ira c. 3. Sic prorita-uerit, incitauerit, Anian. ad tit xvii. lib. i. Pauli Sentent.

Rana regem petierunt. 62

II.

A Thenæ cum florerent æquis legibus.
 Procax libertas ciuitatem miscuit,
 Frenumque soluit pristinum licentia.
 Hinc conspiratis factionum partibus
 Arcem tyrannus occupat Pisistratus.
 Cum tristem seruitutem flerent Attici,
 Non quia crudelis ille, sed quoniam graue
 Omnino insuetis onus, & cœpissent queri,
 Æsopus talem tum fabellam retulit.

R *Anæ vagantes liberis paludibus,
 Clamore magno Regem petiere à Ioue,
 Qui dissolutos mores ut compesceret.*

Pater Deorum risit, atque illis dedit
 Paruum tigillum, missum quod subito vadis.
 Morsu sonoque terruit pauidum genus.
 Hocmersum limo cum iaceret diutius,
 Ferte vna tacite profert è stagno caput,
 Et explorato rege, cunctas euocat.
 Illa timore posito certatim adnatant,
 Lignumque super turba petulans insilit:
 Quod cum inquinassent omni contumelia,
 Alium rogantes regem misere ad Iouem,
 Inutilis quoniam esset qui fuerat datus.
 Tum misit illis hydram, qui dente aspero
 Corripere cœpit singulas. frustra necem
 Fugitant inertes, vocem præcludit metus.
 Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Iouem
 Adfluctis ut succurrat. Tunc contra Deus;
 Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum,
 Malum perferte. Vos quoque ciues ait,
 Hoc sustinete, maius ne veniat malum.

RANAE REGEM PETIERUNT.] Hanc
 fabulam retulit etiam Camerarius tit. de
 Ranis & Ioue: & consimilem de Asino & oli-
 tore. Vid. Artemidor. lib. II. c. 15. Liber M. S.
 Biblioth. Victor.

Dum nihil auderet ludentes ledere ranas,

* Supplicuisse Ioui ne sine rege forent.

Iupiter huic voto risum dedit, ausa secundas

Ranas preces, subitum sensit inane sonum.

Nam Ioue dante trabem, trabis ictu flumine moto,

Demersit subitus guttura rauca timor.

Placato rediere metu, videre tigillum:

Stando procul regem pertinuere suum.

Vt videre trabem per se non posse moueri,

Pro duce fecerunt tertia vota Ioui.

Ira Iouem mouit, regem dedit, intulit hydrum.

Hydrus hianti gula cœpit obire lacum.

Clamitat ecce lacus: morimur pie Iupiter, audi.

Iupiter exaudi, Iupiter adfer opem:

Nos sepelit venter, nostri sumus esca tyranni:

Aufer cedis opus, redde quietis opes.

Ille refert: emptum longa prece ferte magistrum:

Vindicet eternus otia spreta metus.

Omne boni pretium nimio vilescit in usu,

Fitq; mali gustu dulcius omne bonum.

Si quis habet quod habere decet, sit latus habendo.

Alterius non sit qui suus esse potest.

FACTIONVM PARTIBVS.] Partes hîc, seditiones, *ἰσχόραϊαι*.

TRISTEM SERVITVTM.] Ipse Phædrus p. 9. Repulsus tristem sustinuit notam. p. 26. occidit tristi nece. p. 43. non vitam modo tristem decurrit. p. 47. Populum tristis euentus premit. p. 61. gementes tristem fortune vicem.

COEPISSENT QVERI.] Questi essent. Sic ipse loquitur j. Corripere cœpit singulas Item, Redire mœrens cœpit ad proprium genus. Et passim deinceps. Petron. Satyr. Cœpit me precedere. cœpi fugere. cœpit rogare. Vid. Collectanea. Catullus: Nemone in tanto potuit populo esse Iuuenti

Bellus homo, quem tu diligere inciperes?

QVI DISSOLVTOS MORES VT COMPESCERET] Hęc est vetustissimi codicis scriptura. Auulsus autem suo loco hic versus videtur Restituere & lege:

Ranæ vagantes liberis paludibus

Clamore magno regem petiere à Ioue.

Pater Deorum risit, atque illis dedit, &c.

Quod cum inquinassent omni contumelia,

Alium rogantes regem misere ad Iouem:

Qui dissolutos mores ut compesceret;

Inutilis quoniam esset qui fuerat datus,

Tum misit illis hydrum, &c.

PARVVM TIGILLVM.] Sic ipse lib. iv.
Paruum libellum. Hinc verò contra viros bo-
 nos, Nonium & Lambinum, firmanda ve-
 terum librorum scriptura, apud Plaut. *AVLUL.*
Scæ. Postquam obsonauit.

De suo tigillo fumus si quæ exit foras.

LIGNVM QVE SVPER] Quod suprâ ti-
 gillum, nūc, lignum. Glossæ Philoxeni, *Tignum.*
ξύλον, δοκός.

MISSVM.] Fuge mutare.

EXPLORATO REGE.] Ligneo, scilicet.
 Alio sensu *Lignarium regem* dixit Tertullian.
 lib. aduers. Iudæos.

QVOD CVM INQVINASSENT OMNI
 CONTVMELIA.] Can. Apost. LXXIII. pu-
 nitur quisquis regem vel principem contume-
 lia afficit: ὅστις ὑβρίζει πρὸς βασιλέα ἢ ἄρχοντα παρὰ
 τὸ δίκαιον. Matthæus Blastaras, cap. ὅτι βασιλέα
 ὑβρίζειν ἐδείξεν. β'. κεφ. ζ. Παρὰ τὸ δίκαιον δὲ προσθεῖς,
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἀμεταβλήτως τὸν ἱερὸν ἐξεδήμην κινῶναι,
 πρὸς μὴ ἀπεικικῆν ὑβριν ἀνείλεν, ἐ μέντοι καὶ τὸν ὑπὲρ
 δίκαιον ἐλέγχον, ὅτε τέπων καὶ ἀσπίτο πρὸς, ἔστιν ἂν παρὰ
 τὸ ὁρθὸν δρῶντων, καὶ εἰς ὑβριν αὐτοῖς οἱ ἐλέγχοι λό-
 γοι λογίζονται. Photius Nomocan. tit. ix. c. 36.
 Optat. Mileuitan. ii. aduers. Parmen.

TVM MISIT ILLIS HYDRVM] Notat
 Phædrus ferum Caligulæ ingenium. Sueton.
Quod sagacissimus senex ita prorsus perspexerat, ut.

aliquoties predicaret, Exitio suo omniumq; Caium vivere: *Et* se natricem (serpentis id genus) popula Ro. Phaëtonem orbi terrarum educare. Hydrus, natrix, *χέρυδρος*. Vetus Gloss. *Υδρος, ὄφης, aquatilis*. Nec translaticiè Iupiter ranis petulantioribus hydram regem misit. Est enim ranis maximo terrori. *Ælianus* xii. 15. *ὡς ζώων ἰδ. Βάτραχος ὕδρον μισεῖ καὶ δέδοικεν ἰχυρῶς.*

DENTE ASPERO.] Serrato. Hydrogum enim os asperum potius & serratis dentibus timendum, quam venenosum *Ælian.* xvi. cap. 8.

NOLVISTIS VESTRVM FERRE BONVM.] Rex bonus, *Χερσέτης*. *Εὐεργεσία*, regius character. *Græci Theologi*: τέλος βασιλεῖ τὸ *Χερσετῆν*, διὸ καὶ *Χερσέτης* λέγεται, καὶ ἡνίκα τῆς *Χερσετίας* ἐξεπονήσῃ, δοκεῖ κινηθῆναι καὶ τὰς παλαιὰς τὸν βασιλικὸν χαρακτῆρα.

MALVM PERFERTE.] Δύσκολον, truculentum.

HOC SVSTINETE, MAIVS NE VENIAT MALVM.] *Syracusana* quædam sola quotidie tempore matutino, votis expectantibus à Diis salutem gravissimi & importabilis tyranni *Dionysii* deuotissimè exorabat. Quod ut is cognouit, non debitam sibi admiratus beniuolentiam, ad se vocatam, cur, aut quo suo merito id faceret, interrogauit. Tum illa: Certa est ratio, inquit, propositi mei. Puella enim cum grauem tyrannum haberemus, carere eo cupiebam. Quo interfecto, aliquanto tetrior arcem occupauit, eius quoque finiri dominationem, magnæ estimabam. Tertium te superioribus importuniorem cœpimus habere rectorem. Timens itaque ne si & tu absumptus fueris, etiam tibi succedat de-

terior, caput meum pro salute tua deuoueo. Io. Saresberienſis Policrat. vii. c. 25.

Graculus ſuperbus & Pauo. 72

III.

Negloriari libeat alienis bonis,
Suoque potius habitu vitam degere,
Æſopus nobis hoc exemplum prodidit.

TU mens inani Graculus ſuperbia,
Pennas Pavoni quæ deciderant, ſuſtulit,
Seque exornauit: deinde contemnens ſuos,
Immiscuit ſe pavonum formoſo gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt aui
Fugantque roſtris. malè mulcatus Graculus
Redire mærens cœpit ad proprium genus,
A quo repulſus triſtem ſuſtinuit notam.
Tum quidam ex illis quos prius deſpexerat:
Contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus,
Et quod natura dederat, voluiſſes pati,
Nec illam expertus eſſes contumeliam,
Nec hanc repulſam tua ſentiret calamitas.

GRACVLVS SVPERBVS] Simile quid
de Cornicula fabulatur Horat. & Babrius,
Aphthonius fab. xxxi. Æſopus, Theon So-
phiſta, fab. iiii. Et Camerar. de Monedula &
Columbis, De Graculo vero expreſſim Theo-
philaëtus Simocata in Epist. Ο κολαιός τῶν ὄρν.

καίαν δεδιώς ἀμορφίαν, πλὴν τῆς φύσεως διμυρρίαν
ἐνόησεν, ἀλοτρίῳ κόσμῳ πλὴν ἑαυτῆς χαλλοπίζων
ὑπέρπειαν. ἀλλ' ἤλεγξε πλὴν ἀμορφίαν ἢ γλαυξ, καὶ
πλὴν ἐπίπλαστον κόσμον ἐδείκνυε. τὸ γὰρ οἰκῆτον ὅτι-
γῆσσα πτερόν, ὡς ἴδιον ἀφείλετο, καὶ τοῖς ἄλλοις ὀρίοις
ἐδίδα παράδειγμα, ἔκαστον ἀφαιρῶν τὸ ἴδιον, καὶ
γέρονεν αὐτῆς ὁ κολοῖος κολοῖος. Diuersum dein-
ceps à Phædri mente, sed tamen elegans sub-
nectit ἐπιμύθιον. Vid. Tertul. lib. aduers. Valen-
tin. c. xii.

SYSTIN. NOTAM.] v. c. Noticiam.

*Canis per fluuium car-
nem ferens. 152*

IV.

Amittit merito proprium, qui alienum ad-
petit.

CANIS per flumen carnem dum ferret natans,
Lympharum in speculo vidit simulacrum suum:
Aliamque prædam ab alio ferri putans,
Eripere voluit: verum decepta auaritia,
Et quem tenebat ore dimisit cibum,
Nec quem petebat adeo potuit attingere.

CANIS PER FLUVIUM.] Eadem fabula
Capud Babriū, Aphthoniū, Theon Soph.
& Simeonem Settum lib. de Regni guberna-
tione Animalium exemplo, qui μυθολογίαν ad
ambitiosos humanarum gloriarum sectatores
transtulit.

PER FLVMEN.] Babrius, Ποταμὸς πλῆσιον.
Aphthonius, παρ' αὐτῶν δίδει πῶς ὀχθρῶς πρὸς πο-
ταμὸν.

LYMPHARVM IN SPECVLO.] Natu-
ralia specula sunt in vndarum æquore & saxo-
rum læuore. Seneca Natur. Quæst. i. cap. 17.
*Rerum natura facultatem nobis dedit nosmetipsos
videndi. fons cuique perlucidus aut læue saxum ima-
ginem reddit. — Nuper me in littore vidi*

Cum placidum ventis staret mare.

Pentadius de Narcisso: Se puer ipse videt patrem
*dum querit in amne:
Perspicuoq; lacu, se puer
ipse videt.*

Lucretius lib. iv. Postremo in speculis, in aqua,
*splendoreq; in omni
Quæcumque apparent nobis si-
mulacra, &c.*

Vide xii. Scholastic. Poëtarum Imaginem in
vnda. iv. Epigram. vet. & Apul. Apol. Nec
ausim ineptiæ continuò damnare Virgilium,
Theocritum, Senecam. Etenim Seruiant in
Eclogam. ii. inquisitioni pertinacius fauere
mihi videtur Io. Meursius doctissimus adoles-
cens, quem sæpe miror. & certè supra suos
annos litterarum dote ditescit: βλάσφημα καλίσ-
τωρον, αὐτὸς ῥόπαις αὐτῷ. Vid. Aristotel. Problem.
Sect. xxiii. 8. & 38.

NON POTUIT ATTINGERE.] Nec
enim corpus erat, sed simulacrum.

Vacca & Capella Ovis & Leo. 4

V.

Nunquam est fidelis cum potente societas,
Testatur hæc fabella propositum meum.

Vacca & Capella Et patiens Ovis iniurie:
Socij fuere cum Leone in saltibus.

Hi cum cepissent ceruum vasti corporis,

Sic est locutus partibus factis Leo:

Ego primam tollo, nominor quia Leo:

Secundam, quia sum fortis tribuetis mihi:

Tum quia plus valeo, me sequetur tertia:

Malo adficietur, si quis quartam tetigerit.

Sic totam prædam sola improbitas abstulit.

VACCA ET CAPELLA.] Æsopus. Ba-
brius. omniū optimè ad Phædri mentem
Camerarius 173. Liber M S. Biblioth. Victor.

Vt ratione pari fortune munera sumant,

Sumunt fœdus Ovis, Capra, Iuuenca, Leo.

Ceruus adest, Ceruum rapuit Leo, sic ait, heres

Primæ partis ero, nam est mihi primus honor:

Et mihi defendit partem vis prima secundam;

Et mihi dat maior tertia* vita labor:

Et pars quarta meum ni sit mea rumpet amorem.

Publica solus habet fortior ima premens.

Ne fortem societ fragilis vult pagina præsens:

Nam fragili fidus nesciet esse potens.

NVNQVAM EST FIDELIS.] Auienus
X I.

Pauperior caueat sese sociare potenti;

Namq; fides illi cum parili melior.

Porro hanc fabulam auctor glossarum in Institution. §. nam & ita coiri. De societate, Auieno tribuit. Ioan. Faber ad eum Instit. locum, quis fuerit Auienus nescire se fatetur. nec sanè in Auieno hæc fabula legitur, adeoque nec in tribus manuscriptis.

PARTIBVS FACTIS.] Portionibus diuisis. Ciborum κλάσματα, μερίδες, Partes dici notum est ex II. & X. Asini Aurei. Petron. Satyric. de ouo: *Ego quidam pene proieci partem meam, nam videbatur mihi iam in pullum coisse.* Non mediocriter fallitur H. Stephanus cap. I. Exposit. de Latin. susp. cum autumat Peniculum parafitum de se & vxore sua loqui in Menæchmis, Scæ. *Potin ut quiescas:*

Satur nunc loquitur de me & de parti mea.

Pars, prandij portio, qua carere Peniculus cogebatur, qua nec opportunè sublati mensis aduenerat. Sic participare opsonio, prandio, &c. Plaut. Apul.

PLVS VALEO.] Valentior sum. Sic *Valentissima bestia*, Cic. Epist. *Leones ferarum generosissimi*. Plin. lib. X. cap. 21.

Rane ad solem. 148

VI.

Vicini furis celebres vidit nuptias
Æsopus, & continuò narrare incipit.

VXOREM quondam Sol cum vellet ducere,
Clamorem Ranae sustulere ad sidera.

Convicio permotus querit Iupiter

Causam querellæ: quædam tum stagni incolæ:

Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,

Cogitque miseras arida sede emori:

Quidam futurum est, si crearit liberos?

RANAE AD SOLEM.] Babrius, Camerarius. Liber M.S. Biblioth. Victor. de femina & fure.

Femina dum nubit furi vicinia gaudet.

Vir bonus & prudens talia verba mouet:

Sol pepigit sponsam; Iouis aures terra querelis

Perculit, & causam cur foret agra dedit:

Sole necor solo, quid erit si creuerit alter?

*Quid patiar, quid aget tanta caloris * hiems?*

Hic prohibet sermo letum præbere fauorem

His male qui faciunt, vel mala facta parant.

VXOREM QUONDAM SOL CUM VELLET DUCERE.] Ita v. cod. Festiuè in hanc Phædri sententiam de Lunæ quoque nuptiis fabulatur Camerarius. 265.

CONVICIO.] Clamore, coaxatione, collatione vocum & quasi conuocio. Labeo. l. 15. §.

Convicium. D. de iniur. Vetus Gloss. Καταβόσις,

Convicium. Καταβοῶ, Convicior.

OMNES VNVS.] Catullus — Omnibus una omnes surripuit veneres.

QUIDNAM FUTURUM EST SI CREARIT LIBEROS?] Babrius:

Εἰ γὰρ μόνε τρέμοιμεν αὐγὰς ἡλίου,

Τὸς εἴγε τεκνώσει τῶτον βασιλεῖς;

Querolus:

Vicinus mihi malus est. LAR. Ecce rem verè malam. Tamen, Querole, de uno isto, quantum etiam hîc præstiterim, vide.

Vicinum malum pateris unum tantum, quid faciunt illi qui plures habent?

QVER. Conserua istum queso, Lar familiaris, ex voto meo

Tuere quem præstitisti, ne fortè nascantur duo.

Nimirum ex doctrina præstantissimi Hippocratis lib. πει ἐπι αμλως, similia in similibus longissimo tempore similiter perstant: ομοια ἐν τῷ ὁμοίῳ ὁμοιόν ἐστι. Sic quæ fructuum quærendorum causa seponuntur à rusticis optima & pulcerrima eligi debent. Bassus Geoponicis. πὰ καλὰ σπέρματα ὁμοια πὰ ἐξ αὐτῶν ἐσόμενα ποίησει. Etenim sicut mali corui malum ouum ita τῶν πονηρῶν σπέρματων ἄξια τὰ γάρβια. Niceph. Gregoras. 12. Eademq; ratione Proclus Archimedi apud Theophyl. Etum Simocatam, scribit: ἔξῃς πατρικῆς κακίας εἰκόνας ἀληθεῖς καὶ ἰνδαλματῶ. οὐπωδὲρ καὶ τὰ τῆ ἐχίδνης κύνεαται μητρικῶ ἀνοσιότητα διαδέχου. τὴν κορόρον καὶ πθλὴν γαστέρα διαρρηγνύοντα. Maximè verò ad hanc Ranarum fabulam alluisse videtur osor ille mulierum in Libanii Declam. Κατὰ γυναικὸς καλίας. Δοκίζομαι γὰρ πὶς ἔσαι πῶ γλῶττιαν, ἐπίτεξ γλυκύνῃ, πὶς ὠδίνετα. πὶς τεκῶσα. εἰ δὲ καὶ πολλάμοι τέκοι, καὶ ταῦτα αὐτῇ παραπλήσια, δεικνύντα ἥς ἐστὶ, πῶς βιώπομαι, μέτος εἰλημῶρος ποίῃς χορῶ; Huc pertinet quod ait Iuuenalis de Iulia quæ abortivis fœcundam soluebat vuluam, atque offas patrio similes futuras effundebat. Sat. 2.

CREARIT LIBEROS.] Nec fabulosè

quoque Sol creare liberos dicitur. & solus multorum pater audit. Nemo scilicet homo patrem suum nisi matris testimonio fidem adhibeat agnoscere potest, fatetur Telemachus *Ὀδυσ. Α.*

Μήτηρ μὲν τ' ἐμὲ φησι τὸ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ'. ὃ δ' ἔρ' πωπὲς ἔον γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.

Quos autem Venus volgiuaga & πάνδημος variè procreavit, iis nec mater ipsa certum patrem assignare potest. Sed evenit etiam, ut quis aliquando n. c. patrem noscat; Solem unicum certo sibi sciat parentem. Hominem enim à Sole & homine generari Physici adfirmant. Estque elegans in hanc rem Plautinus iocus, *Epidico, scæ. Quid est pater.*

*Abi modo, atque hanc adserua Circam solis
filiam.*

Lambini & Douzæ editiones *Circam Solis filiam* interpretantur, *veneficam*, nec verè nec aptè. Quin potius more suo fecit Comicus, lusit in nomine *Circes*, quæ Solis filia perhibetur: Ideoq; fidicinam *Circam Solis filiam* nuncupavit, quia ut *Circe* à Poëtis Sole progenerata fingitur, ita hæc fidicina quam & pater & mater (ut paret ex eiusdem scænæ superioribus versibus) nosse negabant, Solem sibi tantummodo parentem poterat nominare; ex illo vulgari Philosophorum pronunciato. Sic eleganter & acutè *Circam Solis filiam* Plautus indigetavit.

*Vulpis ad personam
tragicam. 77*

VII.

Personam tragicam fortè vulpes viderat,
O quanta species, inquit, cerebrum non habet.

Hoc illis dictum est, quibus honorem &
gloriam.

Fortuna tribuit, sensum communem abstulit.

PERSONAM TRAGICAM.] Persona
scænicorum artificum, à personando; quo-
niam indumentum illud oris clarescere & re-
sonare vocem facit. Vt autem persona sic in
Glossario vet. Η'χώ, Resona. Personare, claros
& canoros sonitus edere. Satyricus:— *auo-
rum magna sonantes Nomina*. Et ita sæpe apud
Martial. Aliàs Personare χαρακτηρίζειν. Vetus
Glossarium: Personat, διαχαρακτηρίζειν. χα-
ρακτηρίζω, Noto, persono. χαρακτηρ, Vultus, Titulus,
Figura, Luminamentum, Lege: Linimentum.
Notandum verò Personam minus rectè dici
σώμαλον vel oscillum: etenim caput & os coo-
perimento personæ vndique tectum. Perso-
na, caput. & in Æsopi fabulis, κεφαλὴ μορμου-
κίς, κεφαλὴ ἢ ἐγκέφαλον ἔχει. Videatur Gel-
lius c. 7. lib. v.

SENSVM COMMVNE M.] ἐποίησε καὶ πᾶσι
ψυχῶν ἀγολίσυς. Tertullianus, c. 3. de Resur.

carn. Et quidem & de communibus sensibus sapere in Dei rebus, &c. Item c. 5. Igitur quoniam & rudēs quique de communibus adhuc sensibus sapiunt, & dubij & simplices per eosdem denuo inquietantur, &c. Idem, sensum publicum, dixit, c. II. de Anima: Sed & natura plerāque suggeruntur quasi de publico sensu quo Deus animam dotare dignatus est. Et ita communem Deum dixit Anson. in Gratiarum act. Mens ista aurea quam de communi Deo plus quam ullus hausisti. Publicam venam, Iuven. Sat. VII. D. Hilarius Fragmentis ex op. hist. Conscientiam publicam vocat symbolum quod populus Dei conscire & consciscere debet. Communes & publicas litteras Tertullian. cap. I. de Testim. an.

Lupus & gruis. 68

IIX.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat
Bis peccat: primum quoniam indignos ad-
iuuat:

Impune abire deinde quia iam non potest.

OS deuoratum fauce cum hæreret Lupi,
Magno dolore victus cæpit singulos
Inlicere pretio, ut illud extraherent malum.
Tandem persuasa est iureiurando Gruis,
Gulæque credens colli longitudinem
Periculosam fecit medicinam Lupo.
Pro quo cum factò flagitaret premium:
Ingrata es, inquit, ore quæ nostro caput
Incolume abstuleris, & mercedem postulas.

LVPVS ET GRVIS.] Habes hanc fabulam apud Æsopum, Aphthonium fab. 25. Babrium & Camerarium.

OS DEVORATIVM.] Simile quidpiam de Crocodilo narrat Apuleius Apolog. *Belua immanis Crocodilus ille qui in Nilo gignitur, ea quoque, uti comperior, purgandos sibi dentes innoxio hiatu præbet. Nam quod est ore amplo, sed elingui, & plerumq; in aqua recluso, multe hirundines dentibus implectuntur: eas illi, cum egressus in præripia fluminis hiauit, una ex auibus fluuiialibus amica auis, iniecto rostro, sine noxæ periculo exscalpit.* Vid. Herodot. **EVterpe.**

PERSVASA EST IVREIVRANDO.] Galatea Thetidi apud Theophyl. Simoc. *πρὸς ἀπάτην ὄρκος σοφιστὴς ἐστὶν ἀξιόχρεως.*

PERICVLOSAM FECIT MEDICINAM.] Periculosa medicina cuius erat *πεῖρα σφαλερὴ.* Hipocrat. Aphorism.

ORE QVÆ NOSTRO CAPVT I. A.] Ita etiam Crocodilus beneficiū & mercedem Trochilo se dedisse putat, cum illi permisit incolume caput referre. Ælian. iii. cap. ii. *τὸ μηδὲν ἀδικεῖσα τὸν τρόχιλον, λογίζεται μισθόν.* Phile:

Καὶ πύχε κεφαλῶν ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνει

Μηδὲν κακὸν παθεῖσαν ἐκ τῆς θηρίας.

Tale latronum beneficium, iis se vitam dedisse quibus non ademerint. M. Tul.

Passer ad leporem consiliator. 127

IX.

Sibi non cauere, & aliis consilium dare,
Stultum esse paucis ostendamus versibus.

Oppressum ab Aquila fletus edentem graues
Leporem obiurgabat Passer: ubi pernicitas
Nota, inquit, illa est, quid ita cessarunt pedes?
Dum loquitur, ipsum accipiter necopinum rapit,
Questuque vano clamitantem interficit.
Lepus semianimus mortis in solatio:
Qui modo securus nostra inridebas mala,
Simili querella fata deploras tua.

CONSILIATOR.] Sic j. 26. Si verò accessit consiliator maleficus. Auicenus. fab. XXVI.

Nam quamuis rectis constet sententia verbis,
Suspectum hanc rabidus consiliator habet.
Plinius lib. iv. Epist. 17. Ille in inchoandis deductor
& comes: ille gerendis consiliator & rector. Vetus
Interpres iuuen. Sat. iii. v. 46. Consiliari-
bus, dixit, pro consiliatoribus. Consiliator,
consiliarius, βασιφόρος. Cuiac. Paratit. i. Cod.
De Adfessorib. domestic. &c. & ad Nouel.
CXIX.

NECOPINVM.] Vetus Gloss. Necopinanter, ἀποσδοκῆτες.

MORTIS IN SOLATIO.] Seneca Natur. Quæst. vi. Nullum est maius solatium mortis quam ipsa mortalitas. Idem paullò post: Non quia fas est optare publicam cladem, sed quia ingens mortis solatium est terram quandòque videre mortalem. Libanius Sophista καὶ Ἰουναϊκ. λαλ. Εἰ παῖς ἦν μοι τεθνεὺς, ἦν αὖ ἐκ τῆς τὰ αὐτὰ πεπονθότων τέρψεσιν ἐπαχόρου αὖ αἱ λύπαι. τὸ κακὸν δὲ τούτο, πρῶτον μὲν μόνῳ μοι συμβέβηκεν, καὶ οὐ ἐνὶ πρὸς παράδειμω βλέψαντι, λαβεῖν παραμύδιον τῆς ψυχῆς. Io. Tzetzes Hist. Chil. x.

Τῶν ἀνιώντων ὡς παθεῖν πινὰ μόνον, ἢ πρῶτον,
Οδυῶν ἅτε δευτέρῳ· τὸ δὲ σὺν ἄλλοις, δευτέρῳ,
&c.

μετὰ τῆς ἄλλων καὶ αὐτὰς φέρε μετριωτέρως.
Vide fab. Æsopi, cui. epigraphæ, ἐχθροί.

Lupus & Vulpis iudice

Simio. 33

X.

Quicumque turpi fraude semel innotuit
Etiam si verum dicit, amittit fidem.
Hoc adtestatur brevis Æsopi fabula.

Lupus arguebat Vulpem furti crimine,
Negabat illa se esse culpæ proximam.
Tunc iudex inter illos sedit Simius:
Vterque causam cum perorassent suam,
Dixisse fertur Simius sententiam:
Tu non videris perdisse quod petis,
Te credo subripuisse quod pulcrè negas.

LVPVS ET VVLPIS, &c.] Exstat apud
Camerarium. p. 187.

CVLPAE PROXIMAM.] Arnobius, IV.
Nequis posthac hominum id quod esset turpitudini
proximum loqueretur. & VII. Atqui ego contumeliæ
proximum, quinimo esse plenam contumeliam iudico.
Apul. Apolog. Cuius magnitudo vel minimam re-
prehensionem proximam crimini aspernatur. Marius
Victorinus in lib. II. Rhetor. Cic. c. 13, 1. Quo-
niam innocentem probare non possumus, ab hoc tan-
tum facinore, quod in iudicio est, remotum esse de-
ceamus.

TV NON VIDERIS. TE CREDO.] VI-
pianus ad Olynth. I. τὸ ΝΟΜΙΖΩ, καὶ τὸ ΔΟ-
ΚΕΙΝ, καὶ τὰ ποιαῦτα, ἔ πάντως ἐπὶ ἀμφιβολίᾳ
τάττισιν οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ πλάκῃς καὶ ἐπὶ τῷ ἀλη-
θεῖν. οὕτως οὐκ καὶ τὸ νομίζω ἐν ταῦτα ἀπὸ τῷ κρίνω,
καὶ ΠΙΣΤΕΥΩ.

Asinus & Leo venantes.

XI. / 52

Virtutis expers verbis iactans gloriam,
Ignotos fallit, notis est derisui.

VEnari Asello comite, cum vellet Leo,
Contexit illum frutice, & admonuit simul
Ut insueta voce terreret feras,
Fugientes ipse ut exciperet, hic auriculas
Clamore subito tollit totis viribus,
Nonoque turbat bestias miraculo:

Qua

*Que dum parentes, exitus notos petunt,
Leonis adficiuntur horrendo impetu.*

*Qui postquam cæde fessus est, Asinum euocat,
Inbetque vocem premere: tunc ille insolens,
Qualis tibi videtur opera hæc vocis meæ?
Insignis, inquit, sic ut nisi nossem tuum
Animum genusque, simili fuisset in metis.*

A S I N V S E T L E O.] Similes fabulæ
apud Æsopum, Auienum, Babrium, &
Camerarium. Vide prouerb. Asinus apud
Cumanos.

H I C A V R I C V L A S C L A M O R E S V -
B I T O.] Veteres membranæ — *hic auriculas*
Clamore sub. Et/c. Chartula Danielis: *hic au-*
riculus Clamorem subitum tollit, Et/c. An leg.
auritulus. Sic asellus auritus Ouidio II. Amo-
rum Eleg. 7.

Aspice ut auritus miserande sortis asellus, &c.
Aristoteles cap. 6. Physiognom. Οἱ τὰ ὦτα
μικρὰ ἔχοντες, πεινηκώδεις. οἱ δὲ μεγάλα, ὀνίωδεις.

N O V O Q V E T U R B A T.] Auien.

*Mitibus ille feris communia pabula calcans,
Turbabat placidos per sua rura boves.*

N O V O M I R A C V L O.] Auien.

Ne detracta grauem faciant miracula risum.
Miraculum erat reliquis feris Asinus: quia
velatus alieno & incongruo tegmine. ideo-
que illis ignotus. Mirari veteres dicebant
nescire. Ignorantia enim admirationis ma-
ter. Donatus in Andr. Act. v. S. IV. Carfilis:
ἰσχυρότησιν ἢ τερατοδύστηρον δοκεῖ εἶναι τῷ θν-

pior; O' d' ēre, o' d' eis imitatu.

LEONIS ADFICIUNTUR.] V. Dan. L.
adfliguntur h. im.

QUALIS TIBI VIDETUR OPERA
HAEC VOCIS MEAE.] V. Dan. Qualis tibi
voci mee videtur opera?

NISI NOS SEM TVVM ANIMVM.]
Auien.

Forsitan ignoto s imitato murmure fallas:

Ast mihi, qui quondam, semper asellus eris.

SIMILI FV ISSEM IN METV.] V.
Dan. Simili fugisse in metu,

Cervus ad Fontem.

XII. 144

Laudatis utiliora, quæ tempseris
Sæpe inueniri, hæc erit narratio.

AD fontem Cervus cum bibisset, restitit,
Et in liquore vidit effigiem suam.

Ibi dum ramosa, mirans, laudat cornua,

Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,

Venantum subito vocibus conterritus,

Per campum fugere cœpit, Et cursu levi

Canes elusit: silva tum excepit ferum,

In qua retentis impeditus cornibus

Lacerari cœpit morsibus seuis canum.

Tunc moriens, vocem hanc edidisse dicitur:

O me infelicem, qui nunc demum intelligo

Ut illa mihi profuerint quæ despexeram,

Et quæ laudaram, quantum luctus habuerint.

CERVVS AD FONTEM.] Aphtho
Cniius fab. xviii. Babrius: Περὶ εὐρυγασ-
τῶ τῆς ποδῶν λεπτότητος μεμφομένης.

LAUDATIS UTILIORA, &c.] V. Da-
nielis chartula,

*Sæpe esse utiliora quæ contempseris,
Eius rei testis hæc narratio est.*

ET IN LIQVORE VIDIT, &c.] Ipse
s. io. Lympharum in speculo vidit simulacrum
suum.

VOCEM HANC EDIDISSE DICITVR.]
V. Dan. vocem hanc dedisse d. Sic Petron. Satyr.
reddidi illi voces suas.

VT ILLA MIHI PROFVERINT.] V.
c. ut illa mihi quantum p. v. Daniel. Utilia mihi
quam fuerint.

Vulpis & Coruus. V^o

XIII.

Qui se laudari gaudet verbis subdolis,
Ferè dat pœnas turpi penitentia.

CVM de fenestra Coruus raptum caseum
Comesse vellet, celsa residens arbore,
Hunc vidit Vulpes, dehinc sic cœpit loqui:
O qui tuarum, Corue, pennarum est nitor!
Quantum decoris corpore & vultu geris!
Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
At ille stultus, dum vult vocem ostendere,

*Emisit ore caseum, quem celeriter.
 Dolosa Vulpes avidis rapuit dentibus.
 Tum demum ingemuit Corui deceptus stupor.
 Hac re probatur quantum * ingenium
 valet,
 Virtute & semper præualet sapientia.*

V VLPIS ET CORVVS.] Exstat apud
 Babrium, & Aphthonium fab. 29.

QVI SE LAVDARI GAVDET, &c.]
 V. Dan.

*Qui se laudari gaudent verbis subdolis
 Seræ dant pœnas turpi pœnitentiæ.*

L. turpes.

LAVDARI VERBI SVBDOLIS.] Ve-
 tus Glossarium, Εἰρωνία, Blanditiæ.

HUNC VIDIT VVLPES, &c.] V. Dan.
Vulpes ut vidit, dehinc sic cœpit loqui.

O QVI TVARVM C. PEN.] V. Dan.
 O quis tuarum Corue pinnarum, &c.

QVANTVM DECORIS.] V. Dan. *Quân-
 tum decorem.*

QVANTVM INGENIVM VALET.]
 Sic Auienus fab. xl. Vulpi consilium tribuit.
*Vade, ait, & pictæ nimium confide iuuenta;
 Dum mihi consilium pulcrius esse queat.*

Ex Sutore medicus.

XIV.

M Alus cum Sutor inopia deperditus
 Medicinam ignoto facere cœpisset loco,

Et venditaret falso antidotum nomine,
 Verbosus adquisiuit sibi famam strophis.
 Hic cum iaceret morbo confectus graui,
 Rex urbis eius experiendi gratia,
 Scyphum poposcit, fusa dein simulans aqua:
 Miscere antidoto illius se toxicum,
 Bibere iussit ipsum posito premio.
 Timore mortis ille tum confessus est,
 Non artis vlla medicum se prudentia;
 Verum stupore vulgi factum nobilem.
 Rex aduocata concione hac addidit:
 Quanta putatis esse vos dementia,
 Qui capita vestra non dubitatis credere
 Cui calceandos nemo commisit pedes?
 Hoc pertinere verè ad illos dixerim,
 Quorum stultitiæ quæstus imprudentia est.

MALVS SVTOR.] Ex malo Sutore
 malus medicus, & Chironica arte in-
 stitutus: ἡ Χείρων, ἀλλὰ χείρων. Vetus Gloss.
 Pessimus, κακίστος, χείριστος, ἔχατος, χείρων.
 Notauit ad Onosand. p. xi.

VERBOSIS STROPHIS.] Vetus Glos-
 sarium: Συνεστραμμένη ὁμιλία, Tortiloquium.
 Martialis. iii. Ep. 7.

Nihil stropharum est: iam salarium dandū est.
 Lib. x. Ep. 8. — iam strophæ talis abit.

Vetus Gloss. MS. Στροφαί, ἀντιλογίας, διαστρο-
 φάς. Hippocrates, Νόμῳ ταῦτα ὦν χρὴ εἰς πλεονέ-
 κτην τεχνικῶν ἐνεργημένους, καὶ ἀλτρεκέως αὐτένης
 γινώσκιν λαβόντας, οὕτως ἀνὰ τὰς πόλεις φοιτᾶντας,
 μὴ λόγῳ μουῦν, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἱατρὲς νομίζεσθαι.

ἢ δὲ ἀπειρίᾳ, κακὸς θησαυρὸς, καὶ κακὸν κερμῆλλον
ποῖσιν ἔχουσιν ἀντέλῳ, καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ. Eundem
etiam vide δὲ τέχνης.

Asinus ad senem Pa- storem. p. 43

XV.

In principatu commutando sapius
Nil præter domini mores mutât pauperes,
Id esse verum parua hæc fabella indicat.

A Sellum in prato timidus pascebat senex:
Is hostium clamore subito territus
Suadebat Asino fugere, ne possent capi.
At ille lentus, quæso num binas mihi
Clitellas impositurum victorem putas?
Senex negavit: Ergo, quid refert mea
Qui serviam, clitellas dum portem meas?

A SINVS AD SENEM PASTOREM.]
Eodem fere modo fabulatur Camera-
rius de Asino & vitulo. p. 132.

Ovis Cernus & Lupus.

XVI.

p. 100

Fraudator * homines cum auocat sponse
improbo,
Non rem expedire, sed mala videre experit.

O Vem rogabat Cernuus modium tritici
 Lupo sponse: at illa premetuens dolum:
 Rapere atque abire semper adsuevit Lupus,
 Tu de conspectu fugere veloci impetu;
 Vbi vos requiram cum dies aduenerit?

HOMINES CVM AVOCAT.] V. Da.
 Hanielis chartula, nomen cum locat.

Ovis, Canis & Lupus.

XVII.

Solent mendaces luere pœnas maleficij.

CAlumniator ab Oue cum peteret Canis
 Quem commendasse panem sese contenderet,
 Lupus citatus testis, non unum modo
 Deberi dixit, verum affirmavit decem.
 Ovis damnata falso testimonio,
 Quod non debebat, soluit. post paucos dies
 Ovis iacentem in fovea conspexit Lupum:
 Hec, inquit, merces fraudis à Superis datur.

OVIS, CANIS ET LUPVS.] Came-
 rar. de cane & oue. Hac autem fabula
 lusisse videtur Phœdrus in Seianum ceteros-
 que delatores, qui multi sub Tiberio.

COMMENDASSE.] V. D. commodasse.
 LUPVS CITATVS TESTIS.] Quasi
 minister & affessor furis iudicis. Vid. vet.

Interp. Iuven. Sat. III. v. 46.

IACENTEM IN FOVEA.] § lib. III.
p. 31.

Panthera imprudens olim in foveam decidit.
Vid. l. 28. D. ad legem Aquil. Foveæ, ὀρύσ-
ματα, ποδῶν, ποδοκλάσαι. Non solum fera-
rum sed & hostium capiendorum causa fa-
cta. Sud. in Ποδῶν. Τάφρος ὄρυξ ἐξ ποδῶν
ὑφῆκεν ὡς θηρίοις τοῖς πολεμίοις. Curius Fortu-
natian. Leno qua parte venturos ad se adulescen-
tes sciebat, nocte foveam fecit occultam, ea iuue-
nes perierunt.

Mulier parturiens.

XVIII.

Nemo libenter recolit, qui læsit, locum.

INstante partis Mulier peractis mensibus,
Humo iacebat flebiles gemitus ciens.
Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,
Onus naturæ melius quo deponeret:
Minime, inquit, illo posse confido loco
Malum finire, quo conceptum est initio.

NEMO LIBENTER RECOLIT, QUI
LÆSIT, LOCUM.] Prudens Nasonis
consilium II. de Remed. am.

*Et loca sæpe nocent, fugito loca conscia vestri
Concubitus, causas illa doloris habent, &c.
Sic nebulo quidam in Petron. Sat. locum in*

quo nihil fecerat, metuebat. In idem Platonem descendendi, etiam si locum inauspicatum timebam.

FLEBILES GEMITVS CIENS.] Venus apud Coluthum:

— φιλότιλος ἔμῃς ἔμὸν οἶστρον ἑλῆσαι
Πολάκις ὠδίνεσι καὶ ἔθνήσκεται γυναικες.

MINIME, INQVIT, ILLO.] V. Danielis. Min. inq. illa.

MALVM FINIRI.] Hoc tamen malo laborans mulier sana censetur. maximum enim ac præcipuū foeminarum munus est, hoc malum accipere & conceptum tueri. Vid. l. xiv. §. i. De Aedilitio edicto.

CONCEPTVM EST.] Vetus Gloss. Σιώλαβεν, ἐπὶ γυναικὸς, Concepit.

Canis parturiens.

XIX.

Habent insidias hominis blanditiæ mali;
Quas ut vitemus, versus subiecti monent.

CANIS parturiens, cum rogasset alteram,
Ut foetum in eius tugurio deponeret,
Facile impetruit, dein reposcenti locum,
Preces admouit: tempus exorans breue
Dum firmiores catulos posset ducere.
Hoc quoque consumto, flagitare validius
Cubile cœpit: Illa, si mihi & turba mea
Par, inquit, esse potueris, cedam loco.

CANIS PARTVRIENS.] Vid. Ca-
merar. p. 173.

TVGVRIO.] V. Dan. tugulio.

Canes famelici.

XX.

Stultum consilium non modo effectu caret;
Sed ad perniciem quoq; mortales deuocat.

CORUM depressum in fluuio viderunt Canes:
Id ut comesse extractum possent facilius,
Aquam cœpere bibere: sed rupti prius
Ibi periere, quàm quod petierant, contingerent.

CANES FAMELICI.] Camerarius,
p. 389.

COEPERE BIBERE.] V. Daniel cod.
bibere.

IBI PERIERE.] τὸ, Ibi, abest à c. Da-
nielis.

Leo senex Taurus &

Asinus. 72

XXI.

Quicumque amisit dignitatem pristinam,
Ignauis est etiam iocus in casu graui.

Defectus annis *Et* desertus viribus
 Leo cū iaceret spiritum extremum trahens,
 Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
 Et vindicauit iēta veterem iniuriam:
 Infestus Taurus mox confodit cornibus
 Hostile corpus: Asinus ut vidit ferum
 Impune ledi, calcibus frontem exerit.
 At ille expirans: Fortes indignè tuli
 Mihi insultare, te natura dedecus
 Quod ferre certè cogor, bis videor mori.

LEO SENEX, &c.] Camerarius p. 179.
DEFFECTVS ANNIS.] Quem sci-
 licet anni deficiebant:

Nam vita morti proprior est cotidie.

Hominē sexagenarium, cui sexaginta quin-
 que annorum vita viuenda est, anni defi-
 ciunt: nempè quinque tantum illi super-
 sunt. Martialis, xiii. Epigr. 77.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua, &c.
 Tacitus Annal. i v. *Lentulus senectutis extre-
 me, Tubero defecto corpore. Defectæ domus,
 & fænei defectiue homines, C. Th. l. de in-
 dulg. debit. Atq; ita rectissima lectio Apul.
 As. au. iv. Iamq; confecta bona parte itineris, &
 viæ spatio defectus, & sarcinæ pondere depressus.*
 Vid. vet. Interp. Iuuen. Sat. 3. vers. 289. Ve-
 tus Gloss. Deficit, ῥέμνει. λεπθυμεί. Defectus,
 ut contrario sensu, Refectus. Defectus an-
 nis, ut j. lib. v. Defectus pilis. Sustine igitur
 mutandi pruriginem,

INFESTVS TAVRVS, &c.] V. Dan.

B. vj

Infestis tan. &c.

FRONTEM EXTERIT.] V. Dan. fr.
extudit. Frontem exterit, ἐξήγαγε, excer-
ebat.

TE NATVRAE DEDECVS.] j. pag. 28
Sinistra quos in lucem natura extulit.

QVOD FERRE COGOR; BIS VI-
DEOR MORI.] Æsopus præceps mitten-
dus: ὦ Ζεῦ, εἴ ποτε σε ἠδίκησα, ὅτι οὕτω
παρὰ λόγον ἀπολλύμαι; ἢ ταῦτα ἔδ' ὑφ' ἱππῶν
ἡμιόων, ἔδ' ἡμιόων ἀγαθῶν, ἀλλ' ὀναρίων ἀλε-
δεσάτων. Aulien. fab. vlt.

Mustela & homo.

XXII.

Mustela ab Homine prensa, cum instantem
necem

Effugere vellet; quæso, inquit, parce mihi
Quæ tibi molestis muribus purgo domum.
Respondit ille: facerem, si causa mea
Gratum esset, & dedissem veniam supplici:
Nunc quia laboras ut fruaris reliquiis,
Quæ sunt rosuri, simul & ipsos deuores,
Noli imputare vanum beneficium mihi.
Atque ita locutus, improbam leto dedit.

Hoc in se dictum debent illi agnoscere,
Quorum priuata seruit utilitas sibi,
Et meritum inane iactant imprudentibus.

MVSTELA ET HOMO.] Camera-
rius p. 188. & 312.

MOLESTIS MYRIBVS PVRGODOMVM.] Palladius de Cato: iv. Epigr. vet.

*Mordaces mersu solitus consumere mures,
Inuisum & domibus perdere dente genus.*

IMPROBAM LETO DEDIT.] Ælian-
us c. 14. lib. iv. De Animal. Κακὸν θυρίον ἢ
γαλή. Vid. Artemid. Oneir. 3. c. 28.

Canis fidelis.

XXIII.

Repentè liberalis stultis gratus est,
Verùm peritis inritos tendit dolos.

NOcturnus cùm fur panem misisset Cani,
Obiecto tentans an cibo posset capi:
Hec, inquit, linguam vis meam præcludere,
Ne latrem pro re domini: multum falleris.
Namque ista subita me iubet benignitas
Vigilare facias ne mea culpa lucrum.

CANIS FIDELIS.] Camerarius. p.
1183.

Rana rupta & Bos.

XXIV. 15

Inops potentem dum vult imitari, perit.

IN prato quodam Rana conspexit Bouem,
 Et tacta inuidia tanta magnitudinis,
 Rugosam inflavit pellem: tum natos suos
 Interrogauit, an Boue esset latior.
 Illi negarunt: rursus intendit cistem
 Maiore nisu; & simili quæsivit modo,
 Quis maior esset; illi dixerunt, Bouem.
 Nouissime indignata, dum vult validius
 Inflare sese, rupto iacuit corpore.

RANA RUPTA.] Horat. Serm. 11. Sat.
 3. Camerar. p. 188.

INOPS POTENTEM.] Martialis lib.
 x. De Torquato & Otacilio:

*Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim.
 Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.*

Canes & Crocodillus.

XXV.

*Consilia qui dant praua cautis hominibus,
 Et perdunt operam, & deridentur turpiter.*

CANES currentes bibere in Nilo flumine,
 A Crocodillis ne rapiantur, traditum est.

*Igitur cum currens bibere cœpisset canis,
Sic Crocodillus : quàmlibet lambe otio,
Accede, pota leniter, & noli dolos,
Inquit vereri : at ille : facerem mehercule
Nisi esse scirem carnis te cupidum mee.*

CANES CURRENTES BIBERE.]
Ælianus c. 53. lib. vi. De Animal. de
Nilo & Crocodilis egregiè Achilles Ta-
tius v. Leucip. & Clitoph.

ACCEDERE, POTA, &c.] Vetus codex.
*Pota, accede, noli timere sedulo ait. at noli vereri
inquit, at ille, facere me hercule.*

Vulpis & Ciconia.

XXVI.

*Nulli nocendum : si quis vero læserit.
Multandum simili iure, fabella ammonet.*

Vulpis ad cœnam dicitur Ciconiam
Prior inuitasse, & si liquidam in patena
Posuisse sorbitionem, quam nullo modo
Gustare esuriens potuerit Ciconia:
Quæ vulpem cum reuocasset, intrito cibo
Plenam lagonam posuit : huic rostrum inserens
Satiatur ipsa, & torquet conuiuiam fame:
Quæ cum lagonæ frustra collum lamberet,
Peregrinam sic locutam volucrem accepimus:
Sua quisque exempla debet equo animo pati.

VVLPI S ET CICONIA.] Camerar.
p.185.

PLENAM LAGONAM.] Vetus Gloss.
270. *Lagœna*, λαγύνιον. In vetusto marmore
M. VLPIO AVG. LIB. PHAEDIMO.
DIVI TRAIANI. AVG. A POTIONE.
ITEM. A LAGVNA.

LAGONAE COLLVM.] Petron. Sat.
amphorarum ceruices, dixit.

PEREGRINAM VOLVCREM.] Videatur
Plin. x.c. 23. Pacatus Paneg. Th. A. Ne-
minem unum inueniri, qui auderet ad penum re-
giam flagitare remotorum litorum piscem, peregrini
aëris volucrem, alieni temporis florem.

Canis & Thesaurus & Vulturius.

XXVII.

Hæc res auaris esse conueniens potest,
Et qui humiles nati dici locupletes student.

H Vmana effodiens ossa, thesaurum Canis
Inuenit, & violauit quia Manes Deos,
Iniecta est illi diuitiarum cupiditas,
Pœnas ut sanctæ religioni penderet.
Itaque aurum dum custodit, oblitus cibi
Fame est consumptus: quem stans Vulturius super
Fertur locutus: ô Canis, merito iaces,

*Qui concupisti subito regales opes,
Trivio conceptus, Et educatus stercore.*

TRIVIO CONCEPTVS ET EDVGA-
TVS STERCORE.] Vide quæ viri
doctissimi notauerunt ad illud Petron. *Quod
purgamentum in nocte calcasti in trivio aut ca-
daver ? Phædr. lib. iv. De canum legatis.*

Vulpis & Aquila.

XXIIX.

Quamuis sublimes debent humiles me-
tuere:

Vindicta docili quia patet solertia.

Vulpinos catulos *Aquila* quondam sustulit
Nidoque posuit pullis escam ut carperent:
Hanc persecuta mater, orare incipit,
Ne tantum misere luctum importaret sibi.
Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.
Vulpes ab ara rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circumdedit,
Hosti dolorem damno miscens sanguinis,
Aquila ut periculo mortis eriperet suos
Incolumes natos supplex *Vulpi* tradidit.

VULPIS ET AQUILA.] *Æsop. fab. i.
Camer. p. 71.*

VULPES AB ARA RAPVIT ARDENTEM FACEM.] Virg. XII. Æn.

Obuius ambustum terram Chorinæus ab ara Corripit, &c. Petron. Sat. — ab aris alius accendit faces, &c.

DAMNO SANGVINIS.] Damno prolis, progeniei. Fratres *ὄμαινοι*, Consanguinei. Paternus maternusq; sanguis, Cic. Sanguinis pignus, Petron. Cognatus sanguis, Martial. XII. Epigr. 44. Longus sanguis, Iuuenal. Sat. IIX. Altus sanguis. Hieronym. Epist. ad Principiam. Et pro sanguine Cassiodorus elegantissimè venam, dixit, III. Variar. Epist. VI. *seculis suis producit nobilis vena primarios.* Persius Sat. I.

Hæc fierent si testiculi vena vlla paterni Viveret in nobis?

Etsi magis videatur alludere ad venam, melioris sexus notam. vt Sat. VI.

Fr tuus iste nepos olim satur anseris extis.

Cum morosa vago singultiet inguine vena,

Patriciæ immetat vulua — Nec non & Satyrico more dixit idem eadem Sat.

— ô medici, mediam pertundite venam.

Sic in Priapeis:

Nacades antiqui Dryadasq; habuere Priapi:

Et quo tenta Dei vena subiret erat.

Horatius Satyrice eademq; licentia Sat. 2. lib. I.

Nam simul ac venas inflavit tatra libido, &c. Ovidius I. de Arte.

Et Venus in venis, ignis in igne furit.

Asinus inridens Aprum.

XXIX.

Plerumque stulti risum dū captant leuem,
 Graui destringunt alios contumelia,
 Et sibi nocium concitant periculum.

A Sellus Apro cum fuisset obuius:
 Salue, inquit, frater: ille indignans, repudiat
 Officium, Et querit cur sic mentiri velit.
 Asinus dimisso pene: Similem si negas
 Tibi me esse, certe simile est hoc rostro tuo.
 Aper cum vellet facere generosum impetum,
 Repressit iram: & facilis vindicta est mihi:
 Sed inquinari nolo ignauo sanguine.

A SINVS IRRIDENS APRVM.] Hanc
 fabulam refert Camerarius, verum Phę-
 dri nequitiam dissimulat. pag. 174. Fabula-
 rum scriptor ante centum annos Venetiis
 excusus, & in Bibliotheca P. Petauij v. c. &
 S. Victoris Paris. manuscriptus:

*Audet asellus aprum risu tentare proteruo:
 Audet iners forti dicere, Frater Aue.
 Vibrat aper pro voce caput, nam verba superbis
 Reddere, sed dentem vix tenet ira trucem.
 Sustamen ista monet, Vilem dens nobilis escam
 Spernit, desidia tutus es ipse tua.
 Non debet stolido ladi prudentia risu:
 Nec stolidus doctum debet adire iocis.*

REPUDIAT OFFICIUM.] Officium
Salutationis : Sueton. August. c. 27. & c. 52.
ne quem officij causa inquietaret. Sidon. IV.
Epist. x.

DIMISSO PENE.] Omnino sic legen-
dum ex vetustissimo codice : Asinus scilicet
distento immani & vasto fascino, simile il-
lud esse ait apri rostro. Aselli, homines bene
peculiati. Eaque voce lusit etiam Quartilla
apud Petron. Sat. *Hodie post asellum diaria non
sumo.* Iuven. Sat. IX. — *alium bipedem sibi
querit asellum.* Vid. vet. Interp. & fab. Asi-
nariæ Pasiphaës. As. aurei x. Puellæ quoq;
siue cinædorum chorus, asinum, maritum
suum vocant. Miles. IXX.

Ranæ metuentes Taurorum prælia.

XXX.

Humiles laborant, vbi potentes dissident.

Rana in palude pugnam Taurorum intuens,
Hec quanta nobis instat perniciēs ! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De principatu cum illi certarent gregis,
Longèque ab illis degerent vitam bonas:
Est ratio separata, ait ac diversum genus.
Expulsus regno nemoris qui profugerit,
Paludis in secreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede:
Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet.

RANAE METVENTES TAVRORVM
 PRAELIA.] Vid. Horat. Sat. 3. lib. II.
 EST RATIO SEPARATA.] An legēdum, *Natio est separata?* Sic videtur doctissimo viro. Et in pecoribus natio dicitur. Vid. Fest.

Miluius & Columba.

XXXI.

Qui se cōmittit homini tutādum improbo,
 Auxilia dum requirit, exitium inuenit.

Columba saepe cum fugissent Miluium,
 Et celeritate pennae vitassent necem,
 Consilium raptor vertit ad fallaciam,
 Et genus inerme tali decepit dolo:
 Quare sollicitum potius æuū ducitis
 Quam regem me creatis iūcto fœdere,
 Qui vos ab omni tutas præstem iniuria?
 Illæ credentes, tradunt sese Miluio,
 Qui regnum adeptus cœpit vèsci singulas,
 Et exercere imperium sauis vnguibus.
 Tunc de reliquis vna: Meritò plectimur.

MILVIVS ET COLVMBÆ.] Came-
 rar. p. 182.

PHAEDRI AVG. LIBERTI LIB.
 PRIMVS EXPLICIT.

INCIPIT LIB. SECVNDVS
FELICITER.

A V C T O R.

EXemplis continetur Æsopi genus,
Nec aliud quicquam per fabellas
quæritur,
Quâ corrigatur error vt mortaliū,
Acuatque sese diligens industria.
Quicumque fuerit ergo narrandi locus,
Dū capiat aurem & seruet propositū suum,
Re commendatur non auctoris nomine.
Equidem omni cura morem seruabo senis:
Sed si libuerit aliquid interponere
Dictorum, sensus vt delectet varietas,
Bonas in partes, lector, accipias velim.
* Ita sic rependet illi breuitas gratiam
Cuius verbosa nescit commendatio.

*Iuuenius, Leo & Pre-
dator.*

XXXII.

Attendē cur negare cupidis debeas;
Modestis etiam offerre quod nō petierint.

Super Iuencum stabat deiectum Leo:
 Prædator interuenit partem postulans:
 Darem, inquit, nisi soleres per te sumere:
 Et improbum reiecit. Forte innoxius
 Viator est deductus in eundem locum,
 Feroque viso rettulit retro pedem.
 Cui placidus ille: non est quod timeas, ait.
 Et quæ debetur pars tuæ modestiæ
 Audacter tolle. tunc diuiso tergore,
 Siluas petiuit, homini ut accessum daret.
 Exemplum egregium prorsus & laudabile.
 Verum est auiditas diues, & pauper pudor:

IVVENCVS.] Vide Auiē fab. 18. & 18.
 PARTEM POSTULANS.] Quasi in-
 uenti titulo. j. lib. v.

*Anus diligens iuuenem,
 item Puella.*

XXXIII.

A feminis utcumque spoliari viros
 Ament, amētur, nempe exemplis discimus.

Aetatis mediæ cuidam, mulier non rudis
 Tegebat annos celans elegantia.
 Animosque eiusdem pulchra iuuenis ceperat.
 Ambæ videri dum volunt illi pares,
 Capillos homini legere cœpere inuicem.
 Qui se putaret pingi cura mulierum

*Caluus repente factus est. nam funditus
Canos puella, nigros anus euellerat.*

ANVS DILIGENS IUVENEM, &c.]
Babrius, Camer. de sene & concubinis
illius.

A FEMINIS SPOLIARI VIROS.]
Spoliatricem amicam dixit Martial. iv.
Epigr. 29.

Sic spoliatricem commendat fastus amicam.
Idem v. Ep. 44.

Dispensatorem fallax spoliabit amica.
Plautus Menæchmis Scæn. Anime mi
*Meretrix tantisper blanditur dum illud quod
rapiat videt.*

Apud eundem, Truculento, Meretrix ait:
*Probus est amator, qui relictis rebus rem perdit
suam. At nos malè agere prædicant viri solere se-
cum, Nosq; esse auaras — Tota inde scæna
est in eiusmodi narrationibus. Epictetus.*

*Nuda Venus picta est, nudi pinguntur Amores:
Nam quos nuda rapit, nudos amittat oportet.*
Sidonius Ep. vi. lib. ix. Per rei familiaris dam-
na vacuatus, ut primum intelligere cæpit Et
retractare quantum de bonisculis auitis pater-
nisq; sumptuositas domestica Charybdis abligurif-
set, quanquam sero resipiscens, attamen tandem
veluti frenos momordit, excussitq; cernices, atque
Vlyxeas (ut ferunt) ceras auribus figens fugit
aduersum vitia surdus, meretricij blandimenta
naufragij. Scite Sidonius Meretricem appel-
lauit domesticam Charybdim: optimeque
ad

ad Sidonij simul & Phædri mentē dixit Nicetas Choniates in Alex. Manuel. Comn. filio, lib. II. Καὶ τὸ τῷ Ἀρχιλόχῳ ἀντικρυς ἐπεραίνετο, ὃ φησιν, εἰς ἔντερον πόρνης πολλάκις μεταρρύνει καὶ τὰ χρόνῳ καὶ πόνῳ συλλεγόμενα μακρῶ. Codex Augustanus : εἰς κοιλίαν πόρνης ἠφανίσθησαν καὶ ἐφθάρησαν χρήματα ὅσα διὰ πολλῶν κόπων. Bulga meretricis, ἔντερον, κοιλία, cauum, fossa, specus, profunda vorago.

ÆTATIS MEDIÆ CUIDAM.] Sic legendum, nihilq; deesse puto. Babrius: μιζότριχ.

TEGEBAT ANNOS CELANS ELEGANTIA.] In Epistolis Theophylacti Simocatæ Theano EVridice : Ο' φυσικὸς σοῦ κόσμος παρώχικος, καὶ ρυτίδων εἴγυς ἢ ἀπρέπεια. σὺ δὲ χαράττειν ἐπιχειρεῖς τὴν ἀλήθειαν ὅτι πλάσσω κόσμῳ τὰς ἐρασὰς ἐκφαιλίσσας. περὶ ἀρχαῖ χρόνῳ γράϊδιον. εἰ γὰρ ἀπρεπεῖς οἱ λειμῶνες ἐν μετοπώρῳ τοῖς ἀνδράσι. μέμνησο καὶ θανάτῳ.

REPENTE CALVVS FACTVS EST.] Babrius : ψιλώθεῖς πάντες ὁρώμεν γέλωτος.

Æsopus ad quendam de successu improborum.

XXXIV.

Laceratus quidam morsu vehementis Canis,
Tinctum cruore panem immisit malefico,
Audierat esse quod remedium vulneris.
Tunc sic Æsopus : noli coram pluribus

Hoc facere canibus, ne nos viuos deuorent,
Cum scierint esse tale culpe premium.

Succensus improborum plures allicit.

LACERATVS QVIDAM.] Planud.
Κυώδηςλος.

VEHEMENTIS CANIS.] Vementis,
irati, rabiosi. Vid. Gell. c. 5. lib. xvi.

SUCCESSVS IMPROBORVM PLV-
RES ALLICIT.] Planudes: ὅτι ἀνθρώπων
οἱ πονηροὶ ἀεργεῖσθαι, μᾶλλον ἀδικεῖν προ-
ξυνοῦται.

Aquila, feles & aper.

XXXV.

Aquila in sublimi quercu nidum fecerat:
Feles cauernam nanta, in media pepererat:
Suis nemoris cultricis fœtum ad imam posuerat.
Tam fortuitum feles contubernium
Fraude & scelestas sic euertit malitia.
Ad nidum scandit volucris: perniciēs, ait,
Tibi paratur, forsā & misera mihi.
Nam fodere terram quod vides cotidie
Aprum insidiosum, quercum vult euertere,
Vt nostram in plano facile progeniem opprimat:
Terrore effuso & perturbatis sensibus,
Direpit ad cubile setose suis;
Magno, inquit, in periculo sunt nati tui.
Nam simul exieris pastum cum tenero grege,

*Aquila est parata rapere porcellos tibi.
 Hunc quoque timore postquam compleuit locum,
 Dolosa toto condidit sese cauo.
 Inde euagata noctu suspensæ pede,
 Vbi esca se repleuit & prolem suam,
 Pavorem simulans prospicit toto die.
 Ruinam metuens Aquila ramis desidet:
 Aper rapinam vitans non prodit foras.
 Quid multa? inedia sunt consumti cum suis,
 Felisque catulis largam præbuerunt dapem.*

*Quātū homo bilinguis sæpe cōcinnat mali
 Documentū habere stulta credulitas potest.*

CAVERNAM NANCTA.] Cauerna
 Carboris, cauum, rima, foramen. Ma-
 rius Victorinus in I. Rhet. Cic. c. 75. cauer-
 nam clepsydæ, dixit: *Aquam enim per totum
 diem exceperunt tenuissima cauerna defluentem.*

CONTVERNIVM.] συνοικισιον.

IN PLANO.] Lib. I. Epigr. vet. 33.

In plano tua sit semper fortuna —

Seneca, Nat. Quæst. vi. c. 2. *Quid porro? Mors
 lenior in plano est? Planum, ἐπίπτεον, ὁμαλόν.
 Planata edificia, Plin. Plano pede instituta, Vi-
 truuio. Vid. B. Briffon. xiv. de verb. fig.*

TOTO CONDIDIT SESE CAVO.]
 Toto, imo, ultimo. Sic speluncam ultimam
 draconis, dixit, lib. iv. p. 53. Et lib. iii. pag. 31.
totis anida traxit naribus.

EVAGATA.] Βασίλειον, πλατὺ δέν.

SUSPENSO PEDA.] Arnobius. V. Ad-

uerf. gent. Ibat pauens ac trepidus anhelitu oris
 preffo, fufpenfis per formidinem grefibus. Psyche
 Miſes. v. thoro delapſa, nudoq; veſtigio penſilem
 gradum paulatim minuens. Pacatus Paneg. Th.
 A. Altorum vulnerum cicatrices, poſtquam cutem
 ſanitate duxerunt, manu pendente tractabo.

Item Caſar ad atriensem.

XXXVI.

Eſt ardelionum quædam Romæ natio
 Trepidè concuſans, occupata in otio
 Gratis anhelans, multa agendo nihil agēs,
 Sibi moleſta & aliis odioſiſſima.
 Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo
 Vera fabella, pretium eſt operæ attendere.

Cæſar Tiberius cum petens Neapolim,
 In Miſenensem villam veniſſet ſuam
 Quæ monte ſummo poſita Luculli manu,
 Proſpectat Siculum & proſpicit Tuſcum mare;
 Ex alticinctis unus Atriensibus,
 Cui tunica ab humeris linteo Peluſio
 Erat deſtrieta, cirris dependentibus.
 Perambulante leta domino viridiaria,
 Alueolo cæpit ligneo conſpargere
 Humum æſtuantem, iactans officium comæ
 Sed derideretur: inde notis flexibus
 Præcurrit illum in æſtum, ſedans puluerem.
 Agnoſcit hominem Caſar, remque intelligit.
 Id ut putauit eſſe neſcio quid boni:
 Heus, inquit dominus, ille enim uero ad ſili-

Donationis alacer certe gaudio:

Tum sic locuta est tanti maiestas Ducis:

Noc multum existi. *Et* opera nequicquam perit,
Multo maiores alapa mecum veneunt.

[TEM CAESAR.] Ita v. c. Fortè præcefferat aliquid de Cæsare.

EST ARDELIONVM.] Martialis quoque in ardeliones lusit. lib. II. & IV. Sidonius Ep. xx. lib. v. Multi frequenter quos execrabilis popularitas agit, civium maximos manu prensant, æque confessu publico abducunt, ac sequestratis oscula impingunt, operam suam spondent, sed non petiti. Utque videantur in negotij communis assertionem legari, euectionem refundunt, ipsosq; sumtus ultro recusant, & ab ambitu clam rogant singulos, ut ab omnibus palam rogentur. &c. Vide Theophrasti Charact. *οὐκ ἀποδοχὰς*, & *οὐκ ἀποδοχὰς*.

CAESAR TIBERIVS.] Sueton. in Tiberio. c. 27.

IN MISENENSEM.] Corn. Tacit. vi. Annal. Sueton. Tib. c. 7. 73.

EX ALTICINCTIS.] Paratis. Servius Æneid. I ad illud — Illi se prædæ accingunt. Accingunt, studiosè parant: ut alibi, Accingunt operi. Accinctos autem industrios dicimus, ut Horat. — altius ac nos præcincti sumus.

Sicut contrà negligentes discinctos vocamus, ut — discinctos Mulciber Afros. Petrus Rauenna^s Serm. xxiv. ad illa verba: Sint lūbi veitri præcincti: Cingulū, inquit, est propriè indicium seruitutis.

quod & discursus expeditos reddat, & faciat obsequentes, &c. Idem: parumper servus adstitit in domini sui expectatione succinctus. Sic in Satyr. Petronij, Statores altius cincti. Ver. Gloss. Ἀντισαλμῶρος, alticinctus. Minucius: Diana interim est altè succincta venatrix. Sic operarios γυμνὸν ἀνδρᾶς, ἱσαλμῶρος depingit Eustathius iv. Ismin. & Ismen. Idem de messoribus: πῶν πάντες χιτῶνα παρὰ πλὴν ὀσφρὺν περιέξωσαν, ἢ τὸ πᾶν τὸ σῶμα πλὴν τῆς αἰδοῦς ἐξεύμνωσιν. Idem de vindemiatore: ὅλον ἀνέζωσμένος τὸ χιτῶνιον περὶ πλὴν ὀσφρὺν. Rusticus, ut notat Theophrastus in Charact. solet ἀναβεβλημένος ἀνω τῶν γονάτων καθεζάνειν, ὥστε τὰ γυμνά αὐτῷ φαίνεσθαι. Sic Marcellianus Felix Cyprianus Deorum apparitorem ἀντισαλμῶνον & succinctum delineat. *Ac iam pubescentes genae seminudum eum incedere, clamydeq; indutum parva, invelatumq; cetera, humerorum cacumen obnubere sine magno risu Cypridis non sinebant.* Nempe breuior cinctus, humeros & maturam pubem simul velare non poterat. Sic alticincti lasciuientes, parati ad opus: Artemidor. Dald. Oneirocritic. iv. Ἐδοξέ τις ἀντισαλμῶν πλὴν γυναικῶν ἰπδοκνύειν αὐτῷ αἰδοῖον. Arbitratur Satyr. Tres enim erant muliercula, si quid vellent conari, infirmissima, scilicet contranos, si nihil aliud virilis sexus esset. Et praecincti certè altius eramus, &c. Ibidem: cinædus superuenit, mirtea subornatus gausapila, cinguloq; succinctus, &c. paulò post. Quartila altè succincta iussit infelicibus dari missionem. Idem: Roganti ut in platanonem produceret dominam, placuit

puelle consilium. itaque collegit alius tunicam, &c.
Eo sensu apud Plaut. Sustolle hoc amiculum.
Threicius vates apud Arnob. v.

Sic effata, simul vestem contraxit ab imo.

CVI TUNICA AB HUMERIS] Sic
 ferè pædagogiani pueri tunica auro distin-
 cta induti à calce in pubem, purpureis o-
 perti tegminibus pedum. Vid. Cuiac. ad Tit.
 de Castrensiis & ministerianis. lib. xii.
 Cod.

DOMINO.] Sueton. Tib. c. 27.

OFFICIUM COME.] Ita v. c. Glossæ
 veteres: Comis, κόσμιος. Donatus in Phorm.
Comiter veteres dixerunt παρὰ τὸ κόσμος.. Iactans
 officium come. i. iactans officij sui elegan-
 tiam munditiamq;.

NOTIS FLEXIBVS.] Notis diuortiis.
 Virgil. Æneid. ix.

Obiciunt equites sese ad diuortia nota.

Notis flexibus, ut s. p. 12. pernitas nota. p. 13.
exitus notos. j. p. 31. Candore noto. p. 65. notum
canticum.

PRAECURRIT ILLVM IN XISTVM.]
 V. c. p. alium in x.

VT PUTAVIT ESSE NESCIO QUID
 BONI.] Ita v. c. Turbatum autem hunc
 versum putò sic restituendum.

Agnoscit hominem Caesar remq; intelligit.

Heus, inquit Dominus. ille enimvero adsilits

Et putavit esse nescio quid boni,

Donationis alacer certe gaudio, &c.

NESCIO QUID BONI.] Petron. Sat.
Deinde ut audivi veterem conuiuiam: hic nescio

quid boni debet esse, &c. Idem: secretò quicquid boni per facultates poterat coemebat.

MAIORES.] Maioris. archaïsmus.

MAIORIS ALAPAE MECUM VAENENT.] Servorum libertates per παῖς μα-
τα significat.

Aquila & Cornix.

XXXVII.

Contra potentes nemo est munitus satis:
Si verò accessit consiliator maleficus,
Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit.

Aquila in sublime sustulit testudinem,
Quæ cum abdidisset cornea corpus domo,
Nec ullo pacto ledi posset condita,
Venit per auras Cornix, & propter volans:
Opimam sanè prædam rapuisti unguibus,
Sed nisi monstrari quid sit faciendum tibi,
Gravi nequicquam te lassabis pondere.
Promissa parte, suadet ut scopulum super
Altis ab astris duram inlidat corticem
Qua communita facile vescatur cibo.
Inducta verbis Aquila, monitis paruit,
Simul & magistra largè diuisit dapem.
Sic tuta quæ nature fuerat munere,
Impar duabus occidit tristi nece.

AQUILA ET CORNIX.] Camerar.
pag. 178.

CYM ABDIDISSET CORNEA
CORPVS DOMO.] Pisides Cosmurg.

Τίς ἐνδιδύσκει πῶ χελώνῳ ὀσράκῳ,

Καὶ πῶ ταπεινόσωμον ἐσχατμήνῳ

Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας φρεσμενῶ;

Sic Cochlea apud Cic. II de Diuinat. domi-
porta dicitur. Et in fab. Æsopi, rusticus filius
exclamat. Ω κἀκεῖσα ζῶα, τῆς οἰκίῳ ὑμᾶν ἐμ-
πραμένων ἄδετε. Ceterum perualde hallu-
cinantur Erasmus Chil. 3. Cent 3. Prou 8.
& Crinitus c. 7. lib. xi. de Honest discip. qui
quod à Cicerone de cochlea dicebatur, Ter-
rigenam, herbigradam, domiportam, sanguine
cassam, Testudini communicauerunt. Iis
enim verbis, sanguine cassam, distinguitur
cochlea à testudine, cuius sanguinem Pli-
nius c. iv. lib. xxxii. claritatem visus facere,
suffusioneq; oculorum tollere ait.

ALTIS AB ASTRIS.] Ælianus c. 10.
lib. iii. περὶ ζῴων ἰδιότη. de cochleis & laris:
Καὶ μὲν τοὶ καὶ οἱ λάροι, ὡς Εὐδημός φησι τὰς κο-
χλίας μετεωρίζοντες, καὶ ὑψὲς αἶροντες ταῖς πέ-
τραις βιπιδότατα προσαράττεσιν.

DVRAM CORTICEM.] S. Corneam
domum. Sic Plinius superficiem testi-
dis, corticem vocauit. c. x. lib. x. Nat. hist. Sic
Martial. lib. x. Ep. 37. conchæ corticem. Et lib.
xiii. Ep. 86.

Iste licet digitos testudine pungat acuta,

Cortice deposito mollis echinus erit.

Auianus fab. i.

Protinus è rubris conchâs proferret arenis,

Quis pretium nitido cortice bacca daret.

Muli duo & rectores.

XXXVIII.

Muli granati sarcinis ibant duo;
 Vnus ferebat fiscos cum pecunia:
 Alter timentes multo saccos hordeo.
 Ille onere diues, celsa ceruice eminens,
 Clarumque collo iactans tintinabulum:
 Comes quieto sequitur & placido gradu.
 Subito latrones ex insidiis aduolant,
 Interque cadem ferro mulum tonsitant,
 Diripiunt nummos, neglegunt vile hordeum.
 Spoliatus igitur casus cum fleret suos,
 Equidem, inquit alter, me contemptum gandeo,
 Nam nil amisi, nec sum laesus vulnere.

Hoc argumēto tuta est hominum tenuitas,
 Magnæ periculo sunt opes obnoxiae.

CLARVMQVE COLLO IACTANS.]
 Auienus de cano.

Hunc dominus, ne quem probitas simulata
 lateret,

Iusserat in rabido gutture ferre nolam.

Faucibus & nexis crepitantia subligat aera

Quae facili motu signa cauenda darent.

Alia in hāc rem collegit Io. Sauaro, musteo
 in Sidoniū Cōmentario, ad illa verba: inter
 greges tintinbulatos per depasta buceta reboantes.
 Ep. II. lib. II.

FABVLAR. LIB. II.
FERRRO MVLM TONSITANT.]
V.C. trucidant. An, trusitant?

Cervus ad boues.

XXXIX.

Cervus nemorosus excitatus latibulis,
Vt venatorum fugeret instantem necem,
Ceco timore proximam villam petit,
Et oportuno se bovili condidit.
Hic bos latenti: quidnam voluisti tibi
Infelix ultro qui ad necem cucurreris,
Hominumque tecto spiritum commiseris.
At ille supplex: Vos modo, inquit, parcite,
Occasione rursus erumpam data.
Spatium diei, noctis excipiunt vices,
Frondem bubulcus adfert, nec ideo videt.
Eunt subinde Et redeunt omnes rustici,
Nemo animadvertit: transit etiam villicus
Nec ille quicquam sentit: tum gaudens ferus.
Bobus quietis agere cæpit gratias,
Hospitium aduerso quod præstiterint tempore.
Respondit vnus: saluum te cupimus quidem,
Sed ille qui oculos centum habet, si venerit,
Magno in periculo vita vertetur tua.
Hæc inter, ipse dominus à cena redit:
Et quia corruptos viderat nuper boues,
Accedit ad præsepe: cur frondis parum est,
Stramenta desunt? tollere hæc aranea
Quantum est laboris? dum scrutatur singula.
Cervi quoque alta est conspiciatus cornua,
Quem convocata iubet occidi familia,
Prædamque tollit. Hæc significat fabula,

Dominum videre plurimum in rebus suis.

CERVVS AD BOVES.] Camerarius,
p. 192.

FRONDEM BVBVLCVS ADFERT.]
Camerar. p. 233.

CORRVPTOS BOVES.] Sic rupta mula,
Martiali & Alpheno i. l. Qui insulam. §.
qui mulas. D. locati. rupti veredi, Auson. Ru-
perit ferè omnes v. teres sic intellexerunt,
corruperit l. Si seruus seruum. §. Inquit lex.
D. ad Leg. Aquil.

Auctor.

A Esopo ingentem statuā posuere Attici
Seruulumq; collocarūt æterna in basi,
Patere honoris scirent vt cuncti viam,
Nec generi tribui, sed virtuti gloriam.

*

*

Quoniam occuparat alter ne primus foret,
Nec solus esset, studij quod superfuit.
Nec hæc inuidia; verum est æmulatio.
Quod si labori fauerit Latium meo,
Plures habebit quos opponat Græciæ.
Si liuor obrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conscientiam.
Si nostrum studium ad aures peruenit tuas,
Et arte fictas animus sentit fabulas,
Omne querellam submouet felicitas.

Sin autem ab illis doctus occurrit labor,
 Sinistra quos in lucem natura extulit,
 Nec quicquā possunt nisi meliores carpere,
 Fatale exitium corde durato feram,
 Donec fortunam criminis pudeat sui.

AESOPUS IN GENTEM STATVAM.]
 Æsopi vita : Καὶ ὡς σωηδότες ἑαυτοῖς
 ἀπὸ τῆς φωνῆς δένει καὶ σῶνται ἀνέσπονδοι.

QVONIAM OCCVPARAT ALTER,
 &c.] Scribendum putabam:

*Quod iam occuparat alter, ne primus forem:
 Ne solus esset, studij quod superfuit.*

Vt inde sensus iste. Quod iam ab Æsopo
 qui fabulas item conscribit, occupatum est,
 fecit ne primus fore: quod verò eius studij
 superfuit, mihiq; veluti relictum est, fecit
 ne solus esset.

SI NOSTRVM STVDIVM.] Præter-
 propter hunc locum aliqua deesse aut cor-
 rupta videntur.

SIN AVTEM AB ILLIS DOCTVS
 &c.] Legebam: Sin autem ab ! illis &c. vel
 asellus nam sequitur deinceps: sinistra quos in
 lucem natura extulit. s. p. 17. asellum vocave-
 rat nature dedecus.

CORDE DV RATO.] Destinato animo.
 Catullus:

At in, Catulle, destinatus obdura.

Petron. Satyr. cuius tam crudeles manus in hoc
 supplicium durassent. Virgil. iii. Georg. — hu-
 meros ad vulnera dura. Lucret. lib. v.

*Atque opere in duro durarent membra manusq;
 Vetus Gloss. Durat, ὑγρτερεῖ, μακροθυμεῖ,
 ὑμνείη. Seneca & Cotrou. I. Corpus illi erat
 & natura solidum, & multa exercitatione du-
 ratum.*

INCIPIT LIB. TERTIVS.

P H A E D R V S A D E V T Y C H V M.

Hædri libellos legere si desi-
 deras,
 Vaces oportet, EVtyche, à ne-
 gotiis,
 Ut liber animus sentiat vim
 carminis.

Verum, inquis, tanti non est ingeniū tuum,
 Momentum ut horæ pereat officij mei.
 Non ergo causa est manibus id tangi tuis,
 Quod occupatis auribus non convenit.
 Fortasse dices: aliquæ venient feriæ
 Quæ me soluto pectore ad studium vocēt.
 Legesne quæso potius viles nœnias
 Impendas curam quàm rei domesticæ,
 Reddas amicis tempora, vxori vaces,
 Animum relaxes, otium des corpori,
 Ut ad suetam fortiùs perstes vicem.
 Mutādum tibi propositū est & vitæ genus,
 Intrare si Musarum limen cogitas.

Ego quem Pierio mater enixa est iugo,
In quo tonanti sancta Mnemosyne Ioui
Fœcunda nouies artium peperit chorum,
Quamuis in ipsa natus sim pene schola,
Curamque habēdi penitus corde eraserim,
Et laude inuita in hanc vitam incubuerim,
Fastidiosè tamen in cœtum recipior.
Quid credis illi accidere qui magnas opes
Exaggerare quærit omni vigilia,
Docto labori dulce præponens lucrum?
Sed iam quodcunque fuerit (vt dixit Sinon
Ad regem cum Dardaniæ perductus foret)
Librum exarabo tertium Æsopi stilo,
Honori & meritis dedicans illum tuis:
Quem si leges, lætabor: sin autem minus,
Habebunt certè quo se oblectent poster.

Nunc Fabularum cur sit inuentum genus
Breui docebo. Seruitus obnoxia
Quia quæ volebat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas transtulit,
Calumniamque fictis elusit iocis:
Ego illius porro semita feci viam,
Et cogitavi plura quàm reliquerat,
In calamitatem deligens quædam meam,
Quod si accusator alius Seiano foret,
Si testis alius, iudex alius denique,
Dignum faterer esse me tantis malis,
Nec his dolorem delinirem remediis,
Suspicionem si quis errabit sua,
Et rapiet ad se quod erit cōmune omnium,
Stultè nudabit animi conscientiam:
Huic excusatum me velim nihilominus.
Neque enim notare singulos mēs est mihi.

Verum ipsam vitam & mores hominum ostendere.

Rem me professum dicet forsitan aliquis grauem:

Si Phryx Æsopus potuit, Anacharsis Scythæ
Æternam famam condere ingenio suo:

Ego litteratæ qui sum propior Græciæ,
Cur somno inertî deseram patriæ decus?

Threïssa cùm gens numeret auctores suos,
Linôque Apollo sit parens, Musa Orpheo
Qui saxa cantu mouit & domuit feras,
Herebique tenuit impetus dulci mora.

Ergo hinc abesto, liuor, ne frustra gemas:

Quoniam mihi solemnis debetur gloria.

Induxite ad legendum sincerum mihi
Candore noto, reddas iudicium peto.

MOMENTVM VT HORAE.] Vetus
Gloss. Ποπή ἐν ὥρᾳ, *Momentum*.

VXORI VACES.] ἑρπύς, vel vt loquitur
Marianus Felix lib. 4 *Vacatione maritali*. Rem
facias mariti. Fab. declam. 291. *Officio nuptiali*
Petron. Nec enim nubunt puellæ, nisi vt ma-
riti factæ mulieres fiant, aliàs vanum con-
nubij nomen, nec vllæ nuptiæ, sed nuptia-
rum vmbra. Vidend. Achilles Tatiûs v. Leu-
cipp. Solent autem ignaui ac desidiofi ho-
mines coniugium quasi studiorum impedi-
mentum criminari: Et quis librorum, in-
quiunt, viles nœnias legere malit, quam
vxori vacare? Imò probæ & pudicæ vxores
ad Musas incitamenta sunt: & lepidè, quia

stilo maritali exarari solent, pugillares nuncupantur, Artemidorus II. Onirocrit. Πισταίς γυναιξί σημαίνει, διὰ τὸ τυχερὰ παντοδαπὰς γραμμάτων ἐπιδίχαθαι. τέλει δὲ ἐν τῇ σωτηρίᾳ καὶ τὰ τέκνα καλῶμεν. Sic Pōpeius Saturninus, quam virginem, hoc est, puram, simplicem, illiteratam, & quasi novos pugillares acceperat, eruditam ac litteratam fecit Plin. i. Ep. Sidon. Apollinaris lib. ii. Ep. x. Hesperio: Opus est ut sine dissimulatione lectites, sine sine lecturias: neque patiatis, ut te ab hoc proposito propediem coniux domum feliciter ducenda defleat. Sisq; opidò meminens, quod olim Martia Hortensio, Terentia Tullio, Calpurnia Plinio, Pudentilla Apuleio, Rusticana Symmacho legentibus meditantibusq; candelis, ~~Et~~ candelabra tenuerunt. Certè si præter rem oratoriam, contubernio ~~feminarum~~, poëticum ingenium, ~~Et~~ oris tui limam frequentium studiorum cotibus expolitam, quereris obtundi, reminiscere quod saepe versum Corinna cum suo Nasone compleuit, Lesbia cum Catullo, Cesennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo. Proinde liquidò claret studentibus discendi per nuptias occasionem tribui, desideribus excusationem.

OTIVM DES CORPORI VT AD. F. p. v.] Plinius Ep. st. i. 9. Corpori vaco, cuius sustinens animus sustinetur.

EGO QVEM PIERIO MATER.] Orpheus Hym.

Μημοσιώνης καὶ Ζηνὸς ἐξ ἱερῶν ποιοῦν γατρὲς
Μῦσαι περὶ δὲ μεγαλῶν μοι, ἀγλαόφημαι.

Idem:

Μνημοσύνη καλὴ Ζητὸς σύμλεκτρον ἄγαθον
 Ἡ μῆσας τέκνωσ' ἱερὰς θεσίας λιγυφάνους.

EVmelus:

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ἐντία κῆραι.

Solon:

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ἀγλαὰ τέκνα.

Antonius Liberalis Metamorphos. Ζῆς

Μνημοσύνη μῆσις ἐν Πιερίᾳ Μῆσας ἐχλύνῃσιν.

QVID CREDIS ILLIS ACCIDERE
 QUI MAGNAS OPES.] Hægeſias apud
 Rutil. Lup. ii. de fig. ſent. Alter in ſtudio laudis
 verſabatur, & induſtria virtutis, vitam glorio-
 ſam ſed laborioſam ſequēbatur: alter in augenda
 pecunia occupatus, & habendi cupiditate deprā-
 watus, ſummas divitias ſummam virtutem exiſti-
 mabat.

DOCTO LABORI.] ſ. p. 28. — doctus
 occurrit labor. Democritus Hippocrati: αὐτῷ περὶ
 αὐδρεῖς περ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κρίνεται.
 Porro qui deinceps ſequuntur verſus hoc
 ordine reſtituendi videntur.

Nunc fabularum cur ſit inuentum genus

Brevi docebo. Servitus obnoxia

Quia quæ volebat, non audebat dicere.

Affectus proprios in fabellas tranſtulit,

Calumniamq; fictis eluſit iocis.

* * * *

Ego illius porro ſemita feci viam,

Et cogitavi plura quàm reliquerat,

In calamitatem deligens quedam meam.

Quod ſi accuſator alius Seiano foret,

*Si testis alius, iudex alius denique,
 Dignum faterer esse me tantis malis
 Nec his dolorem delinirem remedium.
 Sed iam quodcunque fuerit (ut dixit Sinon
 Ad regem cum Dardania perductus foret)
 Librum exarabo tertium Æsopi stilo,
 Honori & meritis dedicans illum tuis:
 Quem si leges, letabor: sin autem minus,
 Habebunt certè quo se oblectent posteri.
 Suspicionem si quis errabit sua, &c.*

FABVLARVM GENVS.] S. p. 22. Exem-
 plis continetur Æsopi genus.

SERVITVS OBNOXIA.] Y. & L. duos.

CALVMNIAMQVE FICTIS ELVSIT
 IOCIS.] Auien. Theodosio: In his scilicet
 urbanè concepta falsitas decet, & non incumbit
 necessitas veritatis. Vid. Aphthon. in Æsopi
 vita sub fin. & Theon. Sophis. Progymnas.

ALIVS SEIANO FORET.] Vid. Corn.
 Tacit. Annal. IV. & V. Sucton. Tiber. c. 61.
 Dio LVIII.

IUDEX ALIVS DENIQVE.] Rem iu-
 dicij non fecit qui mutare ausus est.

RAPIET AD SE QVOD ERIT COM-
 MVNE OMNIVM.] Quærolus Prologo:
*In ludis autem atque dictis antiquam nobis ve-
 niam exposcimus.*

*Nemo sibi met arbitretur dici, quod nos populo
 dicimus.*

*Neque propriam sibi met causam constituat cõ-
 muni ex loco.*

Nemo aliquid recognoscat, nos mentimur omnia.

SI PHRYX AESOPVS P. ANAC.

SCYTHA.] Apuleius Apolog. Quippe illa terra
 alumna multum ad meliorem saporem iuuerit, &
 regio fecunda, & coelum pluuium, & ventus clemens,
 & sol apricus, & solum succidum. Enimvero ani-
 mo hominis extrinsecus in hospitium corporis immi-
 granti, quid ex istis addi vel minui ad virtutem
 vel malitiam potest? Quando non in omnibus gen-
 tibus varia ingenia prouenere? quanquam vi-
 deantur quaedam stultitia vel solertia insigniores.
 Apud socordissimos Scythas Anacharsis sapiens
 natus est, apud Athenienses catos, Meletides fatuus;
 Iuuenalis Saryra x.

— Cuius prudentia monstrat

Magnos posse viros, & magna exempla daturus

Veruecum in patria, crassoq; sub aëre nasci.

Vet. Interpres: Apud Abderim aut Megarim,
 quae fuit patria Democriti. Non ex coeli vitio regio-
 nes solent estimari, nam fuit Democritus ubi stulti
 solent nasci, id est Achius. Vult igitur Democri-
 tum inter stultos prudentissimum natum. Vid.
 Epist. Hippocratis & Democriti.

ANCHARSIS SCYTHA.] Anacharsis
 summa usus est in moribus hominum car-
 pendis libertate. Diog. Laertius: Παρέχει δὲ
 αὐτὸν ἀφορμὴν παροιμίας διὰ τὸ παρρησιασθεῖν εἶναι,
 τὸ ἀπὸ τῶν ἑκκυθῶν ῥησιν.

LITTERATAE QUI SVM PROPIOR
 GRAECIAE.] Ennodius Paneg. Theod.
 Educavit te in civilitatis gremio Graecia praesaga
 veteri &c. Thessalus Hippocratis filius: ὡς δὲ
 Ἀθῶναι ὑψηλότερόν τι τῶν ἄλλων πόλεων ἐς δόξαν.
 Arnob. v. Athenae humanitatis artibus studiisq;
 pollentes. Tertullianus lib. de Anima cap. xx.

Thebis hebetes & brutos nasci relatum est. Athenis sapiendi dicendiq; acutissimos; ubi penes Colytum pueri mense citius eloquuntur, præcoce lingua. Siquidem Et Plato in Timæo Minervam adfirmat, cum urbem illam moliretur, nihil aliud quam regionis naturam prospexisse talia ingenia pollicitam, &c. Arnobius lib. v. ad. G. Quid Erichthide o cati, quid ciues Mineruij dicitis? Sic enim elegantissimè hunc locum vnà cum aliis innumeris suo nitori reddidit F. Pi-thoeus v. c. ex vetusti codicis scriptura: Quid erit ideo cati. Martialis lib. vi. Epig. 74.

LITTERATÆ.] Vid. Tranquil. de Illustr. Gram. c. 4. Marrian. Felic. lib. iii. initio.

Anus ad amphoram.

XL.

ANUS iacere vidit epotam amphoram
Adhuc Falerna fece Et testa nobili
Odorem quæ iocundum latè spargeret:
Hunc postquam totis auida traxit naribus:
O suavis anima, qualem te dicam bonam
Ante hac fuisse, tales cum sint reliquie?
Hoc quò pertineat dicet qui me nouerit.

ANUS IACERE VIDIT.] Allusit ad
Horatianum illud,
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem
Testa diu. —

TESTA NOBILI.] Tertullianus c. 14.

de Carne Christi. *Argilla excocta Testa vocabulum suscipit.* Pia testa, Hort. Od. ad Amphoram.

○ *SVAVIS ANIMA.*] Vinosa mulier statim exanima est si desinat lagenæ anima animari. Animam hîc ipsum vini liquorem interpretari possis, quo modo Plautus aquâ animam putei dixit. Vel etiam, animam, odorem. Videndus Nonius.

QVALEM TE DICAM BONAM.] Blandè compellat amphoram, quasi diceret: ô bonam amphoram, qualem te dicam olim fuisse, tales cum sint tuæ reliquiæ. Ennius: *Tarquinij corpus bona femina lauit et unxit.* Et in vetustis sepulcrorum inscriptionibus: *CONIVGI BONAE. FILIO BONO. HOMINI BONO. BONAE MEMORIAE.* & alia huiusmodi.

HOC QVO PERTINEAT.] Senectutem suam consolatur Phædrus.

QVI ME NOVERIT.] Iulianus Imp. Epistola M.S. *Ἀλεξανδρῶσι.* De Dionysio quodam: *Σὺ δ' ὅπ κτ' τὸν κομικόν, Σ' αὐτὸ ἐπαινεῖς ὡς τὸν Ἀστυδάμας, γυνῶναι. πρόδ' ἡλὸν ἔστιν ἔξ ὧν ἐπέσειλας. ἡ γὰρ ἀφοβία, καὶ τὸ μέγα θράσος, καὶ τὸ, Εἴθ' ἐμὲ γνοῖνς οἷός ἐμι. καὶ πάντα ἀσπλῶς τὰ τοιαῦτα βαβαὶ πελίκαι κλύου καὶ κόμω ρημάτων εἰσίν.* Incertæ Epitaphium, lib. iii. Epig. vet.

Et tu quæ fuerim si noffes candide lector, &c.

Panthera & pastores.

XLI.

Solet à despectis par referri gratia.

Panthera imprudens olim in foveam decidit.
 Videre agrestes : alij fustes congerunt,
 Ali onerant saxis: quidam contra miseriti,
 Peritura quippe, quamuis nemo lederet,
 Misere panem, ut sustineret spiritum.
 Nox insecuta est, abeunt securi domum,
 Quasi inuenturi mortuam postridie:
 At illa vires ut refecit languidas,
 Veloci salu fovea sese liberat
 Et in cubile concito properat gradu.
 Paucis diebus interpositis, prouolat,
 Pecus trucidat, ipsos pastores necat,
 Et cuncta vastans seuit irato impetu.
 Tum sibi timentes, qui feræ pepercerant,
 Damnum hand recusant, tantum pro vita rogant:
 Et illa, Memini qui me saxo petierint,
 Quis panem dederit: vos timere absistite,
 Illis reuertor hostis qui me leserant.

PANTHERA IMPRUDENS.] Vid.
 Camerar. p. 195.

SUSTINERET SPIRITVM.] J. lib.
 H. p. 55. Quo paupertatem sustineret facilius.

Æsopus & Rusticus.

XLII.

Vsu peritus hariolo velocior
 Vulgo esse fertur : caula se non dicitur,
 Notescet quæ nunc primum fabella mea.

H Abenti cuidam pecora pepererunt oves
 Agnos humano capite. monstro exterritus
 Ad consulendos currit mærens hariolos.

Hic pertinere ad domini respondet caput,
 Et auertendum victima periculum,
 Ille autem affirmat conjugem esse adulteram
 Et insitinos significari liberos;
 Sed expiari posse maiori hostia.

Quid multa? variis dissident sententiis,
 Hominisque curam cura maiore aggrauant.

Æsopus ibi stans naris emunctæ senex,
 Natura nunquam verba cui potuit dare:
 Si procurare vis ostentum, rustice,
 Vxores, inquit, da tuis pastoribus.

H ABENTI CUIDAM PECORA.] Fabula εἰς τὰς ἀλώδυσσας. Vid. Synodi Ancyranæ c. xvi. Basil. ad Mitylen. Ep. 4.

ET INSITIVOS SIGNIFICARI LIBEROS.] Quasi ἑκτακτισμός διὰ τρυφῆς. Et merito primordii sui memor humana mortalitas, officium nuptiale, quo tota vitæ vis retinetur, operi rustico cōparauit.

Homines

Homines enim à Deo duas in partes tribu-
ti, vt esset vna pars, quæ veluti terram reci-
piendis seminibus aptam præberet; altera
quæ velut agricolam subigendæ telluri in-
tentum exhiberet. Atque inde fida poste-
ritas quæ de limo terræ principem homi-
nem efformatum esse sciebat, terræ cultu-
ram quandam imitata est, ex qua deinceps
humanitatis propaginem conseruaret. No-
bilis etiam agricola qui Dei veluti colo-
nus, terram arat animatam, nec ad momen-
taneos fructus, sed ad prolem longi sangui-
nis perennitate duraturam. Peruetus hæc
consideratio fuit olim Clem. Alexandrini
cap. x. lib. ii. Pædag. Τοῖς γεωμικροῖσι σκοπὸς ὁ
παιδοποιία τέλος δὲ ἡ ἀσκησία· καὶ ἀπὸ καὶ τῶ
γεωρῶν τῆς γῆς σποράων καὶ καταβολῆς αἰτία μὴ ἡ
τῆς τροφῆς προμήθεια· τέλος δὲ αὐτῶν τῆς γεωρ-
λίας, ἡ γῆς καρπῶν συγκομιδή. μακρῶ δὲ αμεί-
νων γεωρῶν ὁ ἐμφυχὸν σπείρων ἄρξαι. ὁ μὲν γὰρ
ἐπιχειρῶν τροφῆς ὀριγνόμενος, ὁ δὲ τῆς τῶ παντὸς
διαμονῆς προμηθεύμενος γεωρεῖ. καὶ ὁ μὲν, δι' ἐαυ-
τὸν, ὁ δὲ διὰ τὸν θεὸν φυλαργεῖ. Ad eamq; agri-
culturam allusit D. Augustinus cap. 23 lib.
xiv. de Ciuit. Dei. homines inspiciens in
primæuo illo & felici statu, quando naturæ
adhuc recta qualitate appetentiam ratio
frenabat: Ita, inquit, *genitale aruum vas in
hoc opus creatū seminare, vt nunc terram manus.*

Menander: — παίδων σπόρῳ γῆς γενομένων

Δίδωμι σίγῃ πῶς ἑμαυτὸς θυγατέρα.

Plato in Timæo, sub fi. Αἱ δ' ἐν ταῖς γυναιξὶν
αὐτῶν μητραὶ τε καὶ ὑστέραι λεγόμεναι, διὰ ταυτὰ ταῦ-

τα ζῶον ἐπιθυμητικὸν ἐνὸν τῆς παιδοποιίας, ἔταν
 ἄκαρπον παρὰ τὴν ὥραν χρόνον πολὺ γίγνηται,
 χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρει. καὶ πλανώμενον πάντῃ
 καὶ τὸ σῶμα, τὰς τε πνύματος διεξόδους ἀπο-
 φράττον, ἀναπνεῖν ἐκ ἑῶν, εἰς ἀπορίας τε ἄλλας
 τὰς ἐχάτας ἐμβάλλει, καὶ ἰόσους παντοδαπὰς ἄλλας
 παρέχεται, μέχρι ὅτ' αὖ ἐκατέρων ἢ ἐπιθυμία
 καὶ ὁ ἔρως ἐξαλαζόντες οἷον ἀπὸ δένδρεα καρπὸν, καί-
 τα δρέφοντες ὡς εἰς ἄρβραν τὴν μήτραν, ἀόρατα
 ἐπὶ σμικρότητος καὶ ἀδιάπλευστα ζῶα κατασπεί-
 ραντες, καὶ πάλιν διακρίναντες, μεγάλα ἐντὸς ἐκ-
 θρέφονται. καὶ μετὰ ταῦτα εἰς φύς ἀγαλόντες,
 ζῶων ἀποτελέσωσι γένεσιν. Idem Menexeno.
 pag. 138. Οὐ γὰρ γῆ γυναιῖκα μεμίμηται κυήσῃ
 καὶ γυνήσῃ, ἀλλὰ γυνὴ γυνῇ Artemidorus Onei-
 rocrit. I. Γεωργεῖν ἢ σπείρειν, ἢ ἀροτριάειν ἢ φυ-
 τῶν, ἀγαθὸν τοῖς γῆμαι προηρημένοις καὶ τοῖς ἀ-
 πασι. ἄρβρα γὰρ ἔδεν ἄλλο ἐστίν, ἢ γυνή. σπείρ-
 ματα δὲ καὶ φυτὰ οἱ παῖδες. Hinc Tertullianus
 lib. de Anima dixit: *Hominem effruticare, insi-*
nuare sulco & aruo. Lucretius quoque lib.
 IV. pro viro & feminali *vomerem & sulcum*
posuit. His addendus Apuleianus *Ἀνεχόμενος.*
 Eadem agriculturæ ratio hominem arbori
 comparavit. Plato hominem dixit arborem
 esse destitutis in terram brachiis ramisque
 radices ad sidera dirigentem. Homerus
 Musæum imitatus caducum hominum ge-
 nus per arborum folia monuit. Et *Ιλιάδ. Σ.*
Thetis Achillem suum vt plantulam surcu-
lumque educabat:

— ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος.

Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὡς γοιῶν ἀκωῆς.

Vid. Pisidæ Cosmurg. à versu 640. ad 657. Vicissim quoque in arborum natura humanitatis aliquid agnoscitur. norunt enim illæ sexuum discretionem: imò nec amatoriiis carent adfectibus; habentque suos veluti amplexus coitusque: quod eleganter in Palma notauit D. Ambrosius 111. Hexaem. Theophylact. Simoc. Epist. quæ incipit: &c. Ο'ρυῶσι ἡ φοίνικας ἔρωτι φυσικῶς, &c. Michael Glycas Annal. 1. p. 51. Nec mirum quod maritali arbores scripserunt poëtæ; tellurem enim matrem imitantur, quæ nuptias cum marito imbre facit. Auctor Peruigilij:

In sinum maritus imber fluxit almae coniugis.
dixerat Virgilius: — *fecundis imbribus*
æther

Coniugis in læta gremium descendit. —

Pistaciis testiculos inesse notat Palladius lib. xi. Melius ipsa pistacia iuncta ponuntur, mas ac femina. Marem dicunt, cui sub corio velut osses longi videntur latere testiculi. Arbores per infitionem coitum pati & prægnantes fieri ait Plinius lib. xvii. c. xiv. Thalamumque iis tribuit Pallad. xiv.

Sub thalami specie felices iungere sylvas,

Vt soboli mistus crescat utrinque decor.

Plantari, feri, & inferi, & arbores & homines dicuntur. Sic Iupiter hominum factor. fortè, quia ut ait Arnob. vxore contentus haud vna, concubinis, pellicibus atque amiculis delectatus, impatientiam suam spargebat passim (ut vagari adolescentes

(solent) salax Deus. Sic Tertul. i. ad vxor. Nam quid gestiamus liberos serere, quos cum habemus premittere optamus. Calpurnius Declam. xxiv. Nemo unquam magistratum fecit vicarium, nec in alio militavit, nec sacra gentilitia insertiva stirpe corrumpit. Fabius Declam. cccx. Duo cubicula irruisti, duobus maritis iniuriam fecisti, duas familias inserta stirpe confudisti. Tabula ærea Lugduni, quæ Claudij Imp. orationem continet, super ciuitate Gallis danda: H VIC. QVOQVE. ET. FILIO. NEPOTIVE. EIVS. NAM. ET. HOC. INTER. AVCTORES. DISCREPAT. INSERTVS. SERVIVS. TVLLIVS. SI. NOSTROS. SEQVIMVR. CAPTIVA. NATVS. OCRESIA. &c. Eodemque planè modo Phædrus noster adultera matre natos filios insitios nuncupauit. Insitio veluti naturæ adulterium: adoptionem alij malunt dicere. Vnde & adoptata poma: Plin. lib. xv. c. 14. Omnium autem nuperrimè adoptata sunt parua gratissimi saporis, quæ Petisia nominantur. Et adoptiux comæ: Palladius xiv. — docebo

Quæ sit adoptiuis arbor onusta comis.

Idem: Hæc & cognato cingens terebinthus amictu

Nutrit adoptiuis nobilitanda comis.

Quo pacto ait Virgilius arbores aliquando mirari novas frondes & non sua poma. Operatus Afer lib. vi. Sed ipse arborem portans, futurum nemus stringit in fascem aridam arborem, nullis radicibus fultam, multiplici fraude cõponit. cui adulterinos inserit ramos, & quæ suas iam dudum

succisa perdidit, alienas accepit frödes. Næuius, Exodio, notam virilem ramum vocauit: *Cuius vox gallulascit, cuius iam ramus robora scit.* Eò retulit Aufonius Centon nupt. Virgilianus hemistichium — *aperit ramum qui veste latebat.* Eleganter autem & venustè Plinius, vbi de arborum coitu agit, fissuram genitalem, rimam vocat: *Subtilior ratio vel senes calamos adiicit, mortalitati eorum Et numero succurrere persuasa, per media trunco leniter fisso, cuneoq; tenni fissuram custodiente, donec cuspidatim decissus descendat in rimam calamus.* Rima non arboris tantum est, sed etiam mulieris *ρίσμα*, interfeminium, quia dehiscit admittitq; rima dicitur. Vnde & *Inrimare*: Pacuuius Atalanta:

Cum incultos peruestigans inrimare sinus,
Glossarium vetus. Rima, *ῥωμικαία φούρις*. Iuuenalis Sat. III.

— *Vacua & plana omnia dicas*

Infra ventriculum & tenui distantia rima.
Aufonius Cento. nup. hæc Virgil. IX. *Æneid.* *Ignea rima micat, ad hortum muliebrem transtulit.* Hinc Phædria apud Terentium Eunacho, Thaidem sic alloquitur:

Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.
Adpositè ad meretricem, cuius rima non continet. Nec tralationis elegancia vacat Plautinus iocus Curculione: Lenones semper aliquam reperire rimam:

*Rogationes plurimas propter vos populus sciuit;
Quas vos rogatas rumpitis, aliquam reperitis rimam.*

*Quasi aquam, feruentem, frigidam, esse ita
vos putatis leges.*

Genitalem feminæ rimam, *foveam* appellauit Tertullianus: Arnobius iv. Scrobem: cui Pertunda Dea præerat: *etiamne Pertunda qua in cubiculis præsto est virginalem scrobem effodientibus maritis?* conuenitq; etiam hoc arborum culturæ: nam illæ panguntur in scrobibus. Virgil. ii. Georg.

—— *Tamen hæc quoque si quis*

*Inserat, aut scrobibus mandet depacta subactis,
&c.*

Mitto referre plurima huiusmodi vocabula, quibus libidinum spintriæ nequiter abutuntur. Et quidquid horum huc congeffi, feci tum studio necessariæ interpretationis adductus, vt agriculturam in matrimonio & humana natura indicarem, hominisque fastum ad terrenam originem deprimerem: tum quia inspectis auctoris vir-
tutibus & operibus natura veneranda est, non erubescenda.

VXORES INQVIT DA TVIS PASTORIBVS.] Eandem corruptelam Latiis pastoribus obiicit Iuuenalis, & præclarè Satyricam Phædri sententiam explicat, Sat. ii.

Quadringenta dedit Graccus sestertia, dotem

Cornicini, siue hic recto cantauerat ære:

Signata tabula: dictum feliciter: ingens

Cena sedet: gremio iacuit noua nupta mariti.

O procures censore opus est, an aruspice nobis?

Scilicet horreres, maiorâque monstra putares,

Si mulier vitulum, vel si bos ederet agnum?

*Segmenta Et longos habitus & flammea sumit
 Arcano qui sacra ferens nutantia loro
 Nudauit clypeis ancilibus. ô pater urbis
 Vnde nefas tantum Latius pastoribus? unde
 Hæc tetigit Gradine tuos vrtica nepotes?*

Lanius & Simius.

XLIII.

PEndere ad Lanium quidam vidit Simium
 Inter reliquas merces atque obsonia.
 Quæsiuit quidnam saperet, tum Lanius iocans:
 Quale, inquit, caput est, talis præstatur sapor.
 Ridiculè magis hoc dictum quàm verè
 æstimo,
 Quando & formosos sæpe inueni pessimos,
 Et turpi facie multos cognoui optimos.

[QVALE INQVIT CAPVT EST, &c.]
 Mala ingenia malè sæpenumero habitant:
 Cassius Iatrosophista, Problem. 51. Διὰ τὴν
 τερατόμορφον καὶ ἄρρουν; Ὅτι τοῖς σωματικοῖς καὶ
 ψυχικῇ συμπάχει, ὥς ὅτι τοῖς ψυχικοῖς καὶ σωματι-
 καῖς. Erato Terpsithea apud Theoph. Simoc.
 Τῆς φύσεως πλεονεξία καὶ τεταύματα, κακίη ἢ ψυ-
 χῇ σώματος εὐσφρέπεια μὴ πλεονεξία.

[RIDICVLE MAGIS HOC DICTVM.]
 Hoc ait Phædrus in gratiam Æsopi Pla-
 nud. vit. Æsopi, initio. Vide & Sueton. in
 Tiber. c. 68.

Æsopus & Petulans.

XLIV.

Succellus ad perniciem multos deuocat.

AEsopo quidam petulans lapidem impegerat
 Tanto, inquit, melior. assem deinde illi dedit
 Sic prosecutus, Plus non habeo mehercule,
 Sed unde accipere possis monstrabo tibi.
 Venit ecce diues & potens: huic similiter
 Impinge lapidem, & dignum accipies premium.
 Persuasus ille, fecit quod monitus fuit.
 Sed spes fefellit impudentem audaciam,
 Comprehensus namque pœnas persoluit cruce.

Musca & Mula

XLV.

Musca in temone sedit & Mulam increpans:
 Quâ tarda es, inquit: non vis citius progredi?
 Vide ne dolore collum compungam tibi.
 Respondit illa: verbis non moueor tuis,
 Sed istum timeo. sella qui prima sedens
 Iugum flagello temperat lento meum,
 Et lora frenis continet spumantibus.
 Quapropter, aufer friuolam insolentiam:
 Nam ubi tricandum & ubi currendum est, scio.

Hac derideri fabula meritò potest,
 Qui sine virtute vanas exercet minas.

MVSCA ET MVLA.] Camerarius. p. 186. de Crabrone & Mula.

VIS NE DOLONE COLLVM, &c.] Scitè Dolonem vocat muscæ proboscidem, ex qua dens prominet quo irata pungit. Lucianus Muscæ Enc. ἀμύνεται μῦροι· ἔχῃ τὸ ὀρθόπυγιον, ὡς σφήξ καὶ μέλιττα, ἀλλὰ τῷ στόματι, καὶ τῇ προβοσκίδι, ὡς καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν, καὶ αὐτὴ ἔχουσα προνομῶν τε, καὶ ἐπλαμβάνει, καὶ προσφῦσα κατέχει, κοτυληδόνι καὶ τὸ ἄκρον εἰοικῆα. ἐκ δὲ αὐτῆς ὁδὸς προκύπτει, ὃ γαντῶσα, πίνει τὸ αἷματος.

FLAGELLO LENTO.] Sequacis in verbera lentitiæ.

LVPVS AD CANEM.] Vid. Camerar. p. 191. Consimilis fabula apud Auicenum de cane & leone. xxxvii. Huius autem fabulæ argumento conuenit Scæ. Inuentus nomen, &c. Menæch. Plaur.

Lupus ad canem.

XLVI.

Quàm dulcis sit libertas breuiter proloquar.

CAni per pasto, macie confectus Lupus.
Fortè occurrit, dein inuicem salutantes
Ut restiterunt: unde sic quæso nites,
Aut quo cibo fecisti tantum corporis?
Ego qui sum longè fortior, pereofame.

D 7

*Canis simpliciter: Eadem est condicio tibi,
 Prestare domino si par officium potes.
 Quod? inquit ille: Custos ut sis luminis,
 A furbus tuearis & noctu domum.
 Ego verò sum paratus, nunc patior niues
 Imbresque, in sylvis asperam vitam trahens.
 Quanto est facilius mihi sub tecto vivere,
 Et otiosum largo satiari cibo!
 Veni ergo mecum. Dum procedunt, aspicit
 Lupus à catena collum detritum Canis.
 Unde hoc, amice? nihil est, dic queso tamen.
 Quia videor acer, alligant me interdum,
 Luce ut quiescam, & vigilem nox cum venerit:
 Crepusculo solutus, quàm visum est vagor,]
 Adfertur ultro panis, de mensa sua
 Dat ossa dominus, frustra iactat familia,
 Et quod fastidit quisque pulmentarium.
 Sic sine labore venter impletur meus.
 Age, si quo est abire animus, est licentia?
 Non plane est, inquit. Fruere quæ laudas Canis.
 Regnare nolo, liber ut non sim mihi.*

FECISTI TANTVM CORPORIS.]
 Corporis, carnis, pinguedinis. Vetus
 Glossar. Corpodicina, Μακράντης. Sic corpulentior,
 habitior, crassior. Plaut. Epid.

— Corpulentior vidēre atque habitior.

Apuleius vii. Miles. Cum alioquin exsectis genitalibus, possit neque in venerem ullo modo surgere, nosq; omni metu periculi liberare, insuper etiā longē crassior atq; corpulentior effici. Festus: Corpulentis Ennius, pro magnis dixit, nos corpulentum.

dicimus corporis obesi hominem. Isidor. Gloss.
MS. Corpulentus, quod sit corpore validus, Et
lentis carnibus.

PVLMENTARIUM.] Plin. lib. xix. c.
Apicius, Cepuro c. 2. ποσφάγιον Vet. Gloss.

Soror ad fratrem.

XLVII.

Præcepto monitus sæpe te considera.

Habebat quidam filiam turpissimam.
Idemque insigni & pulchra facie filium.
His speculum in cathedra matris suppositum fuit.
Pueriliter ludentes, fortè inspexerant.
Hic se formosum iactat; illa irascitur
Nec gloriantis sustinet fratris iocos,
Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam.
Ergo ad patrem decurrit lesura inuicem,
Magnaque inuidia criminatur filium,
Vir natus, quod rem feminarum tetigerit.
Amplexus ille utrumque, & carpens oscula,
Dulcemque in ambos caritatem partiens:
Cotidie, inquit, speculo vos uti volo,
Tu formam ne corrumpas nequitie malis:
Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.

IN CATHEDRA MATRIS, &c.]
Notandum quod ait puerulos lusisse cir-
ca matris cathedram. Sic apud Martial. iii.
Ep. 63. amatores circa amicarum cathedras:

*Inter femineas noctesq; diesq; cathedras.
Desidet, atque aliqua semper in aure sonat.
Et lib. xii. Ep. 38.*

*Hunc qui femineis noctesq; diesq; cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis.*

Iuuenal. Sat. ix.

—— *Strata positus longaque cathedra.*

Munera femineis tractus secreta Calendis.

*Ad femineas cathedras pertinere puto.
Gloss. vet. MS. Αγλαοέδραν, πὺ λὰμπραν κα-
θέδραν. Vetus Iuuen. Interp. Scamnum cervi-
calibus stratis.*

VIR NATVS.] §. p. 19.

*Et qui humiles nati dici locupletes student:
Simili hellenismo usus est Apuleius Apolog.
An tu ignoras nihil esse aspectabilius homini nato
quàm formam suam? Hyperides apud Ruti-
lium Lupum ii. de fig. sent. Nonne vehemen-
tissime adm. raretur, si quisquam non gratissi-
mum munus arbitraretur, virum se natum: sed
depravato nature beneficio in mulierem conuerte-
re se properasset.*

*REM. FEMINARVM.] Anacreon εἰς
πρωτόγεα.*

Τοῖς ἀνδράσι φρόνημα.

Γυναιξὶν καὶ ἔτ' εἶχεν.

Τί οὐκ δίδωσι; καλλίαι.

*SPECVLO VOS VTI VOLO.] Plau-
tus Epidico.*

*Non oris causa modò homines equum fuit
Sibi habere speculum, ubi os contemplant
suum*

Sed qui perspicere possent cor sapientie.

Seneca Natur. Quæst. i. c. 17. Inuenta sunt specula, ut homo ipse se nosceret. Multa ex hoc consecuta, primò sui noticia, deinde & ad quædam consilium. Formosus, ut vitaret infamiam; deformis, ut sciret redimendum esse virtutibus, quidquid corpori deesset, &c. Ælius Donatus in Adelph. Terent. Causa inspiciendi speculi, emendatio est vultus. Martialis ix. Ep. 17. Consilium formæ speculum. Plutarchus Præcept. coniug. Ο Σωκράτης ἐκέλευε τῇ ἐσοπριζομένων γυναικῶν τὰς μὲν αἰσχρὰς, ἐπαινοῦν τῇ ἀρετῇ, τὰς δὲ καλὰς, μὴ καταιχιῶναι τῇ κακίᾳ τὸ εἶδος. καλὸν οὖν καὶ τὸ οἰκοδέσποιναν, ὅταν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχη τὸ ἐσοπρὸν αὐτὴν ἐν ἑαυτῇ διαλαλεῖν, πῶ μὴ αἰσχρὰν, πῶ οὖν αὖ μὴ σώφρων γυνώμαι; πῶ δὲ καλὴν, πῶ οὖν αὖ σώφρων γυνώμαι; Circe apud Petronium Sat. Numquid ab aliquo naturali vitio formam meam excaco? Mali mores κατὰ τὸν λόγον εἰς ὠραιότατον ἀρέσκειον. Nicet. i. Man. Commen. Vid. Apul. Apolog.

Socrates ad amicos.

XLIX.

Vulgare amici nomen, sed rara est fides.

Cum paruas ades sibi fundasset Socrates,
(Cuius nō fugio mortem, si famam adsequar,
Et cedo inuidiæ, dum modo absoluar cinis)
E populo sic nescio quis, ut fieri solet:
Quæse, tam angustam talis vir ponis domum?
Utinam, inquit, veris hanc amicus impleam.

VERIS AMICIS.] Carfilis π φίλος;
 ἀνένκριτον κλήμα. Vide Theon. Sophis.
 Progym.

*Poëta, de credere & non
 credere.*

XLIX.

Periculosum est credere & non credere.
 Vtriusque exēplum breuiter exponam rei.
 Hippolitus obiit quia noueræ creditū est.
 Cassandræ quia non creditum, ruit Ilium.
 Ergo exploranda est veritas multum prius
 Quàm multa praue iudicet sententia.
 Sed fabulosa ne vetustate eleuem,
 Narrabo tibi memoria quod factū est mea.

M Aritus quidam cūm diligeret coniugem,
 Togamque puram iam pararet filio,
 Seduc̃tus in secretum à liberto suo
 Sperante heredem se fec̃sse proximum,
 Qui dum de puero multa mentitus foret
 Et plura de flagitiis castæ mulieris,
 Adiecit, id quod sentiebat maximè
 Doliturum amanti, ventitare adulterum,
 Stuproque turpi pollui famam domus,
 Incensus ille falso uxoris crimine
 Simulauit iter ad villam, clamque in oppido
 Subsedit: deinde noctu subito ianuam

Intravit, recta cubiculum uxoris petens.
In quo dormire mater natum iussirat,
Ætatem adultam seruans diligentius.
Dum quærunt lumen, dum concursant familia,
Ira furens is impetum non sustinens
Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.
Ut sentit consum, gladio pectus transfigit,
Nihil respiciens dum dolorem vindicet.
Lucerna adlata, simul aspexit filium
Sanctamque uxorem dormientem cubiculo,
Sopita primo quæ nil somno senserat;
Representauit in se pœnam facinoris,
Et ferro incubuit quod credulitas strinxerat.
Accusatores postularunt mulierem,
Romamque pertraxerunt ad Centumuiros.
Maligna insontem deprimit suspicio
Quod bona possideat: stant patroni fortiter
Causam tuentes innocentis femina.
A Diuo Augusto tunc petiere iudices
Ut adiunxaret iurisjurandi fidem
Quod ipsos error implicuisset criminis:
Qui postquam tenebras dispulit calumnie,
Certumque fontem veritatis repperit:
Luat, inquit, pœnas causa libertus mali.
Namque orbam nato simul & priuatam viro,
Miserrandam potius quam damnandam existimo.
Quod si damnanda perscrutatus crimina
Pater familias esset, si mendacium
Subtiliter limasset à radicibus,
Non euertisset scelere funesto domum.
Nil spernat auris, nec tamen credat statim.
Quandoquidem & illi peccant quos mini-
me putes:

Et qui non peccant impugnantur fraudibus.
 Hoc ammonere simplices etiam potest,
 Opiniones alterius ne quis ponderet,
 Ambitio namque dissidens mortalium,
 Aut gratiæ subscribit aut odio suo.
 Erit ille notus quem per te cognoveris.
 Hæc exsecutus sum propterea pluribus,
 Breuitate nimia quoniã quosdã offēdimus.

PERICVLOSVM EST CREDERE ET
 NON CREDERE.] De maritorum erga
 vxorum casus incredibilitate, nimiãq; cre-
 dulitate, l. 29. D. ad l. Iul. de Adult.

HEREDEM SE FECISSE.] V. c. *suffe-*
cisse. Non nihil hîc deesse suspicor.

HEREDEM PROXIMVM.] Persius
 Sat. II. — *pupillumq; utinam, quem proximus*
heres Impello, expungam.

SIMVLAVIT ITER AD VILLAM.]
 Vidend. Apul Miles. IX.

ÆTATEM ADULTAM SERVANS
 DILIGENTIVS.] Sic Catullo, puella *Ad-*
seruanda nigerrimis diligentius visis.

TENTAT IN TENEBRIS CAPVT.]
 Arnob. V. *Altitudinem dormientis & matris pa-*
tientiam tentans Virgil. II. *Æneid.* — *ten-*
tare latebras. Tentare, *tatoner*, quod cæci
 faciunt. Sic Plin. de cochleis quæ oculis ca-
 rent, *corniculis prætentant iter.*

SANCTAMQVE VXOREM.] Martial.
 X. Ep. 30. *Non ille sancte dulce Tybur vxoris.*
 Et sæpe in vetustis sepulcrorum inscriptio.

nibus, VXORI SANCTISSIMAE.

SOPITA PRIMO QVAE NIL SOMNO
SENSE RAT.] In Epitaphio Miellæ lib. III.
Epigr. vet. Irrumpit gladio coniux, heu victa
sopore

Vix sensi armatas in mea fata manus.

STANT PATRONI FORTITER.] J.
p. 63. — pro iudicio dum stant erroris sui. Cic.
& Victorin. 1. Rhetoric. mendaci oratione
contra veram causam stare. Vid. Donat. ad il-
lud Terent. Phorm. — in hac ita essent cum
illo hanc staret Phedria.

VT ADIVVARET IVRISIVRANDE
FIDEM.] Nimirum iudices pronunciaturi,
se ex animi sententia facere profitebantur.
Fab. Decl. cccxiii.

SVBTILITER LIMASSET.] Lucre-
tiani codices MS. lib. III.

Floriferis ut apes in saltibus omnia limant.
Glossæ veteres: Limatur, Rimatur, Terit, Zⁿl^{ei}.
Vellem viros doctos hæc subtilius li-
masse.

NEC TAMEN CREDAT STATIM.]
Petron. Satyr. Nunquam rectè facit qui citò
credit.

EVnuchus ad improbum.

L.

EVnuchus litigabat cum quodam improbo,
Cui super obscena dicta & petulans iurgium.
Damnum insectatus est amissi corporis.

En, ait, hoc unum est cur laborem validius.

Integritatis testes quia desunt mihi:

Sed quid fortune stultè delictum arguis?

Id demum est homini turpe quod meruit pati.

FVNUCHVS LITIGABAT.] Sexus humanus secundum naturam in marem ac feminam tribuitur: præter naturam verò in Hermaphroditum & Eunuchū: Ac Hermaphroditus quidem, etsi neque mas neq; femina dici verè possit, tamen & mas & femina videri potest. Aristophanes in Conuiuiο Plat. Androgynum quasi tertium sexum ex vtriūsque participatione compositum fuisse docet, τριτὸν ἢ κοινὸν ἀμφοτέρων. Hanc verò participationem Paul Aeginetalib vi. vtrique sexui magno dedecori esse ait: πολλὴν παρέχειν ἀπρέπειαν ἀμφοτέροις τοῖς ἁέσιν. Nempe sexuum inuerecundam cōfusionem præfert. qua de re exstant apud Trallianum Phlegontem versus. pag. 77. Enimuero deterior multo eunuchi cōditio est. nec enim vir, neque mulier, nec vtrumque, sed planè nihil est Sic Plautus Milite glor. exsecutum, *nihili factum vocat.* Hermotimus apud Herodotum Vrania nimiam Pannonio impietatem exprobrans eiulando miserabili voce ita loquebatur. Ω πάντων ἀνδρῶν ἡδὲ μάλιστ' ἀπ' ἔρῳ ἀνδοσιτέτων τὸν βίον κληράδης, ἢ σε ἐγὼ κακὸν ἢ αὐτὸς, ἢ τῆς ἐμῶν τίς σε προγόνων ἐργάσατο, ἢ σε, ἢ τῆς σῶν πνα, ὅπ' με ἀντ' ἀνδρὸς ἐποίησας τὸ μηδὲν εἶναι. Lucianus Eunucho:

πλὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, ὅτε ἀνδρα ὅτε γυναι-
 κα εἶναι τὸν ἄνδρα λέγοντος, ἀλλὰ πὶ σὺνθετον
 καὶ μικλὸν καὶ τερατώδες, ἔξω δ' ἀνθρωπείας φύ-
 σεως. Diogenes Demonico In Epist. Theo-
 phylacti Simocatae: Τὸ τεχνικὸν γύναιον, τὸ δὲ
 γυνὴς ἡμιάνδριον, τὸ παρὰ τῇ φύσει καὶ μηδὲν
 ἐντεκες, ὑβριστεὶον λυδὸς ἄνδρος. Nimirum Eu-
 nuchos quasi à consortio humani generis extor-
 res, ab utroque sexu aut naturæ origo, aut clades
 corporis separavit, ut ait Mamertinus Panegy-
 ric. Iulian. Cyrillus spadones, siue, eunuchos
 esse ait τερατόμορφα πρόσωπα, ψυχοκλόνας καὶ σω-
 ματοφθόρους, καὶ τῆς φύσεως παραχαράκτας. λοιμὸς
 τῆς φύσεως καὶ τῶν γυναικῶν πολεμὸς. Vnde merito
 Ennuchi mulierum amatores, qui nihil ta-
 men possunt, Nebulones & μάταιοι. dicti.
 Verus Glossarium: Μάταιος, inanis, cassus,
 vanus, nebulo. Terent. Eunuc. Sane quod tibi
 nunc vir videatur esse hic nebulo magnus est.
 Porro Eunuchi vel nascuntur vel fiunt Qui
 nascuntur, Spadones: qui fiunt, Castrati.
 Glossæ veteres: Εὐνῆχος ἀπὸ φύσεως, Spado.
 Εὐνῆχος ὁ ἐκ βλάβης, Castratus. Nascuntur, vitio
 aut debilitate parentum. fiunt, arte, casu,
 insidiis, sponte. Arnob. v. Catull. de Aty.
 Plinius lib. xi. cap. 48. De spontanea exse-
 ctione Lucianus Syria Dea. Varro, Lege
 Mænia: Si qui patriam maiorem parentem ex-
 tinguit, in eo culpa: quod facit pro sua parte, is qui
 se eunuchat, aut aliquā liberos producit. Sæpe-
 numero tamen cogebantur à principibus
 medici facere eunuchos. adeoque ars ipsa, cu-
 ius erat præcipua cura naturalem corpori-

bus statum habitumque conseruare, aut læsum reparare ac redintegrare, in maximum naturæ totius armata est detrimentum. Paulus Ægineta querebatur: Σκοπὸν ἔχουσας τῆς ἡμετέρας τέχνης ἀπὸ τῆς παρὰ φύσιν ἐπὶ τὸ κτ' φύσιν ἐπάγειν τὰ σώματα, τῆς ἐναντίας ὁ ἄνδρ' ἀνδρὶς ἐπαγγελίας τεύχεται, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι πολλὰ καὶ ἐπὶ πῶν ἐπιτελούντων ἀνδρὶς ἀναγκάζομεθα, &c. Petron. Satyr.

Persarum ritu malè pubescentibus annis

Surripuere viros.

Sic pueri puellæ fiebant, & puellascebant. & contra. Varro, Baiis: *Quod non solum innubæ sunt communes; sed etiam veteres puerae sunt, & multi pueri puella sunt.* Hæc autem improba in Eunuchis luxuria tandem Romanorum Impp legibus coercita. D. Hadrianus, ne spadones fierent, poena legis Corneliæ de sicarijs irrogata, rescripto cauit. l. iv. D. ad leg. Corn. de Sic. Constātinus, viros excruciantes capitaliter puniri voluit. l. i. C. de Eunuch. Iustinianus talionis lege agere permisit, vt illud idem, quod alijs fecissent: ipsi paterentur. Nouel. cxxli. Ouidius Eleg. iii. Amor. ii.

Qui primus pueris genitalia membra recidit,

Vulnera quæ fecit debuit ipse pati.

Quam poenam veluti civilem ac legitimam Hermotimus in Pannonium, à quo fuerat excisus, statuebat, hoc superdicto: ὥστε σὺ μὴ μέμφαδ' πλὴν ἀπ' ἐμοῦ τοι ἐσπένων δίκην. Simulq; Pannonium proprios filios emasculare iussit, ipsosq; deinde patri virilitatem

eripere coegit. Nempe vt eadem eade vl-
cisceretur. Emasculationem ac detestatio-
nem φόνος vocat Iustinianus d. Nou. Et eu-
nuchismo homicidium committi Aposto-
lici canones sanciunt. Balsam. & Photij No-
mocan. Tit. i. c. iii. Quippe Eunuchi sibi
ipsis superuiuant. nam quasi vitam simul
cum viro amittunt, ac toti in parte vna per-
eunt. Apuleius Miles. vii. *Tali sententia mediis
Orchi manibus retractus, sed extremae poenae reser-
uatus, mærebam, Et in nouissima parte corporis
totum me periturum deflebam, inedia deniq; con-
tinua vel præcipiti ruina, memet ipse quærebam
extinguere; moriturus quidem nihilominus, sed
moriturus integer.* Hinc manifestarios mœ-
chos eius condicionis vt iure occidi potuif-
sent contumelia adficere permittebatur. l.
Nec in ea. §. Sed qui occidit. D. ad. l. Iul. de
Adult. puta raphanis & mugilibus forare, vt
apud Catul. & Iuuenal. *προϊένειν ἐκείνοις πῦρ
ἐπὶ σκόλοπος ἀπαιώρησιν*, Nicet. Chon. Item li-
cebat eos viro spoliare. quò referendum il-
lud Phædri,

Id demum est homini turpe, quod meruit pati.
Nimirum vt per quæ peccauit, per eadem
puniatur. Quo modo & legislatoris τὸς πα-
τροτύπας χειροκοποῦσι, iis qui patrem suum
pulsauerant manum amputabant quæ triste
occidendi patris ministerium patrauerat,
vt notat in allegoriis Homericis Heracli-
des Ponticus: *καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν ὃν ἡμάρτανεν ἐν μέρει
τοῦ σώματος, τέλει καὶ καταδιῶαι.* Artemidor.
Dald. i. Oneiroc. Hinc emendandus & ex-

plicadus contra Dion. Lambinum, Plautus,
Milite glor. Scæ. ult.

*Et si intestatus nunc ab eo hinc, bene agitur pro
noxia.*

P. E. Quid si id non faxis? P. V. ut viam sem-
per instabilis.

Moechis virum exsectum collo per ludi-
brium suspendebant. Plaut. Ibid.

*Quin iam dudum gestio mæcho hoc abdomen
adimere,*

Vt faciã quasi puero in collo pendeant crepundia.
Hæc de marium exsectione. In feminis duæ
quasi ἄνδρισμὸς rationes. Vna est νυμφοτομία.
Nam in locis muliebribus aliquando νύμφη
ultra modum, ἢ εἰς ἀπρέπειαν αἰχμῶν protu-
berat. eaq; etiam parte mulieres ὀρθιάζουσιν
ἀνδράσιν ὁμοίως, ἢ πρὸς σωρείαν ὁρμῶσι. Huic
vitio sectione remedium. Vid. Ægineta vi.
c. 80. Altera est μαστοτομία. Sic Amazones vi-
riles videbantur. Et apud Arnobium, ut
Atys se viro, sic eius amica mammaram ho-
nestate sese priuavit. vterq; scilicet inguina
sibi demessuit. Nam papillæ inguen dicitur.
Lucilius:

Inguen ne existat papule, tama, ne boa noxit.
Sueton. Tiberio c. 44. Nondum lacte depulsos
inguini cum papillæ admoneret. Inguen stantis
papillæ, ἀκρομάδιον. Inguina papularum
exstantia habere ὑφ' ἑμαζαῖ, τὰς μεγάλας μαθὺς
ἔχειν. Vela & fasciæ quibus extumidæ oppri-
muntur papillæ, σπαδονίσματα μασῶν: Spa-
donatus mammaram, in Epigrammat. Vid.
Sud.

DAMNUM INSECTATUS EST.] Martialis ix. Epigr. 7.

Virilitatis damna mœret erepte.

Iuuenalis Sat. xii.

— cupiens euadere damno Testiculorum.

AMISSI CORPORIS.] Sic Vlpian. l. 4. D. ad l. Coruel. de sic. amittere virilitatem. Amissa dicuntur ea quæ corrupta alicui relinquuntur, scissa fortè vel fracta. Vlpian. l. iv. D. vi bon. rap.

CORPORIS.] Pari significatione dixit Petronius: *curam diligentius noxiosissimum corpus.*

INTEGRITATIS, &c.] Ancipiti sensu hæc intelligenda. & sedulo legendus Xenophon viii. Κύρ. παιδ.

TESTES.] Μάρτυρες. item ὄρχεις, σίδυμοι. ἱρωπικὸν ζῆλος ἐγκατέρωδεν κρεμάρδον. Lucian. Amorib.

Pullus ad margaritam.

LI.

IN sterquilinio pullus gallinacius
Dum querit escam, margaritam repperit:
Iaces indigno quanta res, inquit, loco!
Hoc si quis pretij cupidus vidisset tui,
Olim redisset ad splendorem maximum:
Ego qui te inueni, potior cui multo est cibus,
Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potes.

Hoc illis narra qui me non intellegunt.

PVLLVS AD MARGARITAM.] Io. Camerarius. pag. 171.

HOC SI QVIS PRETII, &c.] Legendum videtur, *O si quis, &c.*

OLIM REDISSES AD SPLENDOREM MAXIMUM.] Nimirum si in mundo cultūque muliebri fuisset. Nam circa margaritas ardebat infana mulierum superbia. imò pucellularum infantiam pertusa aurium lamina scrupuloso oneriferendo præparabant. vnde grauis apud Tertullianum querela lib. de Cultu fem. *Scrupulosa Deus auribus vulnera intulit, & tanti habuit vexationem operis sui, & cruciatus infantia tunc primum dolētis, ut ex illis iam ferruminati corporis cicatricibus grana nescio quæ penderent?* Grana vocat scrupulos siue lapillos, quales Elenchos mulierculæ Romanæ appellitabant, magnitudine præcellentes. Glossæ veteres. *Vniones, μαργαρίται μεγάλοι, μονόκοκκοι.* Item. *Μαργαρίται μεγάλοι, Margaritæ Elenchi.* Iuuenalis Sat. vi.

Auribus extensis magnos commisit elenchos.

Plinius x. c. 35. Procerioribus sua gratia est, elenchos appellant fastigiata longitudine alabastrorum figura in pleniorē orbem desinentes. Petron. Sat.

Quo margarita cara tribacca Indica

An ut matrona onerata saleris pelagiis

Tollat pedes indomita in strato extraneo?

Vniones & margaritæ, Elenchi: putà, quia erant

erant quasi indices, tituli, & quædam veluti signa, propter proceram & indicis instar subiectam figuram. vnde & mulieres Romanæ dicebant, *lictorem feminae in publico unionem esse*. Plin. ibid. Fallitur autem Stephanus, qui Elenchum, Indicem latinè rectè dici negat. c. iix. Admonit. de abus. ling. Græc.

Apes & Fuci Vespa iudice.

LII.

A Pes in alta quercu fecerant fauos;
 Hos fuci inertes esse dicebant suos.
 Lis ad forum deducta est, Vespa iudice,
 Quæ genus utrumque nosset cum pulcerrimè,
 Legem duabus hæc proposuit partibus:
 Non inconueniens corpus, Et par est color,
 In dubium plane res ut merito venerit.
 Sed ne religio peccet imprudens mea,
 Alueos accipite & ceris opus infundite,
 Ut ex sapore mellis Et forma faui
 De quibus nunc agitur, auctor horum appareat.
 Fuci recusant, apibus condicio placet.
 Tunc illa talem sustulit sententiam:
 Apertum est quis non possit, aut quis fecerit,
 Quapropter Apibus fructum restituo suum.

Hanc præterissem fabulam silentio,
 Si pactam fuci non recusassent fidem.

FCI INERTES.] Io. Tzetzes Hist.
Chiliad. ix.

Κηφῶνες ζωα σιώτροφα τῶν μελισσῶν τῷ γένει.

Μελισσῶν αἰς ὑπερθεῖν, ταύτας ὑδροφορουῦντα

Μέλι δὲ ἐκ ἐργάζεσθαι. — idem

Πόντες μελισσῶν τρυχόντας καὶ χαμάτες.

Phyle, Περὶ ἀρσῶν μελισσῶν.

Ἀργὸν δὲ ταύτας ἄλλο συμβιοῦν γένος,

Ἐφίπτεται μὲν τῇ χλιδῇ τῶν ἀνδρῶν,

Ἀδυνάτον ἐστὶ δὲ καὶ γλυκὺ πλάττειν μέλι.

Συναίρεται δ' ὡς ἐξ ἀμύθη φροντίδος

Τῇ τῶν φιλεργῶν παιταχῇ πεισάσει, &c.

De lusu & seueritate

LIII.

PVerorum in turba quidam ludentem Atticus
Æsopum nucibus cum vidisset, restitit,
Et quasi delirum risit: quod sensit simul
Derisor potius quàm deridendus senex,
Arcum retensum posuit in media via:
Heus, inquit, sapiens, expedi quid fecerim.
Concurrit populus: ille se torquet diu
Nec questionis posite causam intellegit.
Nonissimè succumbit: tum victor Sophus
Citò rumpes arcum semper si tensum habueris.
At si laxaris, cum voles, erit utilis.

Sic lusus animo debent aliquando dari,
Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

IVDENTEM AESOPYM.] Iulianus
Imp. Cæsaribus. Εἰ γὰρ δὲ ὧ μὲν διὰ παιδίας,
αἰσίν τε εἶναι τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνάπαισιν τῆς
φρονήσεως.

TVM VICTOR SOPHVS.] Sic legendū
censet doctissimus F. Pithoeus certissima
sanè coniectura. Phædrus lib. iv. Græcani-
cam hanc vocem iterum vsurpauit:

Factus periculo tum gubernator sophus.

CITO RUMPES ARCV M, &c.] Apu-
leius Miles. i. Arcum meum & ipse vigor atten-
dit, & oppidò formido, ne nervus rigoris nimietate
rumpatur.

Canis ad Agnum.

LIV.

INter capellas Agno balanti Canis,
Stulte,, inquit, erras. non est hæc mater tua:
Ovesque segregatas ostendit procul.
Non illam quero quæ cum libitum est, concipit,
Dein portat onus ignotum certis mensibus
Novissimè prolapsam effundit sarcinam:
Verùm illam quæ me nutrit admoto vberè,
Fraudatque natos lacte, ne desit mihi.
Tamen illa est potior quæ te peperit. Non ita est.
Vnde illa sciuit niger, an albus nasceret?
Age porro scisset: cum crearer masculus,
Beneficium magnum sanè natali dedit
Et expectarem lanium in horas singulas.

*Cuius potestas nulla in gignendo fuit,
Cur hac sit potior, quæ iacentis miserita est,
Dulcemque sponte præstat benivolentiam?
Facit parentes bonitas, non necessitas.*

His demonstrare voluit auctor versibus
Obstiteri homines legibus, meritis capi.

INTER CAPELLAS AGNO BALAN-
TI.] Videndus Ælianus *ἢ ζῴων ἱστορίαι*. v.
c. 25. De Perdicibus Cassiod. Var. II. 14.

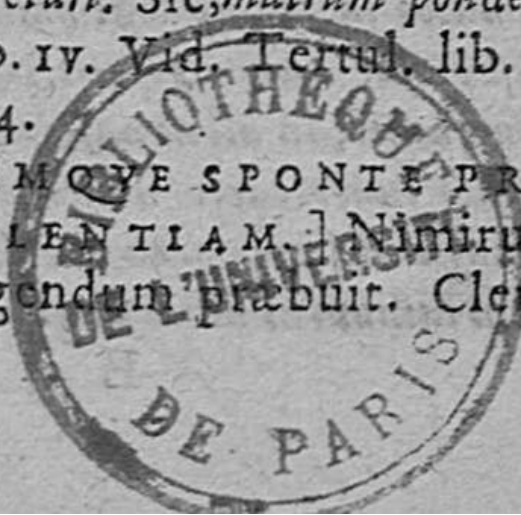
BEIN PORTAT ONVS IGNOTVM.]
s. pag. 16. Onus naturæ melius quo deponeret.
Gellius lib. XII. c. 1. Ne æquor illud ventris irru-
getur, ac de gravitate oneris *ἔ* labore partus fa-
tiscat. Ovidius Eleg. 13. lib. II. Amor.

Dum labefactat onus gravidæ temeraria vëtris.

In dubio vitæ lassæ Corinna iacet.

Ennodius Paneg. Theoder. Oneratæ fœtibus
matres inter familias tuas oblita sexus *ἔ* pon-
deris, parandi victus cura laborabant. Psyche
Miles. v. Crescentes dies *ἔ* menses anxia nu-
merat : *ἔ* sarcina nescia rudimenta miratur.
Arnobius IV. nomen virginitatis exponere, *ἔ*
genitricum pondera sustinere. Idem lib. III.
Gliscentibusq; per dies alvis intestini ponderis mo-
rositate cunctari. Sic, matrum pondera, Sidon.
Ep. xx. lib. IV. Vid. Tertul. lib. de Carne
Christi. c. 4.

DVLCEM QVE SPONTE PRAESTAT
BENIVOLENTIAM.] Nimirum è mam-
ma lac sugendum præbuit. Clemens Ale-

xand. Pædag. i. Πηγὴ τροφῆς τὸ γάλα· ὃ δὲ καὶ
 γυνὴ δὴλη τεκῆσα ἀληθῶς ἢ μήτηρ· δὲ δὲ ἢ φίλ-
 τρον ὕψους προσλαμβάνει. Gell. lib. xii. cap. i.
 Macrobian. v. Satur. c. xi.

[FACIT PAR. BON. NON NECES-
 TAS.] D. Ambrosius. i. de offic. Illi necessitate
 diliguntur, quæ non satis idonea atque diuturna
 est ad perpetuitatem diligendi magistra.

Cicada & Noctua.

L.V.

Humanitati qui se non accommodat,
 Plerumque pœnas oppetit superbiæ.

Cicada acerbum noctuæ conuicium
 Faciebat, solite victum in tenebris quærere,
 Causoque ramo capere somnum interdum.
 Rogata est ut taceret, multò validius
 Clamare cœpit, rursus admota prece
 Accensa magis est. Noctua ut vidit sibi
 Nullum esse auxilium, Et verba contemni sua,
 Hac est adgressa garrulam fallacia:
 Dormire quia me non sinunt cantus tui,
 Sonare cithara quos putes Apollinis,
 Potare est animus nectar quod Pallas mihi
 Nuper donauit; si non fastidis, veni;
 Vnà bibamus. illa, quæ ardebat siti,
 Simul cognouit vocem laudari suam,
 Cupidè aduolauit. noctua egressa cauo
 Trepidantem consecrata est, & leto dedit.
 Sic vina quod negarat, tribuit mortua.

E. iiij

CICADA ACERBVM NOCTVÆ
CONVICIVM.] Omnino in hanc rem
Libanij Sophistæ Declamatio κτ γυναικὸς
ααλίης, maximè pag. 19. & vlt.

Arbores in Deorum tutela.

LVI.

Olim quas vellent esse in tutela sua
Diis legerunt arbores; quercus Ioni,
Et myrtus Veneri placuit, Phœbo laurea,
Pinnæ Cybele, populus celsa Herculi.
Minerva ammirans, quare steriles sumerent.
Interrogavit: causam dixit Iuppiter;
Honorem fructu ne videamur vendere
At mehercule narrabit quod quis voluerit,
Oliua nobis propter fructus est gratior.
Tunc sic Deorum genitor atque hominum sator
O nata, meritè sapiens dicere omnibus:
Nisi utile est quod facimus, stulta est gloria.
Nihil agere quod non profit, fabella
monet.

OLIM QVAS VELLENT.] Hæc Phæ-
dr. fabulam prorsus imitatus est G.
Faërnus, Fab. de Ioue & Minerva.

NILIL AGEKE QVOD N.P.] j. lib. IV.
Nihil agere quod non profit fabella indicat.

*Pauo ad Iunonem de voce
sua.*

LVII.

PAuo ad Iunonem venit, indignè ferens
Cantus luscini quòd sibi non tribuerit :
Illum esse cunctis auibz admirabilem,
Se derideri simul ac vocem miserit.
Tunc consolandi gratia, dixit Dea:
Sed forma vincis, vincis magnitudine,
Nitor smaragdi collo præfulget tuo,
Pictisq; plumis gemmeam caudam explicas.
Quò mi, inquit, mutam speciem, si vincor sono?
Fatorum arbitrio partes sunt vobis date:
Tibi forma, vires aquile, lusciniò melos,
Augurium coruo, læua cornici omina,
Omnes que propriis sunt contentæ vocibus.

Noli adfectare quod tibi non est datum,
Delusa ne spes ad querelam recidat.

PAUO AD IUNONEM.] Camerarius
pag. 195.

CANTVS LUSCINIÏ.] Luscinius φιλό-
μυστος ἢ φιλόδοξος Ælian. v. περὶ ζώων ἰδ. cap. 38.

NITOR SMARAGDI.] Pisides Cos-
murgia:

Ὡ πῶς ἰδὼν τις τὸν ταῶν μὴ θαυμάσει
Τὸν χρυσὸν ὥς σάπφειρον ἑμπεπλεῖσθ' ἄνθρωπον

E iiij

Καὶ πλὴν πῆρω πλὴν ἐν σμαράδῳ πορφύραν,
 Τὰς πολυμόρφους σιωθεῖσι τῆς χρωμάτων,
 Ὅλας ἀσυχύτους τὲ καὶ μεμιγμένας;

Phyle:

Λειμῶν γὰρ εἰν ἡ γραφὴ τῆς ἀνθέων,
 Χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐγχεθεῖς τῇ πορφύρᾳ,
 Σμαράδον αἰνὸν ἐμφυλάει. τῇ κράσει.
 Καὶ σιώθετον φῶς, καὶ πῆρω πλὴν αἰθρίαν,
 Ἀκλῖσι φυσικαῖς μεμιγῶσαν σιώπει

Theophylactus Simocata in Epist. Τὸ μνησ-
 κὸν ὄρνεον ὁ ταῦς καὶ τῆς μῆδων πλὴν ὑπεροψίαν κα-
 κλήροται, μέγα πὶ καὶ ὑπερογκον ἐπὶ τῇ καλλιφρο-
 νῶν. τέττε καὶ πλὴν θήλειαν ἡτῆρα δοκεῖ. τὸ πῆρὸν
 τοιγαροῦν οἶα, δὴ κόμβω ἀνίστησι καὶ φειφανέσα-
 τιν τε τοῖς ὄρῳσι καλὸς παφέχεται, καὶ κυκλικὸν
 ἀπεργάζεθ' ἡμᾶ, καὶ τὸν ἐράνιον εἰκονίζεται κόσμον,
 καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῷ πῆρῳ πλὴν τῆς ἄσρων διακόσ-
 μωσιν ἀναπλάπεται, καὶ τῷ μὲν μνηστικῶν ὄρνεον
 ἡθὺς φιλόκαλον. Tertullianus lib. de Pallio c.
 III. Panno, pluma, vestis, & quidem de cataclitis;
 imò omni conchylio depressior, qua colla florent,
 & omni patagio inauratior qua terga fulgent; &
 omni syrmate solutior qua caudæ iacent, &c.

Æsopus rp. garrulo.

LIIK.

AEsopus domino solus cum esset familia,
 Parare cœnam iussus est matrisius.
 Ignem ergo quærens, aliquot lustravit domus,
 Tandemque invenit ubi lucernam accenderet.
 Tum circumventi fuerat quod iter longius,

*Effecit breuius : namque rectà per forum
Cœpit redire, & quidam è turba garrulus,
Æsopè, medio sole quid tu cum lumine?
Hominem inquit quæro ; & abit festinans domum.*

*Hoc si molestus ille ad animum retulit,
Sensit profectò se hominem nō visum senī,
Intempestiuè. qui occupato adluserit.*

SOLVS CVM ESSET FAMILIA.] Solus esset topanta, vt illa Trimalcionis apud Petronium Satyr. Nihil agit qui aliter explicat. Sic Sollius Apollin. Car. vii.

— respublica nostra Tota Camillus erat.

Vid. Camerar. Vita Æl. pag. 10.

MEDIO SOLE QVID TV CVM LVGINE.] Horat. Sat. iv. lib. i.

*Ebrius & (magnum quod dedecus) ambulat
ante*

Noctem cum facibus.

Sic Diis Gentium exprobrat Arnobius lib. v. *Quod sub sole clarissimo cum lucernis & facibus orbis peragrant vastitatem.*

HOMINEM INQVIT QVÆRO.] Lucerna accensa homines quærebat Æsopus : quod de Satyricis etiam dici potest. Iuuenal. Sat. i. *Hæc ego non credam Verusina digna Lucerna ?* Vetus Interp. *Lucernam* dicit, quia Satyrici ad omnium vitia quasi lucernam admonent, & vt adurant, & vt ostendant crimina.

Asinus & Galli.

LIX.

Qui natus est infelix, non vitam modò
 Tristem decurrit, verùm post obitum
 quoque
 Persequitur illum dura fati miseria.

Galli Cybeles circum questus ducere
 Asinum solebant bainantem sarcinas.
 Is cùm labore & plagis esset mortuus,
 Detracta pelle sibi fecerunt tympana.
 Regati mox à quodam delicio suo,
 Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
 Putabat se post mortem securum fore,
 Ecce aliæ plagæ congeruntur mortuo,

QVI NATVS EST INFELIX.] Cō-
 pendiosius fabulam narrat Camera-
 rius pag. 162. De Asini pelle.

GALLI CYBELES.] Apuleius. Mi-
 les. iix.

PHÆDRI AVG. LIBERTI
 LIB. III. EXPLICIT.

INCIPIT LIBER

IV.

POETA.

Oculare tibi videtur & sane leue,
 Dum nihil habemus maius, cala-
 mo ludimus.
 Sed diligēter intueri has nenas,
 Quantam sub illis vtilitatem reperiēs?
 Non semper ea sunt quæ videntur; decipit
 Frons prima multos: rara mens intelligit
 Quod interiore condidit cura angulo.
 Hoc ne locutus sine mercede existimer,
 Fabellā adiiciā DE MYSTELA ET MYRIBVS.

LX.

Mystela cum annis & senectâ debilis,
 Mures veloces non valeret adsequi,
 Inuoluit se farina, & obscuro loco
 Abiecit neglegenter. Mus escam putans
 Adsiluit, & compressus occubuit neci:
 Alter similiter deinde perit, & tertius.
 Aliquot venit seculis rete territus
 Qui sepe laqueos & muscipula effugerat,
 Proculque insidias cernens hostis callidi:
 Sic valeas, inquit, ut farina es quæ iaces.

Ex vj.

DILIGENTER INTVERE HAS
 N A E N I A S.] Synesius προθεωρία λόγου
 πρὸ ἐνυπνίου. Ἀρχαῖον οἶμαι καὶ λίαν πλεοναστικόν,
 ὑπὸ προσημασσομένην φαυλοτέραν ὑποθέσεως κρύπτειν τὰ
 ἐν φιλοσοφίᾳ σκεδαστά. Iulianus Imp. Cesaribus:
 Καὶ αὐτὸς ἐκ ἀπμάζω τὰς μυθίας, & δὲ πεινυτάπαισι
 ἐξελαύνω τὰς ὀρθῶς ἔχοντας, ἀκόλουθα σοὶ γὰρ καὶ
 φίλα τῷ σῶ, μᾶλλον δὲ τῷ κοινῷ Πλάτῳ διὰ
 νοεῖν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς πολλὰ ἐν μύθοις ἐσκέδασται.

QUANTAM SVB ILLIS VTI-
 LITATEM.] Synesius Ægyptio: διὰ πάντων ὁ μῦ-
 θος εἶργασαι πρὸς τὸ χρήσιμον ποικιλόμηνος.
 Aphthonius in Æsopi vita. νεκρὰ δὲ καὶ
 ὠφελιμωτάτης λόγου σωταξάμηνος, προσεγγίζοντες
 εἰς τὸν βίον προσπλέξας ἀλόγων ζώων κοινωνίαν·
 ἐν οἷς ἀνθρώπων σκολιὰ ἔργα καὶ ἥδη αὐθαίρετα,
 καὶ τρόπαια παμπαικίας προσεκηράτας, ἐν τοῖς ἐπι-
 μυστοῖς ἐδήλωσεν.

NON SEMPER EA SVNT QVAE
 VIDENTVR.] Tertullianus Apologetico:
*Cecitatis due species facile concurrunt, ut qui
 non vident quae sunt, videre videantur quae non
 sunt.* Sic hominem, quem prima ratione
 fortem & generosum putes, secundam ra-
 tionem si inspicias, ignavum & pavidum
 iudicabis. Elegās apud Martialem ἀπόδειμα,
 lib. x. Epigr. 25. De Mutio gladiatore, qui
 manū vrere iussus praesente molesta tuni-
 ca, veste ex papyro & charta pice inlita, (Sic
 enim rectè tunicam molestam depingit ve-
 tus Interpres Iuuenalis Sat. i. & iix) in qua

viuus arfisset totus, ni imperatis paruiffet,
metu maioris illius malitatis manum focis
imponere maluit.

In matutina nuper fpectatus arena

Mutius, impofuit qui fua membra focis,

Si patiens fortisq; tibi durusq; videtur,

Abderitana pectora plebis habes:

Nam cum dicatur tunica prefente molefta

Vre manum, plus eft dicere, Non facio.

Vitio gentis humanæ, pro vera fcientia,
mendacis opinionis fpeciofam occafionem
fæpe arripimus, quæ iudicium deinde no-
ftrum perturbat. Déque hac emphafi & hy-
poftafi tractatum edidit eruditiffimus Iu-
rifconfultus Doctor meus Bonauentura Ir-
landus in Pictonico Præfidatu Senator: ac
eandem nunc confiderationem bono pu-
blico plenius & vberius retractat.

DECIPIT FRONS PRIMA.] Accius
Bruto:

—quem tu effe hebetem deputes æquè ac pecus,

Is fapientia munitum pectus egregium gerat.

Plautus.

Summa ingenia in occulto latent.

MUSTELA CVM ANNIS.] Vid.
Æfop. fab. Αἴλερος καὶ μῦες, Camerar. de Cor-
uo & Vulpe pag. 215. & pag. 225. de Mustela.
Similem in modum fabulatur Mich. Glycas,
Annal. 1. de Vulpecula: Λέγεται δὲ καὶ πλὴν ἀλώ-
πεγα βρωμάτων ἀπορῆσαν ἐπὶ λίαν ὥσπερ νεκρῶν,
καὶ φυτῶν καὶ τεύθεν δι' οὐκ ἐμὲν αὐτῶν ὁρῶν-
ται καὶ πελινὰ ἐμβαίνειν ἐν αὐτῇ, καὶ ὥς εἰ νεκρῶν
ἀπὸνται: ἐκ πηδύλας οὐκ αἰφνης ἢ νεκρὰ θύει.

λαμβάνει καὶ κατεδίει αὐτὰς. Mustela, felis, αἰ-
λαρος. ὁ ἰδιωπκῶς λεγόμενος καί τις. Scholiast.
Callimac. Hym. in Cerer. Vet. Gloss. αἰλαρος,
Felax, hæc Catta.

SAEPE LAQUEOS ET MVS CIPVLA.]
Infelices mures:

οἱ ζῶσι πικρῶς, καὶ συνλῶσι τὰς ψυχὰς
ἐς καὶ γαλῆν τρίζουσα, καὶ πλάγξ, καὶ βρόχος,
καὶ παγὶς ἐξέτριψε, καὶ βραχὺ σέαρ. Phile.

De Vulpe & Vna.

LXI.

FAME coacta Vulpis alta in vinea
Vuam adpetebat summis saliens viribus;
Quam tangere ut non potuit; discedens ait:
Nondum matura est, nolo acerbam sumere.

Qui facere quæ non possunt, verbis eleuāt;
Adscribere hoc debebunt exemplum sibi.

FAME COACTA VVLPIS.] Babrius.
Camerarius pag. 157.

NOLO ACERBAM SVMERE.] Pal-
ladius Septemb. acerbitate rigidam vnam,
dixit: Vna acerbæ, cruda, ομρανίζουσα. Ve-
tus Gloss. ὁμραξ βότρυς, acerua vna, vna
immatura. Vnde vinum crucium insuaue,
Lucil. Virgunculæ nondum maturæ nec
αἰσρος δειπνῶν, vuis acerbis & crudis com-
parantur. Ismine apud Eustathium philo-
sophum Amor. v, ambitiosius lasciuientem

Hminiam suum alloquitur : φείσαι παρθενίας
 ἐμῆς, μὴ πρὸς τῷ δέρας ἐκπίλῃς τὰς σάχνας, μὴ
 τὸ ῥόδον τρυγῇς πρὸς τῷ κύψαι τῆς κήλυκος,
 μὴ πῶς σαφυλῶ ὁμφακίζῃσαν, μήπως αὐτὴ γέ-
 κικρος ὄζος ἐκθλίψῃς. Nicetas Choniates An-
 dronic. i. Καὶ παραγκαλιζόμενος ὁ πείπων πῶς ὁμ-
 φακίζῃσαν, ὁ ἐπέρωρος πῶς ἡλικίαν, πῶς ὀρδοπί-
 δον νεανίδα, καὶ ὁ ῥικνὸς πῶς χρόνον καὶ χάλαρος, πῶς
 ῥόδον δάκτυλον καὶ δρόσον ἔρωτος σάζῃσαν.

Equus & Aper.

LXII.

E Quis sedare solitus quo fuerat sitim,
 Dum sese aper volutat, turbavit vadum.
 Hinc orta lis est: sonipes iratus fero,
 Auxilium petit hominis, quem dorso levans.
 Rediit ad hostem: iactis hunc telis eques
 Postquam interfecit, sic locutus traditur:
 Letor tulisse auxilium me precibus tuis.
 Nam prædam cepi, & didici quàm sis utilis.
 Atque ita coëgit fremos inuitum pati.
 Tum mestus ille: Parua vindictam rei
 Dum quero demens, servitutem repperi.

Hæc iracundos admonebit fabula,
 Impunè potius lædi, quàm dedi alteri.

EQVVS ET APER.] Horat. de equo
 & ceruo i. Epist. ad Fuscum Aristium.
 Aristot. ii. Reth. c. 20, Camerar. pag. 153.

REDIIT AD HOSTEM. IACTIS,
&c.] v. c. Redit ad hostem letus. iactis hunc telis
eques, &c.

Poeta.

LXIII.

Plus esse in vno sæpe, quàm in turba boni,
Narratione posteris tradam breui.

Quidam decedens tres reliquit filias,
Vnam formosam & oculis venantem viros;
At alteram lanificam & frugi rusticam;
Duo totam vino tertiam, & turpissimam.
Harum autem matrem fecit heredem senex:
Sub conditione, totam ut fortunam tribus
Æqualiter distribuatur, sed tali modo,
Ne data possideant aut fruantur, tum simul.
Habere res desierint quas acceperint,
Centena matri conferant sestertia.
Athenas rumor implet; mater sedula
Iurisperitos consulit, nemo expedit
Quo pacto non possideant quod fuerit datum;
Fructumue capiant: deinde, quæ tulerint nihil.
Quanam ratione conferant pecuniam.
Postquam consumpta est temporis longi mora,
Nec testamenti potuit sensus colligi,
Fidem aduocauit, iure neglecto, parens:
Seponit mæchæ vestem, mundum muliebrem,
Lauationem argenteam, eunuchos glabros:
Lanifica agellos, pecora, villam, operarios,
Bovis, iumenta, & instrumentum rusticum:

Potrici, plenam antiquis apothecam cadis,
Domum politam, & delictos hortulos.
Sic destinata dare cum vellet singulis,
Et adprobaret populus qui illas nouerat,
Æsopus media subito in turba constitit:
O si maneret condito sensus patri,
Quam grauitur ferret, quod voluntatem suam
Interpretari non potuissent Attici!
Rogatus deinde, soluit errorem omnium.
Domum & ornamenta, cum venustis hortulis,
Et vina vetera date lanifica rustica:
Vestem, vniones, pedisequos & cetera
Illi adsignate vitam quæ luxu trahit:
Agros, vites, & pecora, cum pastoribus
Donate mæche: Nulla poterit perpeti
Vt moribus quid teneat alienum suis.
Deformis cultum vendet, ut vinum paret;
Agros abiiciet mæcha, ut ornatum paret:
At illa gaudens pecore, & lana dedita,
Quacunque summa tradet luxurie domum:
Sic nulla possidebit quod fuerit datum,
Et dictam matri conferent pecuniam
Ex pretio rerum quas vendiderint singula.

Ita quod multorum fugit imprudentiam,
Vnius hominis repperit solertia.

NARRATIONE POSTERIS TRA-
DAM.] Vetus Inscriptio, Præneste.

ACCIPERE POSTERITAS QVOD POST
TVA SAECVLA NARRAS.

QVIDAM DECEDENS.] Hac fabella

continetur elegans & subtilis *¶* *ἀνέμω*
 quæstio: cuiusmodi est quæ ab Africano
 proponitur l. qui quadraginta. D. ad leg.
 Falcid.

OCVLIS VINANTEM VIROS.]
 Oculis deuorantem draucos, Martial.

AD ALTERAM LANIFICAM.] Lu-
 cilius Sat. vi.

— *Thaemoneno inquit valua sororem
 Lanificā dici siccam atq; abstemiam ubi audit.*

VESTEM, MUNDVM MULIEBREM.]
 Vestis muliebris, mundus muliebris, orna-
 mentum muliebria distinguuntur. l. 25. D. de
 auro, arg. mund. &c.

LAVATIONEM ARGENTEAM.]
 Vulpianus l. Argumento. D. de aur. arg.
 mun. &c. *Mundus muliebris est quo mulier
 ornandior fit. continentur eo specula, matule un-
 guenta, vasa unguentaria, Et si qua similia
 dici possunt, veluti lauatio, riscus. Errant viri
 docti qui legunt, veluti alabastrum, &c.
 Concha, lauatio argentea. Sidon. Apollin.
 iv. Ep 8.*

EUNUCHOS GLABROS.] Notandum
 Eunuchos fuisse in mūdo muliebri. Sed cui
 bono mœche eunuchi dati? Puta, vt delicias
 dicerent, flabello ventulum facerent, va-
 nam & sterilem libidinem suscitarent. Ju-
 uenal Sat. vi.

*Sunt quas eunuchi imbelles, ac molia semper
 Oscula delectent, & desperatio barba.
 Et quod abortiuo non est opus.*

Martial vi. Epigram. 67.

Cur tantum eunuchos habeat tua Gellia quæris?

Pannice, vult fu. Gellia, non parere.

Cyrillus apud Suidam. Εἰώθασι γὰρ ὡς ἀκριβοῦς
μαμαθῆναι, ὃ μόνον οἱ σπαίδονες καὶ τὰ μόρια
τῆς ἀιχρουργίας ποσῶς ἔχοντες ἀσελγαίνειν ἀμέτρως
καὶ ἀκολασταίνειν ἀναιδῶς καὶ ἀκορέτως, ἀλλὰ καὶ
οἱ τέλειον ἀποκοποι καὶ ἐκτελειούμενοι ταῦτα. καὶ δὲ
οὐκ οὐκ καὶ οἱ ἐκ γυναικῶν ἐστερνιμένοι ταῦτα, φθὶ τῆς
ἐχάτης ἀποπίας καὶ φρενοβλαβείας, διὰ χειρὶν καὶ
δακτύλων φθείρειν τὰς γυναικας, καὶ πλεῖστοι
εὐργίας ὅπως ἐμμανῶς κατεργάζονται. Aliàs Eu-
nuchi virginibus mulieribusque custodes
& comites additi : quasi tutius eunuchi
possint eunuchos ἔχειν καὶ φυλάσσειν. At ipsi sæpe,
ut ait idem Cyrillus, ὡς φύλακες ἅμα καὶ σφω-
ροσωῆς δῆθεν ἰσχυροῦς μετὰ γυναικῶν κα-
θιδύοντες ἀναιδῶς καὶ ἀσπρηδριασμένως ἀι-
χροπραγῶσι. Optimi vero eunuchi παρὰ τὸ
δὲ νοῦν ἔχειν, καὶ ἀσκητάχθαι τῇ ἀφροδισίῳ.
Sic in sacris litteris beati Eunuchi περισκό-
μοι τῆς ἐπιθυμίας, οἱ ὀνεχίσαντες ἑαυτοὺς ἀπὸ
πάσης ἀμαρτίας, καὶ θαρρίζοντες τὴν σωείδυσιν
ἀπὸ νεκρῶν ἔρπον. Sic ingeniosissimus Epipha-
nius Serm. Εἰς πλεῖστον δεύσομεν τὰς τῆς κυρίας καὶ
δεῖ καὶ σὺν ἡμῶν καὶ καὶ. Ioseph virum Mariæ
ἀνάνδρον vocat, quasi sine viro. Εκεί Ιωσήφ ὁ
ἀνάνδρος ἀνὴρ τῆς μαρίας, ὡς Ιωσήφ ὁ ἐξ ἀρί-
σταίας. Nuper in vetere Glossario MS. le-
gebam: Ἀνδρα ἀντὶ τῆς μνηστῆρας. ὡς τὸ, πὸν ἀνδρα
Μαρίας. Lexic. Cyril. MS. Εὐνῆχος, ὁ ἀγαμος,

[I S N T R M E N T V M R V S T I C V M .]

Quidquid fructuum quærendorum, colli-
gendorum, conseruandorū causā paratum.

est. Vulpian. l. Quæstum est. De instruct.
vel instrum. leg.

POTRICI.] Sidon. lib. ii. Epist. ix. famu-
lorum turba compotrix. Terent. in Andria: Im-
portunatatem spectate amica quia compotrix eius
est. vetus Gloss. Πότρυς, Bibax, Potax.

PLENAM ANTIQVIS APOTHECAM
CADIS.] Sic sæpe apud Iuris auctores,
vinum in cellis atque apothecis conditum.

ANTIQVIS CADIS.] Sic Apul. ii. Afin.
au. vini cadum in etate pretiosi. qua de re plura
alij notant.

DOMVM POLITAM ET DELICA-
TOS.] Fugitium versum sic retrahere:

Seponit mœche vestem, mundum muliebrem,
Lauationem argenteam, eunuchos glabros,
Domum politam, Et delicatos hortulos.
Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
Bones, iumenta, Et instrumentum rusticum.
Potrici plenam antiquis apothecam cadis.
Sic destinata dare, &c.

DELICATOS HORTVLOS.] Mox ip-
se dicet: venustis hortulis.

SIC DESTINATA.] ἀπορισμένα.

VITAM QVAE LVXV TRAHIT.]
Quæ luxuriosè viuit, profuso & soluto in
conuiuia & computationes sumtu. Festus.
Luxa membra suis locis mota & soluta; à quo
luxuriosus in re familiari solutus. Idem. Luxan-
tur, à luxu dictum, id est, luxuriantur. Glossæ
veteres, Αἰσῆς, luxus, luxuria, ganeum. Αἰσῆ-
ῖς, luxu, luxurior, prodigo, helluor,

Pugna murium & mustelarum.

LXIV..

CUM victi mures mustelarum exercitu
 (Historia quorum in tabernis pingitur)
 Fugerent, & artos circum trepidarent canos.
 Aegrè recepti, tamen euaserunt necem.
 Duces eorum, qui capitibus cornua
 Suis ligarant, ut conspicuum in praelio
 Haberent signum quod sequerentur milites,
 Haesere in portis, suntque capti ab hostibus,
 Quos immolatos victor avidis dentibus
 Capacis alui misit tartareo specu.

Quemcunque populū tristis euentus premit,
 Periclitatur magnitudo principum,
 Minuta plebes facili praesidio latet.

ARTOΣ CIRCVM TREPIDARENT
 CAVOS.] Horatius I. Epist.

Macra canum repetas artum, quem macra subisti.

TREPIDARENT.] Callimachus. Hym.
 in Cerer.

Καὶ τὰν αἰλῶρον τὰν ἑλρεμε θηρία μικρά.

**CAPITIBVS CORNVA SVIS LI-
 GARANT.]** Quasi tufas & flammulas. Vid.
 Veget. lib. III. Mauricius I. Strategic.
κασιδία ἔχοντα τρυφία μικρά ἢ φλάμυλα κατὰ

τῶν μύλων. Amplius declaravi in Gloss. Barbarogrico.

CAPACIS ALVI MERSIT TARTAREO SPECU.] David Psal v. Τάφος ἀντωγμέ-
νος ὁ λάρυξ αὐτῶν. Optatus Afer aduerf. Parm.
II. Vnde furori vestro tanta fames innata est: ut
guttur vestra sepulcra patentia faceritis unicuique
sepulcro sufficit unum funus, & clauditur: gut-
turi vestro honorum funera minimè sufficiunt; &
adhuc patent dum aliquos quaritis deuorare. Ar-
temidor. Oneirocrit. I. σῶμα ἔοικε πύρῳ ὅσα
ἰδρ' αὐτὸ λάβοι τὸ σῶμα διαφθείρει καὶ φυλάττει.
Principis fiscum, Charybdis specum vocat Pa-
catus Paneg. Th. A.

Phædrus.

TV qui nasute scripta dstringis mea,
Et hoc iocorum legere fastidis genus,
Parum libellum sustine patientia,
Seueritatem frontis dum placo tuæ,
Et in coturnis prodit Æsopus nouis.

Vtinam ne vnquam Pelei nemoris iugo
Pinus bipenni concidisset Theflala,
Nec ad professæ mortis audacem viam
Fabricasset Argus opere Palladio ratem
Inhospitalis prima quæ Ponti sinus
Patefecit, in perniciè Graiūm & Barbarūm.
Namque & superbi luget Ætæ domus,
Et regna Pelix scelere Medæ iacent,
Quæ seuum ingeniū variis inuoluens modis

Illic per artus fratris explicuit fugam,
 Hic cæde patris Peliadum infecit manus,
 Quid tibi videtur? hoc quoq; insulsū est, ais,
 Falloque dictum; longè quia vetustior
 Ægea Minos classe perdomuit freta,
 Iustoque vindicauit exemplo impetum.
 Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
 Si nec fabellæ te iuuant, nec fabulæ?
 Noli molestus esse omnino literis,
 Maiorum exhibeant nè tibi molestiam.
 Hoc illis dictum est, qui stultitiā nauscant.
 Et vt putentur sapere, cælum vituperant.

PARVM LIBELLVM.] V.c. Par libel-
 lum.] Scribe, Paruum lib. sic s. pag. 8. par-
 uum tigillum.

PRIMA QVÆAE PONTI SINVS.] Mar-
 tialis lib. vii. Epig. 18.

*Fragmentum quod vile putas & inutile lignum
 Hæc fuit ignotæ prima carina maris.*

Vid Apollodorus, i Biblioth. p. 42. & lib.
 iii. pag. 240. Apollonius .i. Argonaut. Palæ-
 phatus de Phryxo & Helle.

Serpens ad Fabrum ferrarium.

LXV.

Mordaciorem qui improbo dente adpetit,
 Hoc argumento se describi sentiat.

IN officinam Fabri venit Vipera,
 Hac cum tentaret si qua res esset cibi,
 Limam momordit: illa contra contumax:
 Quid me inquit, stulta dente captas ledere,
 Omne adsuëni ferrum quæ corrodere?

SERPENS AD FABRVM.] Æsopus
 & Camerarius eandem fere fabulam de
 mustela conscripserunt.

Vulpis & Caper.

LXVI.

Homo simul ac venit in magnum periculū,
 Effugium reperire alterius quærit malo.

Cum decidisset Vulpis in puteum inscia,
 Et altiore clauderetur margine,
 Deuenit Hircus sitiens in eundem locum:
 Simul rogauit, esset an dulcis liquor
 Et copiosus: illa fraudem moliens:
 Descende, amice, tanta bonitas est aqua,
 Voluptas ut satiari non possit mea.
 Immisit se barbatus tum vulpicula
 Euasit puteo, nixa celsis cornibus,
 Hircumque clauso liquit hærentem vado.

Vulpis

VULPIS ET CAPER] Æsopus fab.
4. Camerar. pag. 74.

HOMO IN PERICVLVM.] Sic legendum puto. Vetus codicis scriptura:
*In periculum simulac venit callidus vulpis Et
caper homo simul ac venit in magnum periculum
repperire effugium alterius, Et c.*

REPERIRE EFFVGIVM ALTERIVS
QVÆRIT MALO.] Non tamen sapienti vi-
ro decorum fuerit, unde amico infamiam parat,
inde gloriam sibi recipere. Nero apud Tacit.

De vitiis hominum.

LXIIIX.

P^Eras imposuit Iuppiter nobis duas:
Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
Alienis ante pectus suspendit gravem.

Hac re videre nostra mala non possumus:
Alij simul delinquent, censores sumus.

Fur & lucerna.

LXIX.

L^Ucernam fur accendit ex ara Iouis,
Ipsamque compilavit ad lumen suum,
Onustus qui sacrilegio cum discederet,
Repente vocem sancta misit religio:

F

Malorum quamuis ista fuerint munera;
 Mihi que inuisa, ut non offendar subripi;
 Tamen, scelestè, spiritu culpam lues
 Olim cum adscriptus venerit pœnæ dies.
 Sed ne ignis noster facinori præluceat
 Per quem verendos excolit pietas Deos,
 Veto esse tale luminis commercium.
 Itaque hodie nec lucernam de flamma Deûm,
 Nec de lucerna fas est accendi sacrum.

Quot res contineat hoc argumentû viles,
 Non explicabit alius quàm qui repperit.
 Significat primò, sæpe quos ipse alueris,
 Tibi inueniri maximè contrarios.
 Secundùm ostendit, scelera non irâ Deûm,
 Fatorum dicto sed puniri tempore.
 Nouissime interdicit ne cum malefico
 Vsum bonus consociet vllius rei.

Malas esse diuitias.

L X X.

Opes inuisæ meritò sunt forti viro,
 Quia diues arca veram laudem intercipit.

Cælo receptus propter virtutem Hercules,
 Cum gratulantes persalutasset Deos,
 Venienti Pluto qui Fortunæ est filius,
 Auertit oculos: causam quæsiuit pater.
 Odi, inquit, illum, quia malis amicus est,
 Simulque obiecto cuncta corrumpit lucro,

OPES INVISAE MERITO SVNT
FORTI VIRO.] Onofander Strateg. c.

Ι. Η' δ' ἀφιλαργυρία δοκιμαθήσε' καὶ πρώτη τῆς
ἐν ἀδωροδοκίῳ καὶ μεγαλοφρόνως προΐστασθαι τῶν
περγαμάτων αὐτῇ παραιτία. Πολλοὶ ἐν καὶν διὰ
τὴν ἀνδρίαν ἀσπίσι πολλαῖς καὶ δόρασιν ἀντιβλέ-
ψουσιν, περὶ τὸν χρυσὸν ἀμαυροῦνται.

De Leone regnante.

LXXI.

Vtilius homini nihil est quàm rectè loqui:
Probanda cunctis est quidem sententia:
Sed ad perniciem solet agi sinceritas.

Cum se ferarum regem fecisset Leo,
Et equitatis vellet famam consequi,
A' pristina deflexit consuetudine,
Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorrupta iura reddebat fide:

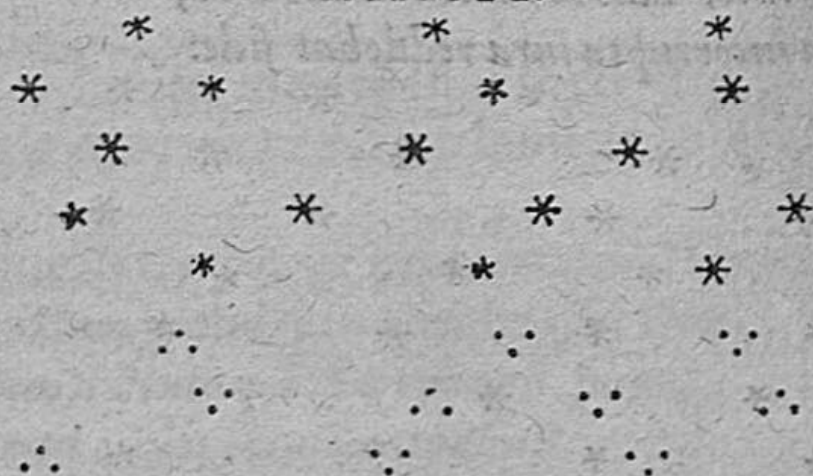
* * * * *

RECTE LOQUI.] Recta verba, Auien.
fab. xxvi.

*Nam quamuis rectis constet sententia verbi,
Suspectam hanc rabidus consiliator habet.
Rectus sermo, Arnob. v. Vbi enim dicitur in
vnius materia corpore pars esse allegoricè scripta,
indubitabili altera sermone rectoq; Idem. Nam
quoniam rectas accipere lectiones pudet. Seneca
Controuers. Proem. Non placebat illi oratio-
nem inflectere, nec unquam recta via discedere.
paulò post: Summam quidem esse idementiam
detorquere orationem cui rectam esse liceret. Am.
Marcellin. xvii. His litteris diu libratis, recto
pectore (quod dicitur) considerateq; responsum est,
&c. Rectè loqui, Romana simplicitate lo-
qui Floridus:*

*Cine Romano per orbem nemo viuit rectius.
Rectè, ἀπλῶς, ἀδόλως. sincere. sic Martiali
recta fides.*

LXXII.

*Postquam lauare cœpit penitentia,
A fictione veretri linguam mulieris:
Ad finitatem traxit inde obscenitas.*

POSTQVAM LAVARE.] Improbi
 Phædri improbuli versus. In iis autem
 fragmentum fabulæ, quæ huiusmodi for-
 tasse fuit. Nefaria hominum libido fœdæ
 veneris propudiosa diuerticula excogita-
 bat. adeoq; virorum & mulierum ori turpi-
 ter illudebat. Rogavit aliquis senem Æso-
 pum, Quæ ratio abominandæ illius lasci-
 viæ? Respondit Æsopus. Prometheum
 quondam pocula in veretrorum pudendam
 formam è luto finxisse: his poculis bibisse
 mulieres, ita, postquam lavare cœpit penis
 tentia a fixatione veretri linguam mulieris,
 adfinitatem traxit inde obscœnitas. Nimi-
 rum inde homines ore morigero coruorū
 coitum imitati sunt. Sic in Parrhasij tabula
Meleagro Atalanta ore morigerabatur. Sueton.
 Tib. c. 44. Immo & viri hac etiam parte ef-
 feminati. Calenus in Cic. pro Anton. apud
 Dionem XLVI. καὶ προσέειπεν τὸ σῶμα αὐτῆς δια-
 βάλλειν ἐπιχείρουν, ποσαύτη ἀσέλγεια, καὶ ἀκαταρ-
 σία πάντες τὸν βίον χρώμενοι, &c. Sic Demoste-
 nes *parum vir*, ore quoque polluto dicebatur.
 Gell. i. cap. 5. & ita permultos notat passim
 Martialis. Hæc igitur obscœnitas adfinita-
 tem à turpibus poculis traxit. Per obscœni-
 tates enim bibebāt. Plin. Proem. lib. xxxiii.
*Auxere & artem vitiorum irritamenta. In pocu-
 lis libidines celare iuvit, ac per obscœnitates bibe-
 re.* Iuvenalis Sat. ii. — vitreo bibit ille priapo.

Sic turpia poculorum emblemata. Iuuen. Sat. i. & vet. Interp. Item Martial. lib. 8. de phiala Rufi. Imò edebant obscœnitates, Martial. lib. xiv. Ep. 69.

Si vis esse satur, nostrum potes esse priapum:

Ipsa licet rodas inguina purus eris.

Item lib. ix. Ep. 3.

Ille filigineis pinguescit adultera cunnis.

Fames pro libidine oris, Iuuen. Sat. iv. vet. Interp. Huc etiam pertinet Epigramma de Galatea in vase lib. iv. Epigr. vet. p. 159.

Fulget & in patinis ludit pulcerrima Nais,

Prædentum inflammans ora decore suo.

Congrua non tardus diffundat iura minister,

Ut lateat positis tecta libido cibus.

Hæc hodie quoq; fiunt: sed apertius indicare non sustinet pudor. Fescenninis relinquo. Ceterum Phædrus hac fabula Tiberij libidines notat. illud maximè quòd solebat pueros primæ teneritudinis inguini cum papilla ad-movere. Item Atellanicum illud: Hircum vetulum capris naturam ligurire. Vide Sueton. Tib. cap. 43. 44. 45. 46.

[L A V A R E.] Nihil mutandum. Hanc enim & sequentem fabulam indiligentiùs tractando pene corruperant.

[P E N I T E N T I A.] Ita v. c. Tentia, vt Tentio. Vetus Glossarium: Tentio, Τένσις. Item: Distentione, Στατάσι. Vt inde penitentia, sit penis tētio, ἀπόσις τένσις. Vetus Interp. Iuuen. Sat. xi. Extenditur ad venerem puellis saltantibus. Sic Martial. tendere alutam. Priap. tenta vena. Item tentigo, &c.

Idem.

LXXIII.

Rogauit alter, tribadas & molles mares
Quæ ratio procreasset: exposuit senex,

Idem Prometheus auctor vulgi fictilis,
Qui simul offendit adfortunam, frangitur,
Naturæ partes veste quas celat pudor
Cum separatim toto finxisset die,
Aptare mox ut posset corporibus suis;
Ad cenam est inuitatus subito à Libero
Vbi inrigatus multo venas nectare,
Serò domum est reuersus titubanti pede.
Tum sensisomno corde, Et errore ebrio,
Adplicuit virginale generi masculino.
Et masculina membra applicuit feminis.
Ita nunc libido prauo fruitur gaudio.

ROGAVIT ALTER.] Hinc manifestum
paret præcedentem fabulam de Pro-
metheo quoque fuisse.

ALTER.] Quispiam, nescio quis.

TRIBADAS.] Tribades mulieres quæ
mutuò norunt lasciuire, atque ut ait Mar-
tialis ——— audent inter se geminos committere
cunnos. Τοῦτοις ἡ γὰρ ἀεὶ φερείας τῶ βελώνος
σωτρίβειν τὸ σῶμα. Sic opus venereū M. An-
toninus lib. De vita sua, vocauit παρατρίψιν ἢ
ἐκκρίσιν. Sic Phrynico πορνόπος, πορνότριψ.

Vid. Platon. Συμποτ.

- IDEM PROMETHEVS AVCTOR VVLGI FICTILIS.] Symmachus Epist. 33. lib. IV. Patere igitur ut homullus Promethei manu factus mandare cessem papyro, quæ dudum in vatam foliis non leguntur.

VVLGI FICTILIS.] Tertullianus lib. de carne Christi, c. 9. Ipsum certè corpus hoc nostrum, quod de limo figulatum etiam ad fabulas nationum transmisit.

SIMVL OFFENDIT A D.] Pub. Syrus:

Fortuna vitrea est: tum quæ splendet, frangitur.

PARTES VESTE QVAS CELAT PV DOR.] Arnob. V. Partes illæ quas pudor communis abscondere, quas naturalis vercundia lex iubet, &c. Partes illæ pudenda vulgo, velanda corporis, & verenda, Plinio Epist. 14. lib. III. & 24. lib. VI. reuerenda Arnobio lib. V. vbi de Baubone Tegebantur olim etiam in lauacro, ne vel illic ubi nudum totum erat corpus, huiusmodi portio intecta esset. D. Ambros. 1. Offic.

AD CAENAM EST INVITATVS.] Anceps intellectus: vel ad cænam est vocatus à Libero: vel, inter cænandum vino plusculum iadulsi. Plautinus Sosia de Nocturno:

Mira sunt, nisi inuitavit sese in cena plusculū. Lucilius in Sat. Pulcrè inuitati acceptiq; benignè. Inuitati, repleti. Vid. Non. Inuitare, ad cænam, quasi ad vitam, vocare. contrà, Deuitare, nolle cum aliquo viuere. Allusit ad

priscum significatum Vincentius Lirinensis
Commonit. I. *Quid est deuotare? cum huiusmo-
di nec cibum sumere. Sciunt erudituli omnes,
euotare veteres dixisse pro, vitam auferre
& eripere.*

INRIGATVS MVLTIS VENAS NEC-
TARE.] Lycon apud Rutil. Lupum II. de
fig. Sentent. Plenus crapula est exspectus,
primum oculis mero madidis, humore obcecatis,
visu grauidis, lucem constanter intueri non potest:
deinde confectis viribus, ut pote cuius venae, non
sanguine, sed vino sunt repletae, &c. Satyr. He-
sterno inflatum venas de mero Lyæo.

APLIGVIT VIRGINALE.] Attigit
hanc fabulam Lucianus in Prometheus: Δε-
δοία πίνω μὴ-αὐδῆς ὁμοίον πὶ τῷ προμηθεῖ τῷ
σὺ πεποικῶς φαίνωμαι, τὸ δ' ἦν τῷ ἄρρενι ἐγκα-
ταμίζας, καὶ δὲ αὐτὸ δίκλῳ ἐπὶ ὄρω. Comœdiam
scilicet cum Dialogo miscuerat, & quasi cō-
nubio iunxerat.

VIRGINALE.] Vetus Poeta apud Fe-
stū in Mundo: Cum virginali mūdo clam patre.
cum feminali lauto & puro. Solinus Poly-
hist. c. III. Feminis perinde est infauista natiuitas,
si confertum virginal fuerit. Confertum virgi-
nal, ut mulier arta. Quæritur ḡ mulierem.
De ædihædicto. Obsignata natura, Ciccr. II.
de Diuinat.

PRAVO FRVITVR GAUDIO.] Quid.
— Veneris da gaudia flecti. Petron. pertre-
ctani gaudio spoliatum torum. & passi n. ibid.

De capreis barbatis.

LXXIV.

B Arbam capella cum impetrassent ab Ioue,
 Hirca mœrentes indignari cœperant
 Quod dignitatem femina equassent suam.
 Sinite, inquit, illas gloria vana frui,
 Et usurpare vestri ornatum muneris,
 Pares dum non sint vestre fortitudinis.
 Hoc argumentum monet ut sustineas tibi
 Habitu esse similes, qui sint virtute impares.

De fortunis hominum.

LXXV.

Cum de fortunis quidam quereretur suis,
 Æsopus finxit consolandi gratia:

V Exata seuis navis tempestatibus
 Inter vectorum lacrymas & mortis metum,
 Faciem ad serenam subito mutatur dies.
 Ferri secundis tuta cœpit statibus,
 Nimia que nautas hilaritate extollere;
 Factus periculo tum gubernator sophus;
 Parce gaudere oportet & sensim queri.
 Totam quia vitam miscet dolor & gaudium.

V EXATA NAVIS.] Sic Virgil. vexata
 ratis, raptata, huc atque illuc distracta.

Gell. II. c. 9. Macrobi. Sat. VII. c. 6. Nec obstat Seruius qui Vigilio ταπεινῶσιν quandam confingit: nam valdè κυρίως Scylla vexare dicitur, cūm vexare Græci dicant, σκυλαί. Glossæ veteres: Vexat, ὀχλεῖ, σκύλλει, χειμάζει. vexare, σκυλαί. vexatio, σκυλμός. vexatus, χειμασμένος, σκυλείς. Vexo, χειμασίνω, σκυλίζω. Vid. Gell. lib. II. c. 6.

FACTVS PERICVLO TVM.] Dio XLIV. τὸ πρῶτον μόνον τῶν κακῶν ἀπὸναι τὸ μηδὲν αὐτοῖς ὁμοιον σφίσι παθεῖν φυλάττασθαι. Vid. Onosand. Strat. c. 36.

TOTAMQVE VITAM MISCET DOLOR ET GAVDIVM.] Ouidius:
 ————— usque adeo nulla est sincera voluptas:
 Sollicitumq; aliquid letis interuenit.

Canum legati ad Iouem.

LXXVI.

CAnes, legatos olim misere ad Iouem,
 Melioris vitæ tempus oratum suæ,
 Vt sese abriperet hominum contumeliis,
 Furfuribus sibi conspersum quod panem darent,
 Fimoque turpi maximam explerent famem,
 Profecti sunt legati non celeri pede
 Dum naribus scrutantur escam in stercore.
 Citati non respondent. vix tandem inuenit
 Eos Mercurius, et turbatos adtrahit.
 Tum vero vultum magni ut viderunt Iouis,
 Totam timentes concacarunt regiam.
 Propulsi verò fustibus, vadunt foras:

Vetat dimitti magnus illos Iupiter;
 Mirati sibi legatos non reuertier;
 Turpe estimantes aliquid commissum à suis,
 Post aliquod tempus alios adscribi iubent.
 Rumor legatos superiores prodidit.
 Timentibus rursus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum, sed multo, replent,
 Mandant * dimittuntur, statim
 Adeunt: rogantes, aditum continuo impetrant.
 Consedit genitor tum Deorum maximus,
 Quassatque fulmen: tremere cœpere omnia;
 Canes, confusus subito quòd fuerat fragor,
 Repente odorem mixtum cum merdis cacant.
 Reclamant omnes vindicandam iniuriam.
 Sic est locutus ante pœnam Iuppiter:
 Non est legatos regis non dimittere,
 Nec est difficile pœnas culpæ imponere;
 Sed hoc feretis pro iudicio præmium:
 Non veto dimitti, verum cruciari fame,
 Ne ventrem continere non possint suum:
 Illi autem qui miserunt vos tam futes
 Nunquam carebunt hominis contumelia.
 Ita nunc legatos * expectantes posteros,
 Nouum venire cum videt, culum olfacit,

CANES LEGATOS.] Similem refert
 fabulam Camerarius de Asinis pag 133.
 Videndus etiam Martial. de Aethonte lib.
 XII. Ep. 78.

FURFVRIBVS CONSPERSVM PA-
 NEM] Iuuen. Sat. V.

~~tantine iniuria cœnas?~~

*Tamieiuna fames cum possis honestius illic,
Et tremere & sordes farris mordere canini.*

Vet. Interp. Panis sordidus canum est.

MAXIMAM EXPLERENT FAMEM.]
Plautus Sticho:

— at ego non pauxillulam in utero gesto
famem;

Verum hercle multo maximam & grauissimā.

SCRVTANTVR ESCAM IN STER-
CORE.] S. Trinio conceptus, & educatus ster-
core. Martialis i. Epig. 84.

*Os & labra tibi lingit Manneia catellus,
Non mirar merdas si libet esse cani.*

TIMENTES CONCACARVNT.] La-
xamentum ventris comitatur timorem,
quia muscoli quibus clauderentur retinē-
torum meatus, fugientis introrsum animæ
virtute deserti laxant vincula quibus retri-
menta vsque ad digestionis opportunita-
tem continebantur. Sic Lucio rabioso ca-
num circumstantium latratu nimis attoni-
to, & simul dolore plagarum alius artata
& lubrico fluxu saucia, fimo fistulatim ex-
cusso suppetias tulit. Miles. iv. Iuuenalis
Sat. xiv.

— & trepidum solvunt, tibi cornua ventrem
Cum lituis audita.

Vid. Mabrob. Sat. vii. c. xi. Gell. xix. c. 4.
Aristot. Problem.

FVILES.] Toti hac illac effluentes,
qui ventrem suum continere non pote-
rant.

*Serpens. misericordia
nociva.*

LXXVII.

Qui fert malis auxilium, post tempus dolet.

Gelu rigentem quidam Colubram sustulit
Sinuque fovit contra se ipse misericors.
Namque ut refecta est, necuit hominem protinus.
Hanc alia cum rogaret causam facinoris,
Respondit: Ne quis discat prodesse improbis.

SERPENS.] Æsop. Camerarius pag.
200.

Vulpis & Draco.

LXXIIX.

Vulpis cubile fodiens, dum terram eruit
Agitque plures alios cuniculos.
Peruenit ad Draconis speluncam ultimam,
Custodiebat qui thesauros abditos.
Hunc simul aspexit; Oro ut imprudentia
Des primum veniam, deinde, si pulchrè vides
Quam non conveniens aurum sit vite mee,
Respondeas clementer, quem fructum capis
Hoc ex labore, quodue tantum est præmium,
Ut careas somno & ævum in tenebris exigas?

Nullum, inquit ille: verum hoc à summo mihi
Ioue adtributum est. Ergo nec sumis tibi,
Nec vlli donas quicquam? Sic fatis placet.
Nolo irascaris, liberè si dixerò:
Dis est iratis natus qui est similis tibi.

DIS EST IRATIS NATVS.] Festus:
Dirus, Dei ira natus. Gloss. vetus. Θεοχό-
λωτος, Deiratus. Seneca in Ludo Claudij. Vi-
dete corpus eius diis iratis natum. Iuuenalis Sa-
tyra ix.

Dis ille aduersis genitus, fatoq; sinistro.

In Auarum.

Abiturus illuc quo priores abierunt,
Quid mète cæca miserum torques spiritum
Tibi dico, auare gaudium heredis tui,
Qui ture superos, ipsum te fraudas cibo,
Qui tristis audis musicum cytharæ sonum,
Quem tibi arum macerat iocunditas,
Obsoniorum pretia cui gemitum exprimunt
Qui dum quadrantes aggeras patrimonio,
Cælum fatigas sordido periurio.
Qui circumcidis omnem impēsam funeris,
Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.

CÆLVM FATIGAS SORDIDO
PERIVRIO.] Sic Horat. I. Carm.
— prece qua fatigent

*Virgines sanctæ minus audientem.
Carmina Vestam?*

Phædrus.

Quid indicare cogitur liuor modo ,
Licet dissimulet , pulchrè tamen intellego.
Quicquid putabit esse dignum memoriæ,
Æsopi dicet: si quid minus adriserit,
A me contendet fictum quouis pignore.
Quem volo refelli iam nunc responso meo:
Siue hoc ineptum, siue laudādum est opus,
Inuenit ille, nostra perfecit manus:
Sed exsequamur cœptum propositi ordinē.

QUID IUDICARE COGITUR,
&c.] Ita vetus codex. Antea legebatur:
Quid iud. cogitet, &c.

De Simonide.

LXXIX.

Homo doctus in se semper diuitias habet.

Simonides, qui scripsit egregium melos,
Quo paupertatem sustineret facilius,
Circumire cœpit vrbes Asiæ nobiles,
Mercede accepta laudem victorum canens.

Hoc genere quæstus postquam locuples factus est,
 Venire in patriam voluit cursu pelagi,
 (Erat autem natus, ut aiunt, in Cæo insula)
 Ascendit nauem, quam tempestas horrida
 Simul et vetustas medio dissoluit mari.
 Hi zonas, illi res pretiosas colligunt
 Subsidium vitæ: quidam curiosior,
 Simonide, tu ex opibus nihil sumis tuis?
 Mecum, inquit, mea sunt cuncta. tunc pauci enarrant,
 Quia plures onere degravati perierant.
 Prædones adsunt, rapiunt quod quisque extulit.
 Nudos relinquunt fortè Clazomenæ prope,
 Antiqua fuit urbs quam petierunt naufragi.
 Hic literarum quidam studio deditus,
 Simonidis qui sæpe versus legerat,
 Eratque absentis admirator maximus,
 Sermone ab ipso cognitum cupidissime
 Ad se recepit, veste, nummis, familia
 Hominem exornauit: ceteri tabulam suam
 Porrigunt rogantes victum: quos casu obuius
 Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea
 Mecum esse cuncta; vos quod rapuistis, perijt.

SERMONE AB IPSO COGNITVM.]
 PÉTRON. Sat. Ex præscripto ergo consilij com-
 munis, exaggerata verborum volubilitate, unde
 aut qui essemus, haud dubie credentibus indica-
 uimus.

AD SE RECEPIT.] Ad se, apud se. s.
 pag. 39. pendere ad lanium. pag. 40. Serpens ad
 fabrum ferrarium.

RECEPIT.] s. pag. 30. Fastidiosè tamen in

*cælum recipior. pag. 46. Ægrè recepti. pag. 50.
Celo receptus. pag. 57. Me copiosa recipit incolu-
men domus.*

TABVLAM SVAM PORRIGVNT.] Detabula naufragorum Petron. Pers. Iu-
uenal. Martial.&c. Naufragia picta miseri-
cordiam mouent: imo timorem incutiunt.
Cur Fortunat. Pictor naufragia pinxit & pu-
blicè proposuit, nemo nauigat, reus est Reip. lese.

ROGANTES.] Mendicantes. Martial.

A matre doctus nec rogare Iudæus.

Idem. *Interq; raucos ultimus rogatores.*

Iuuenal. — *Mersa rate naufragus assens.
Dum rogat.*

Mons parturiens.

LXXX.

Mons parturibat, gemitus immanes ciens,
Eratque in terris maxima expectatio
Quid ille pareret, at ille murem peperit.

Hoc scriptum est tibi
Qui magna cum minaris, extricas nihil.

MONS PARTVRIENS.] Horat. lib.
de Arte. Fabulator ille nescio quis:

*Terra tumet, tumor ille gemit, gemituq; fatetur
Partum, pene perit sexus uterq; metu,
Dum tumeat tellus monstrat se monstra daturã.
Dicunt, & trepidant & prope stare timent.*

In risum timor ille redit; nam turgida mure
 Terra parit; iocus est qui timor ante fuit.
 Sepe minus faciunt homines qui magna minantur
 Sepe gerit nimios causa pusilla metus.

MAGNA CVM MINARIS EX TRI-
 CAS NIHIL.] Petron. Satyr.

Grandiaq; indomiti Ciceronis verba minentur.
 Theophyl. Simoc. Euriades Cimoni: Επαγ-
 γέλμεις πολλά καὶ μεγάλαις ὀλίγα, καὶ πῶ γλώττιαν
 ἔχεις ὑψηλοτέραν τῆς μεγάλως.

Formica & Musca.

LXXXI.

Nil agere quod non profit, fabella indicat

Formica & Musca contendebant acriter,

Que pluris esset: Musca sic coepit prior.

Conferre nostris tu potes te laudibus?

Vbi immolatur, exta prægusto Deum,

Moror inter aras, templa perlustro omnia,

In capite regis sedeo, cum visum est mihi,

Et matronarum casta delibo oscula:

Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.

Quid horum simile tibi contingit rustica?

Est gloriosus sane conuictus Deum,

Sed illi qui inuitatur non qui inuisus est.

Aras frequentas, nempe abigeris quo venise:

Reges commemoras & matronarum oscula:

Superba iactas tegere quod debet pudor.

Nihil laboras: ideo cum opus est nil habes:

Ego granum in hiemem cum studiose congero,

*Te circa murum video pasci stercore:
 Aestate me laceßis; eum bruma est, fides:
 Mori contractam cum te cogunt frigora,
 Me copiosa recipit incolumen domus.
 Satis profectò rettudi superbiam.*

Fabellæ talis hominum discernit notas
 Eorum qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibet solidum decus.

FORMICA ET MUSCA.] Aphthon.
 in fab. Theophyl. Simoc. Ep. γ.

ΕΧΤΑ ΠΡΑΕΓΥΣΤΟ.] Lucianus. Οἱ
 ὀψοποιοὶ ταύτη τὰ ὄψα ἡδύνουσι, καὶ βασιλέων αὐ-
 τῇ προοδύεται, καὶ ταῖς τραπέζαις ἐμψιπατῶσα
 συνοδιᾶται αὐτοῖς καὶ συναπολαύει πάντων.

CASTA DELIBO OSCULA.] Lu-
 cianus. Καὶ τὸ δῆμα δὲ αὐτὸ, καὶ ἡ τῷ αἵματι
 ἐπιθυμία, καὶ ἀγριότης, ἀλλ' ἔρωτός ἐστι σημεῖον
 καὶ φιλανθρωπίας. ὥς γὰρ διωκτὴν ἀπολαύει καὶ
 τὸ κἄλλος παραινίζεται.

GRANVM IN HIEMEM.] Píidas;
 Πρόλαθε μύρμηξ σιτοκλήτης, ἐργάτης, &c.

LABORO NIHIL ATQVE OPTIMIS
 REBUS FRVOR.] Lucianus. Ἀργὸς δὲ αὐτὴν
 καὶ ἀνεπὶ ἔστα τὰ ἐπὶ τῇ ἄλλων ποιέμενα καρ-
 πύεται, καὶ πλήρης αὐτῇ πανταχῶς τράπεζα.

MORI CONTRACTAM.] Muscæ vita
 breuissima. Lucian. Καὶ μύρμηξ ὡκύμορος ἔστα,
 πάντῃ γὰρ εἰς γενὸν ὁ βίος αὐτῆς συμμεμείρηται.

Poeta.

Quantum valerent inter homines literæ
Dixi superius: quantus nunc illis honos
A superis sit tributus, tradam memoriæ.
Simonides idem ille de quo retuli
Victoris laudem cuidam pyctæ vt scriberet
Certo conduxit pretio. secretum petit:
Exigua cum frenaret materia impetum,
Vfus poëtæ vt moris est licentia,
Atque interposuit gemina Ledaë sidera,
Auctoritatem similis referens gloriæ.
Opus adprobauit, sed mercedis tertiam
Accepit partem; cum reliquiam posceret;
Illi, inquit, reddēt quorum sunt laudes duæ.
Verum vt ne iratè te dimissum sentiam,
Ad cenam mihi promitte; cognatos volo
Hodie inuitare, quorum es in numero mihi.
Fraudatus quamuis & dolens iniuria,
Ne male dimissam gratiam corrumperet,
Promisit. rediit hora dicta, recubuit.
Splendebat hilare poculis conuiuium,
Magno apparatu læta resonabat domus;
Repentè cum duo iuuenes sparsi puluere,
Sudore multo defluentes corpora,
Humanam supra formam, cuidam seruulo
Mandant, vt ad se prouocet Simonidem:
Illius interesse ne faciat moram.
Homo perturbatus excitat Simonidem:
Vnum promorat vix pedem triclinio,
Ruina camaræ subito oppressit ceteros;

Nec vlli iuvenes sunt reperti ad ianuam.
 Ut est vulgatus ordo narratæ rei,
 Omnes scierunt, numinum præsentiam
 Vati dedisse vitam, mercedis loco.

PYCTAE.] Pugili. abecedariis notum.
 EXCITAT SIMONIDEM.] Sueton.
 Aug. c. 4. cum spectaculo ludorum gregarium
 militem in XIII. ordinibus sedentem excitari per
 apparitorem iussisset.

CAMARAE.] Camara, ἀψίς, ἐσώσων.
 Nicet. Chon. ὡς ἀπὸ ἀψίς ἐσώσων. Vet. Gloss.
 Fornex. Camara. Vetus Int. Iuuen. Sat. XIV.
 Mundentur parietes, vel camara. Gloss. Isid.
 MS. Camara, testudo.

Idem poeta.

Supersunt mihi quæ scribā, sed parco sciēs,
 Primum, esse tibi ne videar molestior
 Destringit quem multarum rerum varietas:
 Dein si quis eadem forte conari velit.
 Habere ut possit aliquid operis residui:
 Quamvis materiæ tanta abundet copia,
 Labori faber ut desit, non fabro labor.
 Breuitatis nostræ præmium ut reddas, peto
 Quod es pollicitus; exhibe vocis fidem:
 Nam vita morti propior est cotidie:
 Et hoc minus veniet ad me muneris
 Quo plus consumet temporis dilatio.
 Si cito rem perages, usus fiet longior:
 Fruar diutius, si celerius cœpero.

Languentis æui dum sunt aliquæ reliquæ,
Auxilio locus est: olim senio debilem
Frustra adiuuare bonitas nitetur tua,
Cum iam defierit esse beneficium vtile,
Et mors vicina flagitabit debitum.
Stultum admouere tibi preces existima,
Procliuis vltro cum sit misericordia.
Sæpe impetrauit veniam confessus reus,
Quanto innocenti iustius debet dari?
Tuæ prius sunt partes, aliorum dein:
Simili gyro venient aliorum vices.
Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me fac iudicio tuo.
Excedit animus quem proposuit terminum;
Sed difficulter continetur spiritus
Integritatis qui sinceræ conscius,
A noxiorum premitur insolentiis:
Qui sint requires, apparebunt tempore.
Ego quondam legi quam puer sententiam,
Palam muttire plebeio periculum est,
Dum sanitas constabit, pulchrè memini.

FXIDE VOCIS FIDEM.] Petron. Sat.
*Quæso, inquit, Eucolpi, fidem memoriæ tuæ ap-
pello. Plinius Epist. 14. lib. III. Immobiles &
extentus fidem peractæ mortis implevit. Ipse
S. Vt adiuuaret iuris iurandi fidem.*

**MORS VICINA FLAGITABIT DE-
BITVM.**] Cicero. XIV. Philip. *Debita mors
naturæ reddita. Horat. in Arte: Debemur morti
nos. Tertul. de carne Ch. c. 6. Mutuum debi-
tum est inter se natiuitati cū mortalitate. Vet. In-*

Scrip. Claromont. quam integram vnā cum aliis nec paucis Aruerniæ monumentis publico debet Io. Sauaro: DE VETVM. NATVRE. QVIDEM. COMPLEVIMVS. OMNIS. ET. CARNEM. FRAGELEVME. DATER. . . . A. SVMIT. &c. Vide Epitaph. Iuliæ Secūdæ filiæ Cornelix Tychæ vxori. lib. III. Epigr. vet. pag. 129. Porro sequentium versuum concinnior ordo videbatur iste:

*Et mors vicina flagitabit debitum.
Decernè quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me fac iudicio tuo.*

*Stultum admonere tibi preces existima,
Proclius ultro cū sit misericordia.
Sæpe impetrauit veniam confessus reus,
Quanto innocenti iustius debet dari?
Tux prius sunt partes, aliorum deis
Simili gyro venient aliorum vices.
Excedit animus, &c.*

A NOXIORVM PREMIVR.] S. 30.
In calamitatem deligens quædam meam.

APPAREBVT TEMPORE.] Rutil.
Lupus lib. I. de fig. sent. Quod beneficium tempore & cupienti datur gratum est, &c.

INCIPIT

IN CIPIT LIBER V.

POETA AD PARTICVLONEM.

V M destinassem terminū ope-
 ris * habere,
 In hoc, vt aliis esset materiae
 satis,
 Consiliū tacito corde dānaui,*
 Nam si quis talis etiam est tituli *
 Quo pacto damnabit quidnam omiserim,
 Vt illum cupiam famae tradere:
 Sua cuique cum sit animi cogitatio
 Colorque prior. ergo non leuitas mihi
 Sed certa ratio causam scribendi dedit.
 Quare Particulō, quoniam caperis fabulis,
 Quas Aesopias non Aesopinomino,
 Quasi paucas ostenderit, ego plures dis-
 sero,
 Vtus vetusto genere, sed rebus nouis,
 Quartum libellum dum variè perleges,
 Hunc obrectare si volet malignitas,
 Imitari dum non possit, obrectet licet.
 Mihi parta laus est, quòd tu, quòd similes
 tui
 Vestras in chartas verba transfertis mea,
 Dignumque longa iudicatis memoria:
 In litterarum plausum ire desidero.

IN HOC.] Nota locutio Iuris auctorib.
IN LITTERARVM PLAVSVM.]
 Scribe : *Inlitteratum plausum ire desidero.* id
 est, Indoctorum hominum plausus nihili
 facio.

IRE DESIDERO.] Ire, abire, faceſſe-
 re, valere iubeo. Martial. lib. i. Ep. 43. *I nunc,*
Et ferrum turba moleſta nega. lib. ii. Ep. 6.
I nunc, edere me iube libellos. Plena huiusmodi
 exemplorum omnia.

Idem poeta.

AEsopi nomen ſicubi interpoſuero
 Cui reddidi iam pridē quicquid debui,
 Auctoritatis eſſe ſcito gratia :
 Ut quidam artifices noſtro faciunt ſeculo
 Qui pretiū operibus maius inueniūt, nouo
 Si marmori adſcripſerunt Praxitelen, ſuo
 Detrito, Myronem argēto. Fabulę exaudiāt
 Adeò fugatę. plus vetuſtis nam fauet
 Inuidia mordax, quàm bonis præſentibus.
 Sed iam ad fabellam talis exempli feror.

PLVS VETVSTIS FAVET INVIDIA
 MORDAX.] Plautus Caſin. initio.

Qui vtuntur vino vetere ſapientiores puto,

Et qui libenter veteres ſpectant fabulas.

Martial. iix. Ep. 69 : *Miraris veteres Vacerra
 ſolos, &c.* Plinius lib. vi. Ep. 21. *Mirer antiquos,*

non tamen, ut quidam, temporum nostrorum
ingenia despicio. Vid. Sidon. Apol. Ep. 8. lib. II.
& II. lib. IIX. Terent. Prolog. Phorm.

Demetrius rex & Menā- der poeta.

LXXXII.

Demetrius qui dictus est Phalareus.
Athenas occupauit imperio improbo,
Ut mos est vulgi, passim & certatim ruit,
FELICITER, subclamant ipsi principes:
Illam osculantur, qua sunt oppressi manum,
Tacite gementes tristem fortune vicem.
Quinetiam resides & sequentes otium
Ne defuisse noceat, repetunt ultimi;
In quibus Menander nobilis comediis
Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius
Et admiratus fuerat ingenium viri,
Vnguento delibutus, vestitu adfluens,
Veniebat gressu delicato & languido.
Hunc ubi Tyrannus vidit extremo agmine:
Quinam cinedus ille in conspectu meo
Audet venire? responderunt proximi:
Hic est Menander scriptor. mutatus statim

IL L A M O S C U L A N T V R Q. S. - O P -
 P R E S S I M A N V M.] Dio lib. LIX. de C.
 Caligula. Εἰλεῖ τε ὁλίσις τε. τοῖς ἰδὸν πλείστοις
 ἢ καὶ συμβαλόντων ἢ πῶς χεῖρα ἢ τὸν πόδα προ-
 σκυεῖν ὥρετο. Fabius Declam. CCXVIII. de
 Parasito: *Cadentis manus oscularis, & ferrum*
portas, fame periturus, si ille nihil malè fecerit.
 Tacitus Annal. III. Ceterum tempora illa
 adeo infecta *Et* adulatione sordida fuere, ut
 non modo primores civitatis, quibus claritudo sua
 obsequiis protegenda erat; sed omnes consulares,
 magna pars eorum qui prætura functi, multiq;
 etiam pedarij senatores certatim exsurgerent, sæ-
 daq; *Et* nimia censerent. Memoria proditur, Ti-
 berium, quoties curia egrederetur, Grecis verbis
 in hunc modum eloqui solitum: O HOMINES
 AD SERVITUTEM PARATOS.

TACITE GEMENTES.] Pacatus Pa-
 neg. Theod. A. Serenos ergo nubilis mentibus
 vultus induebamus: *Et* ad illorum vicem qui
 degustato Sardorum graminum sacco feruntur
 in morte ridere, imitabamur læta mœrentes.

NE DEVISSE NOCEAT REPETUNT
 VLTIMI.] Idem Pacatus: Quin *Et* illud
 me impulsit ad dicendum, quod ut dicerem nullus
 adigebat. non enim iam coacta laudatio, *Et* ex-
 presse metu voces periculum silentij redimunt.
 fuerit abieritq; tristis illa facundie ancillantis
 necessitas, quum trucem dominum auras omnes
 plausum publicorum ventosa popularitate ca-
 ptantem, mendax assentatio titillabat. quum

gratias agebant dolentes, & tyrannum non
prædicasse, tyrannidis accusatio vocabatur.

GRESSV DELICATO ET LANGVI-
DO.] καλασµῶς βαδίζων.

LXX·XIII.

Et vindicauit sese forti dextera.

Latrone occiso timidus accurrit comes

Stringitque gladium, dein reiecta penula:

Cedo, inquit, illum; iam curabo sentias.

Quos adtemtarit. tunc qui depugnauerat:

Vellem istis verbis saltem adiunxisses modo,

Constantior fuisset vera existimans:

Nunc corde ferrum & linguam pariter futilem,

Vt possis alios ignorantes fallere.

Ego qui sum expertus quantis fugias viribus,

Scio quid virtuti non sit credendum tuæ,

Illi adsignari debet hoc narratio

Qui re secunda fortis est, dubia fugax.

CV R A B O S E N T I A T Q V O S A.] Se-
neca l. Controuers. Vis illum veras pœ-
nas dare? Sentiat quam iniuriam fecerit bono

patri, &c. Tyrannica vox: *Sentiat se mori.*

Q V A N T I S F U G I A S V I R I B V S.]
Plautus Amphitru. *Cum illi pugnabant maxime, ego tum fugiebam maxime.*

Calvus & Musca.

LXXIV.

Calvi momordit Musca nudatum caput,
Quam opprimere captans, alapam sibi duxit:
grauem.

Tunc illa inridens: *Punctum volueris parvula
Voluisti morte ulcisci, quid facies tibi
Iniuria quia dederis contumeliam?*

Respondit: *Mecum facile redeo in gratiam,
Quia non fuisse mentem ledendi scio:
Sed te contemti generis animal improbum,
Quæ delectaris bibere humanum sanguinem,
Optem necare, vel maiore incommodo.*

Hoc argumento veniam dari docet
Qui casu peccat, quã qui consilio est nocens:
Illum esse quamvis dignum pœna iudico.

CALVVS ET MUSCA.] Vid. Cameracrar. pag. 185.

PUNCTVM VOLVERIS PARVVLAE.]
Psyche Miles. v. Depromit unam de pharetra
sagittam, & puncto pollicis extremam aciem
periclitabunda trementis etiam nunc articuli nixu
fortiore pupugit altius. Item: Miratur de brevi

punctulo tantum incrementulum locupletis vteri.

INIURIAE QVIA DEDERIS.] Ita
vetustissimus codex: nec malè. nisi mauis:
Iniuriæ qui addideris contumeliam. frustra
sibi nebulas grammaticales offudit Schop-
pius.

QVAE DELECTARIS BIBERE HYM-
S AN.] Meleager Antholog vii.

Ὄξυβόαι κώνωπες αἰαίδεις, αἵματος ἀνδρῶν
Σίφωνες, ἀνδρῶν κνώδαλα διπέρυγα.

HOC ARGVMENTO.] Tres isti versus
excusi sunt ad vetusti cod. fidem. Legen-
dum autem videtur:

Hoc argumentum veniam ei dari docet

Qui casu peccat: nam qui consilio est nocens,

Illum esse quavis dignum pœna iudico.

Asini Et Porcelli.

LXXXV.

QVidam immolasset verrē cū Sancto Herculi,
Cui pro salute votum debebat sua,
Asello iussit reliquias poni hordei.
Quas aspernatus ille, sic locutus est:
Tuum libenter prorsus adpeterem cibum,
Nisi qui nutritus illo est, ingulatus foret.

Huius respectu fabulæ deterritus.
Periculosum semper reputavi lucrum.
Sed dicis: Qui rapuere diuitias, habent.
Numeremus agedum, qui deprehensi
perierint,

Maiorem turbam panitorum reperies:
 Paucis temeritas est bono, multis malo.

SANCTO HERCVLI CVI PRO SAL.
 VOT.] In vet. marm.

HERCVLI. SANCTO. SAC

P. POMPONIVS. NOETVS.

VOTVM. SOL.

Arnobius lib. iv. *At Hercules Sanctus Deus*
natas quinquaginta de Thesio nocte una perdo-
cuit, &c. Nihil igitur mutandum.

Scurra & Rusticus.

LXXXVI.

Prauo favore labi mortales solent,
 Et pro iudicio dum stant erroris sui,
 Ad pœnitendum rebus manifestis agi.

FActurus ludos quidam dives nobilis,
 Proposito cunctos inuitavit premio,
 Quam quisque posset ut novitatem ostenderet.
 Venere artifices laudis ad certamina,
 Quos inter Scurra notus urbano sale,
 Habere dixit se genus spectaculi
 Quod in theatro nunquam prolatum foret,
 Dispersus rumor civitatem concitat:
 Paulo ante vacua turbam deficiunt loca.
 In scena verò postquam solus constitit,
 Sine apparatu, nullis adiutoribus,
 Silentium ipsa fecit expectatio.

Ille in sinum repente dimisit caput,
 Et sic porcelli vocem est imitatus sua,
 Verum ut subesse pallio contenderent,
 Et excuti iuberent. quo facto, simul
 Nihil est repertum, multis onerant laudibus,
 Hominemque plausu prosequuntur maximo.
 Hoc vidit fieri Rusticus: Non mehercule
 Me vincet, inquit: & statim professus est
 Idem facturum melius se postridie.
 Fit turba maior: iam fauor mentes tenet,
 Et derisuri non spectaturi sedent.
 Vterque prodit. Scurra digrurnit prior
 Mouetque plausus & clamores suscitatur.
 Tunc simulans sese vestimentis Rusticus
 Porcellum obtegere, quod faciebat scilicet,
 Sed in priore quia nil compererat latens
 * * *

Peruellit aurem vero quem celauerat,
 Et cum dolore vocem naturæ exprimit,
 Adclamat populus: Scurram multò similis
 Imitatum, & cogit Rusticum trudi foras.
 At ille profert ipsum porcellum è sinu
 Turpemque aperto pignore errorem probans;
 En hic declarat quales sitis indices.

PRAVO FAVORE LABI.] Elegans
 in hanc sententiam Aristophanis iudi-
 cium apud Vitruvium Præfat. lib. vii.

FACTVRVS LVDO.] Expende hæc
 Lærtij verba in vita Socratis: ποῖνος δὲ ἢ μὴ
 εἶναι Αἰσάπειον, & πόλιν ἐπὶ τετραγώνῳ, & ἡ ἀρχὴ
 Αἰσάπος πρὸς ἑλγυς. Κορίνθιον ἄστυ νέμεσι

Μὴ κρῖνεν ἀρετῶν λαοδίκω σοφίῃ.

PAVLO ANTE VACVA TVRBAM,
&c.] Ennius Alexandro: Iamdudum ab ludis
animus atque aures auent, avidè expectantes
euntium. propter hanc aurium aviditatem thea-
tra replentur.

MVLTI S ONERANT LAVDIBVS.]
V.c. difertè, lancibus.

DIGRVNNIT.] Porcorum est grunni-
re. Hinc ille Marcus Grunnius Corocotta
Porcellus, cuius Testamentum in B. Brisso-
nij Formul.

Poeta ad Particulonem.

Adhuc supersunt multa quæ possim loqui,
Et copiosa abundat rerum varietas:
Sed temperatæ suaves sunt argutiæ:
Immodica offendunt. quare, vir sanctissime
Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis,
Si nō ingenium, certè brevitatem adproba,
Quæ commendari tanto debet iustius,
Quanto poëtæ sunt molesti validius.

Calvus & quidam pilis defectus.

LXXXVII.

I Nuenit Calvus forse in trivio pectinem,
Accessit alter æquè defectus pilis;

HEIA, inquit, COMMUNE QVODCVNQVE EST LVCR.

Ostendit ille prædam, Et adiecit simul;
Superum voluntas fauit, sed fato inuido:
Carbonem, ut aiunt, pro thesauro inuenimus.

Quem spes delusit, huic querella conuenit.

CALVVS FOR. IN TR. PECTINEM.]

Nihil caluorum vñbus inutilius quam pecten. Sic olim caluæ mulieres Veneri pectines dedicauerunt tanquam inutiles. Georg. Codinus Constantinop. τῆς Ἀφροδίτης τὸ ἄγαλμα πλάττισσι κλένα φέρον. ἐπεὶ δὲ σωέβη ποτὲ ταῖς τῆς Ῥωμαίων γυναιξὶ κνήφῳ λοιμῶδι ἡμέτερος καὶ ξυρκαμένων πασῶν γυνόνασιν αὐταῖς οἱ κλένες ἀχρεῖοι, &c. Videndus Sudas, Ἀφροδίτη.

DEFECTVS PILIS.] Sic s. defectus annis. Defecti ætate, Vlpian. l. Si quis in graui. §. Ignoscitur. D. de SC. Silan.

COMMUNE QVODCVNQVE EST LVCR.] Theophrastus Character. xxiiv. Καὶ τῆς ἄριστοκράτων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπὶ τῆς οἰκῶν δεινὸς ἀπατηῆσαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τῷ ἔρμῃ. Phurnutus in Mercurio: Διαδὲ τὸν κοινὸν αὐτὸν εἶναι ἐν τε ἀνθρώποις πᾶσι καὶ πᾶσι ποῖς θεοῖς, ὅπου ἂν τις ἄρῃ π. προάτων ἐν ὁδῷ, συνήδεις ἐπιφθίγματος, κοινὸν εἶναι τῷ ἔρμῃ. ὅς δὲ συνίσωρ ἐπὶ τῆς ἄρεως ἐνόστιος ὦν, ἐμφαίνοντες ἀξίῳσιν εἶναι τῆς ἀρεμίων, ἐντεῦθεν καὶ τῆς ἀρεμίων ἔρμα ἰωτ λεγόμενων. Vid. apud Æsop. fab.

Odolopos. & Camerar. pag. 100. & 118.

CARBONEM PRO THESAURO.]
Carbones scilicet propter limites defo-
diebant. Qua de re Sículus Flaccus De cō-
dition agror. pag. 6.

HVIC QVERELA.] Frustra mutare vo-
luit Interpres.

Procax Tibicen.

LXXXIIX.

Vbi vanus animus aura captus friuola
Abripuit insolentem sibi fiduciam,
Facile ad derisum stulta leuitas ducitur.

PRinceps Tibicen notior paulò fuit.
Operam Bathyllo solitus in scena dare.
Is forte ludis, non satis memini quibus,
Dum pecunia rapitur, concidit casu graui
Nec opinans, & sinistram fregit tibiam
Duas cum dextras maluisset perdere.
Inter manus sublatus & multum gemens
Domum refertur. aliquot menses transeunt
Ad sanitatem dum venit curatio,
Vt spectatorum mos est, & lepidum genus
Desiderari cæpit, cuius flatibus
Solebat excitari saltantis vigor.
Erat factururus ludos quidam nobilis
Et incipiebat princeps abduci reum*
* Ingressi a se reducit pretio, precibus, ut
* Tantummodo ipso ludorum ostenderet sese die
Qui simul aduenit, rumor de tibicine

*Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum,
Quidam in conspectum proditurum sine mora.
Auleo misso, denotatis tonitribus,
Dij sunt locuti more translaticio.
Tunc chorus ignotum more ducto canticum
Imposuit, cuius hæc fuit sententia:*

LAETARE INCOLVMIS ROMA
SALVO PRINCIPE.

*In plausus consurrectum est, iactat basia
Tibicen; gratulari fautores putat.
Equester ordo stultum errorem intelligit,
Magnaque risu canticum repeti iubet.
Interatur illud. homo meus se in pulpito
Totum prosternit, plaudit inludens eques:
Rogare populus hunc coronam existimat:
Ut verò cuneis notuit res omnibus,
Princeps ligato crure nivea fascia,
Niveisque tunicis, niveis etiam calceis.
Superbiens honorem vidit diuinæ domus,
Ab universis capite est protrusus foras.*

VBI VANVS ANIMVS AVRA CA-
PTVS FRIVOLA.] Sub Principis
nomine & persona ludit in Seianum qui
Romæ principatum adfectabat Et tota in
hanc rem est Iuuenalis Satyra x. Vetus In-
terpres: Seianus fuit Tiberio usque adeo carus
amicus, ut nihil esset quod ei à Tiberio petenti ne-
garetur: usque adeo etiam de eo cogitauerit ne-
cem, ut dispositis coniurationis sociis occiso Tiberio
ipse regnaret. Vid Tranquillus & Tacitus.

PRINCEPS.] Cognominis fuit Gram-

maticus quidam, de quo Sueton. lib. de illustr. Grammat. c. 4.

OPERAM BATHYLLI.] Persius Sat. v.

Tres tantū ad numeros Satyri mouere Bathylli.
Veteres Glossæ: Bathyllus pantomimus fuit, Mecenatis libertus.

ERAT FACTURVS LVDOS.] §. hoc libro:

Facturus ludos quidam dines nobilis.

TANTVM MODO IPSO LVDORVM.] Antonius Loiselus doctissimus Iuriconsultus, hos versus ita componere tentabat:

*Et incipiebat Princeps adducier **

* * ingredi a se * * *

Reducit pretio precibus ut tantummodo

Ipsoludorum ostenderet sese die.

AVLAEO MISSO DEVOLVTIS TONITRIBVS.] Claudianis. Festus: *Claudianæ tonitrue appellabantur, quia Claudius Pulcher instituit, ut ludis post scenam coniectus lapidum ita fieret, ut veri tonitrus similitudinem imitaretur. nam antea leues admodum & parui sonitus fiebant cum clauī & lapides in labrum æneum conicerentur.* Perperam verò Des. Erasmus Prouerb. Festi verba explicauit, ludis post scenam factis. Nec enim factis aut peractis ludis proprius in scena tonitruī locus: ut ex hac Phædri narratione & Amphitruone Plautina planum est.

TUNC CHORVS IGNOTVM MORE DVCTO CANTICVM.] Legendum mihi videbatur: *Tunc chorus gnotum more educto*

canticum. Scilicet producto in scenam Principe, moro & inepto tibicine, scenici artifices acclamauerunt, LAETARE INCO-
LVMIS, &c.

CANTICVM.] Vetus Epigramma de Pantomimo:

*Nam cum grata chorus diffundit cantica dulcis,
Quæ resonat cantor, motibus ipse probat.*

Petron. Sat. Potionem poposci: paratissimus puer non minus me acido cantico excepit: & quisquis aliquid rogatus erat ut daret. pantomimorum non patrisfamilie triclinium crederes. Sueton. in Caligula: Cum palla tunicaq; talari prosiluit, ac desultato cantico abiit.

IACTAT BASIA.] Iuuenalis Satyra IV. v. 18. Blandaque deuexa iactaret basia rheda. De scenicis, Martial. I. 77.

— circum pulpita nostra,

Et steriles cathedras basia sola crepant.

Iactat basia, adorat: Vetus Epigram.

*Ingressus scenam populum saltator adorat,
Adorare, est quod ait Iuuenalis Satyr. III. v. 106.*

A facie iactare manus. —

GRATVLARI FAVTORES.] Vetus Glossarium: Fautor, ipe diſus.

TOTVM P. P. I. E.] Versus qui deinceps sequuntur hoc ordine legebam:

Totum prosternit: plaudit illudens eques.

Princeps ligato crure ninea fascia;

Nineisq; tunicis, nineis etiam calceis,

Superbiens honorem inuidit diuina domus,

Rogare populus hunc coronam existimat:

Ut vero cuneis notuit res omnibus,

Ab uniuersis capite est protrusus foras.

LIGATO CRURE NIVEA FASCIA,
NIVEISQUE TVNICIS.] Pompeio candida
fascia crus alligatum habenti, Faunus, Non re-
fert, inquit, qua in parte corporis sit diadema.
Res eius regias exprobrans cauillatione panni exi-
gui. Seditiosi albis vestibus induti: Artemi-
dorus Oneirocrit. II. Λόγος ἱμάτια παραχρᾶς
σημαίνει, διὰ τὸ τὰς ἐν ὄχλῳ ἀναστρεφόμενους λόγους
ἔχειν ἱμάτια.

NIVEIS ETIAM CALCEIS.] Albi
calcei delicatiorum & mollium erāt. nempe
qui mulieribus magis conuenire videban-
tur: Clem. Alexand. II. Pædag. c. III. Γυναιξὶ
μὲν ἐν τῷ λευκῷ ἐποδήμα συγχωρητέον, πλὴν εἰ
μὴ ὁ δόξῃεν ὅτι τε δὲ τῆς ἀλιπτῶς χρησέον· ἡλωμένων
δὲ δέονται τῆς κατ' ἱματίων αἱ ὁ δόξῃεν. πλὴν τὰ
πολλὰ ἐποδήμασι χρησέον αὐταῖς· ὅτι ἰσχυρὸν
γυμνὸν ἐπιδείκνυσθαι τὸν πόδα. ἄλλως τε καὶ ἀείδου-
σαν εἰς βλάβην ἢ γυνή. ἀνδρὶ δὲ οὐ μάλιστ' ἀρμό-
διον ἀνυποδήσῃα. πλὴν εἰ μὴ τραιδόσῃτο. Bene
igitur Aurelianus apud Vopiscum: Calceos
mulleos, & cereos, albos, & ederauios uiris om-
nibus tulit, mulieribus reliquit. Nec enim hic
legendum galbos facile mihi persuadet
doctissimus Belgarum I. Lipsius c. XIII. lib.
I. Elect.

HONOREM DIVINAE DOMVS.]
Augustæ, Imperatoriæ, Principalis Vlpia-
nus l. 12. D. ad SC. Turpilian. Si interueniente
publica abolitione ex SC. (ut fieri adsolet) vel ob-
letitiam aliquam, vel honorem domus diuinæ, &c.

Tempus.

Cursu volucripendens in nouacula
 Caluus, comosa fronte, nudo corpore,
 Quem si occuparis, teneas; elapsum semel
 Non ipse possit Iuppiter reprehendere.
 Occasionem rerum significat breuem.
 Effectus impediret ne segnis mora,
 Finxere antiqui talem effigiem temporis.

C V R S V V O L V C R I.] Alatis pedibus.
 Vid. græcum Epigram. Posidippi Antholog. *εἰς ἀλὰ μὲν τὸ Καίρῳ.*

E L A P S V M S E M E L N. I. P. I. R E P R E N D E R E.] Plant. Capt.

Semel fugiendi si data est occasio,

Satis est, nunquam post illa possis prendere.

Taurus & Vitulus.

LXXXIX.

A Ngusto in aditu Taurus luctans cornibus,
 Cum vix intrare posset ad præsepia,
 Monstrabat Vitulus quo se pacto plecteret:
 Tace, inquit, ante hoc novi quam tu natus es.

Qui doctiorem emendat, sibi dici puer.

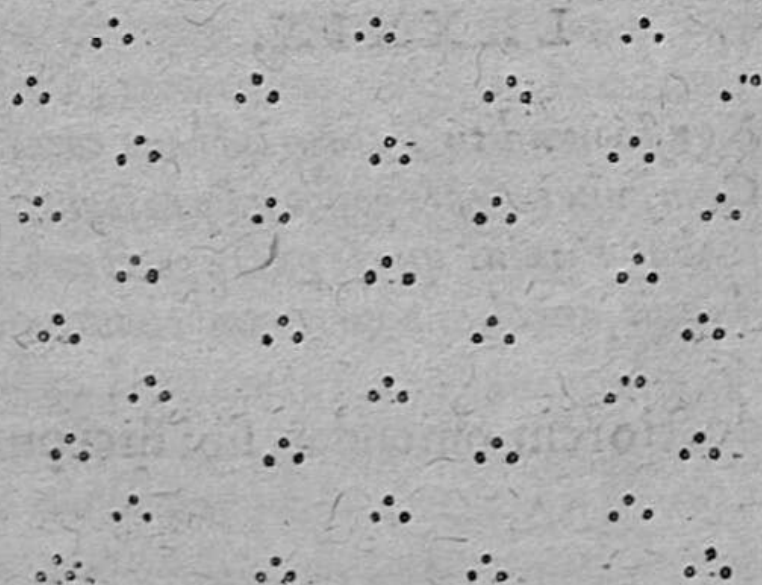
Canis & Venator.

LXXX.

A Duersus omnes fortis veloces feras
 Canis cum domino semper fecisset satis,
 Languere cœpit annis ingrauantibus.
 Aliquando obiectus hispidi pugnae suis,
 Adripuit aurem. sed cariosis dentibus
 Prædam dimisit. hic tunc Venator dolens,
 Canem obiurgabat. cui senex contrà latrans
 Non te destituit animus, sed vires mee.
 Quod fuimus laudas, iam damnas quod sumus,
 Hoc cur, Filite, scripserim pulchrè vides.

CANIS ET VENATOR.] Færnus.
 Camerar. p. 225. Simile autem illud En-
 nij apud Cic. de Senec.

*Sicut fortis equus spatio qui sæpe supremo
 Vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit.*

INCVRIA TYPO- graphorum hæc omisit.

Agina xi. lin. 2. Ioannes Salisbe-
riensis Policrat. 7. c. 25. ex. Va-
lerio Maximo lib. vi. cap. 2.

Pag. xxv. lin. 20. Phædrus *Au-
ritulum* pro *Asino* dixit, vt pag. 4. *Lanige-
rum* pro *Agno*, pag. 120. *Barbatum* pro
Capro. pag. 162. *Latrantem* pro *Cane*.

Pag. xxxvii. lin. propenult. *NEC TAMEN
CREDAT STATIM.*] Petronius Satyr.
Nunquam rectè faciet qui cito credit.

Pag. lxxxix. lin. 12. Martialis Epigram.
72. lib. xi.

Pag. cii. *OLIM QVAS VELLENT, &c.]*
Hanc fabulam eleganter imitatur Mar-
tialis lib. i. Epig. 77.

*O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei spes & alumne Laris.*

Pierios differ cantusq; chorosq; sororum:

Æs dabit ex istis nulla puella tibi.

*Quid petis à Phæbo? nummos habet arca Mi-
nerua*

Hæc sapit, hæc omnis fenerat una Deos.

Quid possent edere Bacchi dare? Palladis arbor

Inclinat varias pondere nigra comas, &c.

Ædesiū Cappadocem ex Iamblichi schola:

reuerſum pater obiurgabat, quòd Philoſo-
phiam, non ſaginantem artem didiciſſet:
πλῆτος δὲ ἔχ' ἐπὶ τῇ γλῶσσει πολὺς. καὶ ὅγε πατὴρ
αὐτὸν ἐκπέμψας ἐπὶ παιδείᾳ χρηματικῇ ἐκ Καπ-
παδοκίας ἐπὶ τῷ ἑλλάδα· εἴτα ἐκδεχόμενος, ὡς δη-
σαυρὸν ἐπὶ τῇ παιδείᾳ ὄρησων, ἐπειδὴ ποτε ἐπανελθόν-
τος, φιλοσοφοῦντα ἤθιστο, τῆς οἰκίας, ὡς ἀχρεῖον, ἀ-
πήλαυνε καὶ ἐκδιώκων, τί ἔφη φιλοσοφία ὠφελεῖ; &c.
EVnapius, Aedef.

Pag. cvii. NON SEMPER EA SVNT
QVAE VIDENTVR.] EVnapius vita
Aedefij : οὕτως ἑτερόν τι ἐπὶ τῇ ἰσθ' διαρεῖν, καὶ
τοῖς τὸ σῶματος ἀπατηλοῖς ὀμμασιν.

Pag. cxv. lin. 31. Eυνῆχος ὁ ἀγαμος. Hinc
emendandus Sudaſ : Μονότροπος, μόνος
τραφεὶς, ἀγαθὸς, ἀγυῶσιος. legendum : ἀγα-
μος.

ET HÆC AD PHÆDRVM

Scribebam Lutetiæ Parisiorum Anno

D. cIo. Io. ic. Mense Maio.

N. F. R. G.

PAG.	LIN.	SCRIBE.
V.	3.	<i>Mihi damna minaris.</i>
VII.	26.	<i>Supplicuere.</i>
	28.	<i>In amne sonum.</i>
XIV.	22.	<i>Tertia vota labor. dele asteriscū.</i>
XVI.	7.	<i>Quidnam futur. est, Et/c.</i>
XXIII.	penult.	<i>Perdidisse quod petis.</i>
XXIIX.	4.	<i>Dele asteriscum.</i>
XXXI.	12.	<i>Panem se contend.</i>
XXXIV.	18.	<i>LEO SENEX, APER, TAV- RVS, &c.</i>
XXXVII.	18.	<i>Vigilare, fac. ne mea, Et/c.</i>
XLIV.	26.	<i>Separata, ait, ac</i>
L.	17.	<i>Tum fortuitum, &c.</i>
LXV.	15.	<i>Rusticiana.</i>
	30.	<i>IN QVO TONANTI SANCTA M NEMOSYNE IOVI, &c.</i>
LXIX.	8.	<i>Quid Ericthide ô cati, quid eies Mineruij dicitis?</i>
LXX.	2.	<i>Horat.</i>
LXXI.	6.	<i>Alij onerant.</i>
LXXIX.	3.	<i>Subrectam.</i>
	15.	<i>Hæc notula pertinet ad se- quentem Fabulam.</i>
XCVII.	15.	<i>Legem duabus hanc pro.</i>
XCIIIX.	3.	<i>μελισῶν.</i>
	4.	<i>μελισαῖς.</i>
C.	8.	<i>ζῶων.</i>
CIV.	12.	<i>κακλήρωται, μέγα π, &c.</i>
	14.	<i>Dele virgulam.</i>
CV.	9.	<i>Solus esset τὰ πάντα. dele quæ sequuntur vique ad, Nihil</i>

*agit, &c.*25. *Venusina.*CII. 28. *tunica.*CXI. 4. ἀνὰ χάλαρος. 20. *frenos.*CXII. 11. *Deuotam.*CXIII. 14. *Agros utiles.*CIV. 3. l. *Qui quadringenta.*

CXIX. 11. τὰς.

CXIX. 6. *exemplo imperium.*CXLIII. 22. **EXHIBE.**

VETVSTISS. CODICIS
SCRIPTURA.

PAG.

6. *Hic conspiratis.*
 11. *Tristem sustinuit notitiam*
 16. *Cogetq; &c. crearet &c.*
 20. *Quoniam dignos ad.*
 23. *Forti crim. paulo post. Simius sentiam.*
 28. *Virtute semper.*
 30. *In. p. com. ciuium sapius. lin. ult. expedit.*
 35. *Frontem extorxit.*
 38. *Corcodrilus.*
 40. *Thensaurum. paulo post: violat.*
 52. *Ardalionum*
 Misiniensem
 Lucili
 Cesaremq;.
 53. *Venerunt.*

59. Bonæ nuper.
 60. Pat. homini
 Faueret.
 Si labor oblectare
 62. Inquit.
 Ut ad suetam f. præstes.
 Ut vite genus.
 63. Facunda nou.
 Calumniam quæ fiet scelus & locis.
 64. Rem me professum dicet forsitan aliquis
 grauem Frige fuisse æsopum Si Phryæ
 Æsopus potuit Anacharse Scythæ.
 Proprior Grec.
 69. Auita trax.
 71. Prumta rogant.
 Petierat.
 72. Vulgo causa fertur, sed non d. &c.
 80. Ad p. sepe mul.
 Dolo se collum, &c.
 82. Datur ossa.
 86. Sufficisse proximum.
 97. Aluos accipite.
 100. Legimus capi.
 103. Auribus ammirabilem.
 107. Dum nihil habemus manu ca. &c.
 Subtilis utilitatem:
 Despici Frons prima, &c.
 112. Quo pacto si non possideant, &c.
 113. Edictam matri.
 118. Ætate domus.
 119. Lecte reato.

- 168
122. *Venienti Plutone*
127. *Sub. à liberto.*
Virginali
130. *Totamque vitam.*
134. *Nocuit hom.*
137. *In Sithia insula.*
Natiua fuit v.
139. *Super etiam iactas t. q. debes.*
142. *Quamvis natura tanta, &c.*
nimum ut reddas.
143. *Cum iam desideret esse beneficio utilis.*
Præcepis exis.
Tue sunt partes fuerunt aliorum dein
simili gyro venient aliorum prius vices.
gratulari me tateret iud. Fort. patere.
145. *Particula q. c. fabula.*
Quasi paucas ille ostendit.
151. *Deprehensi perierunt.*
153. *Et derisuros non expectaturos sitet.*
156. *Necopia sed sinistram, &c.*

AVCTORES QVI IN
NOTIS LAVDANTVR
aut illustrantur.

A.

A ccius	109.
Achilles Tatius	39. 64.
Alphenus I. C.	60.
Adamantius,	2.
Ælianus,	10. 20. 37. 39. 57. 100.
Æsopus,	11. 14. 19. &c.
Ambrosius,	75. 101. 128.
Ammianus, Marcellinus.	124.
Antoninus, Imp.	127.
Antonius Liberalis.	66.
Anacreon,	84.
Anianus,	6.
Apicius,	83.
Aphthonius,	12. 13. 67. 108. &c.
Apollonius,	119.
Apollodorus,	119.
Apuleius,	21. 35. 44. 52. 68. 82.
	84. 85. 88. 93. 99. 100. 106. 116. 133.
Aristoteles,	13. 25. 100. 133.
Artemidorus,	7. 37. 54. 55. 65. 74. 93. 118. 160.
Arnobius,	5. 24. 51. 55. 68. 69. 75. 78. 88. 91.
	94. 100. 105. 124. 128. 152.
Augustinus,	73.

INDEX.

Auienus,	1.15.22.36.67.&c.
Aufonius,	19.60.77.

B.

B abrius,	4.11.12.13.14.16.&c.
Balsamo,	93.
Bassus, Geoponic.	17.
Basilus Epist.	72.
Brissonus,	51.154.

C.

C allimachus,	117.
Scholiastes,	110.
Calpurnius,	76.
Camerarius.	4.5.7.16.&c.
Can. Apostol.	9.
Carfilis,	25.86.
Cassiodorus,	42.100.
Cassius Iatrosophista,	79.
Catullus,	8.16.61.88.93.
Clemens Alexand.	73.100.101.160.
Cicero,	15.21.24.57.129.143.162.
Codinus Constantin.	155.
Coluthus,	33.
Cuiacius,	22.55.
Curus Fortunatianus,	32.
Cyrilli lexicon M S.	91.115.

D.

P. D anielis chartula Phæd. MS.	25.26.
	27.28.31.33.34.
Dauid,	118.
Democritus Epist.	66.

A V C T O R V M.

Dio,	67.125.131.148.
Donatus,	25.55.85.89.

E.

E Nnius,	70.154.
Ennodius,	68.99.100.
Epictetus,	48.
Epiphanius MS.	115.
Eumelus,	66.
Eunapius,	
Eustathius Philosophus MS.	54.100

F.

F Aernus,	102.162.
Festus,	45.82.116.129.135.158.
Floridus,	124.

G.

G Ellius,	19.50.100.101.131.133.
Glossaria vet.	9.10.16.22.29.33.40.
	55.62.64.79.82.89.91.96.100.116.126.131.
	142.159.158.
Gloss. MS.	115.142.

H.

H Eraclides Ponticus,	93.
Herodotus,	21.
Hieronimus,	42.
Hilarius,	20.
Hippocrates,	17.21.29.66.68.
Homerus,	18.74.
Horatius,	11.42.45.69.70.105.135.138.143.

INDEX.

I.

I relandus,	109.
Isidorus,	83.
Julianus Imp. Epist. MS.	70.
Idem	99. 108.
Iustinianus,	92. 93.
Juvenalis,	17. 42. 68. 77. 78. 83. 84. 93. 95. 96.
	105. 114. 125. 126. 132. 133. 135. 159.

L

L Abeo,	16.
Läertius,	68. 153.
Lambinus, er.	9. 18. 94.
Libanius,	17. 23.
Lipsius,	160.
Lucianus,	81. 90. 91. 95. 119. 140.
Lucilius,	94. 100. 114. 128.
Lucretius,	5. 13. 61. 74. 89.

M.

M acrobius,	101. 131. 133.
Mamertinus,	91.
Marius Victorinus,	24. 51. 89.
Mattheus Blastaras, MS.	9.
Meleager,	151.
Melissus,	3.
Meursius,	13.
Michäel Glycas MS.	75. 109.
Minutius,	54.
Martialis,	3. 6. 19. 29. 35. 38. 42. 48. 53. 57. 60.
	69. 83. 85. 88. 95. 108. 114. 119. 124. 125. 126.
	131. 133. 138. 146. 150.

AVCTORVM.

Martianus Felix, 54.64.69.
Mauricius Strateg. MS. 117.

N.

Næuius, 77.
Nemesius, 3.
Nicephorus Gregoras, 17.
Nicetas Choniates, 49.85.100.
Nonius, 9.79.128.

O.

Onosander, 29.123.
Optatus, 9.76.118.
Orpheus, 55.65.
Ovidius, 25.32.42.92.100.129.131.

P.

Pacatus, 40.52.119.148.
Pacuvius, 77.
Palæphatus, 119.
Palladius, 37.75.76.110.
Paulus Ægineta, 90.92.94.
Paulus I. C. 6.
P. Petavius, V. C. 43.
Persius, 5.42.88.138.158.
Petrus Chrysologus, 53.
Petronius, 8.15.27.32.40.41.42.44.54.61.64.
85.89.92.96.105.129.137.138.139.143.159.
Phile, 104.110.
Philostatus, 2.
Phlegon Trallianus, 90.
Photius Nomocan, 9.
Phrynichus, 127.

I N D E X.

Phurnutus,	155.156.
Pisides,	3.57.74.103.140.
F. Pithoeus V.C.	69.99.
Planudes,	50.
Plato,	6.73.74.90.
Plautus,	15.19.48.70.81.82.84.90.94.128. 133.146.150.
Plinius Epist.	22.65.128.143.146.
Plinius Nat.	15.51.57.75.76.77.83.88.91. 96.125.
Plutarchus,	85.
Priapeiorum auctor.	42.12.

Q Verolus, siue Gildas Sap.	17.67.
Quintilianus,	64.76.148.

R.

R Vtilius Lupus,	66.84.
129.144.	

S.

S Auaro,	57.144.
Salisberienfis,	11.
Seneca,	5.6.13.23.51.62.85.135.149.
Seruius,	13.53.
Siculus Flaccus,	156.
Sidonius,	44.48.53.57.65.100.105.114.116.
Simeon Settus,	12.
Solinus,	129.
Solon,	66.
Stephanus, cr.	15.97.
Sudas,	94.115.155.
Suetonius,	4.9.44.55.94.125.126.142.158.159.
Symmachus,	18.

A V C T O R V M.

Synod. Ancyrana,	72.
Synesius,	108.
Syrus,	128.

T.

T Acitus,	35.53.67.121.148
Terentius,	89.91.116.
Tertullianus,	3.9.12.19.20.68.69.74.76. 78.96.100.104.108.128.143.
Theocritus,	13.
Theon Sophista.	11.12.67.
Theophilactus Simocata.	12.17.11.49.85.79. 91.139.
Theophrastus Charact.	53.54.155.
Thessalus,	68.
Tzerzes,	23.98.

V.

V Alerius Maximus.	
Varro,	91.92.
Vegetius,	117.
Vetus Interpres Iuuenalis,	22.32.35.68.84. 105.126.133.142.
Vincēntius Lirinensis,	129.
Virgilius,	5.6.55.76.78.130.
Vitruuius,	51.153.
Vlpianus I. C.	95.114.116.155.160.
Vlpianus Scholiast. Demost.	24.
Vopiscus,	160.

X.

Xenophon,	95.
-----------	-----

INDEX RERVM & verborum.

A.

A D lanium. i. apud.	79.
Adoptivæ comæ.	76.
Adoptata poma.	ibid.
Ad se.	137.
Adulterini rami.	76.
Aesopus fabularum auctor.	1. 61.
Aesopo statua posita.	60.
Aesopus Phryx.	64.
Aelurus.	110.
Aetatis mediæ homo.	47.
Agni humano capite.	72.
Agricultura in matrimonio.	72.
Alapæ. libertates.	52.
Alticinæti.	52. 53.
Alveolo conspargere.	52.
Amatorium iugum.	95.
Ambitiosi.	12. 38.
Amicæ spoliatrices.	48.
Amittere virilitatem.	95.
Auritulus.	25.
Amoris loca conscia.	32.
Anacharsis in carpendis moribus liberior.	68.
Anacharsis Scythæ.	64.
Αἰνῶδες ἄνθρ.	115.

ET VERBORVM.

<i>Androgynus.</i>	90.
<i>Anima amphora.</i>	69.
<i>Anima putei.</i>	70.
<i>Apollo.</i>	64.
<i>Απόρων questio.</i>	114.
<i>Apotheca.</i>	116.
<i>Aqua bonitas.</i>	120.
<i>Aquila vires.</i>	103.
<i>Aranea.</i>	59.
<i>Arcus.</i>	99.
<i>Arare aut serere quid portendat uxorem ductu- ris.</i>	74.
<i>Arbores in Deorum tutela.</i>	102.
<i>Arbores loqui.</i>	1.
<i>Arborum thalamus.</i>	75.
<i>Arborum coitus.</i>	75.
<i>Arborum amores.</i>	ibid.
<i>Ardeliones.</i>	52. 53.
<i>Ariolus.</i>	72.
<i>Argus navis fabricator.</i>	118.
<i>Aselli.</i>	61.
<i>Asellus in obscenis.</i>	44.
<i>Asini penis.</i>	43.
<i>Asinus venator.</i>	24.
<i>Athenienses cati.</i>	68.
<i>Athene.</i>	ibid.
<i>Atrienfis.</i>	52.
<i>Avarus.</i>	135.
<i>Augustus.</i>	87.

B.

Balder.
Barbalus.
Bibax.

51.

120.

116.

H v

INDEX RERVM

Bibere per obscenitates.	125.
Bis mori.	35.
Bona femina.	70.
Bruta inuenientes.	72.
C.	
C æcitas humana.	108.
Calamo ludere.	107.
Calenus.	125.
Caligula scititia.	9.
Calumniator canis.	31.
Camara, testudo.	142.
Canes alligati interdum.	81.
Canes stercore pascuntur.	133.
Canes trivio concepti.	41.
Canis fidelis.	37.
Canis vemens.	49.
Canis tintinbulatus.	58.
Canum legati a d Iouem.	131.
Capree barbata.	130.
Cassandra.	86.
Castratus.	91.
Cathedra muliebres.	83.
Cati Athenienses.	68.
Catta. Cattus.	110.
Cauerna arboris. si. clepsydra.	ibid.
Cauus ramus.	101.
Censores aliorum.	121.
Centoculus.	59.
Centumuiui.	87.
Cervix amphora.	40.
Chersydrus..	10.
Chironica ars.	29.
Cingulum indicium seruitutis.	53.

ET VERBORVM.

<i>Cinis.</i>	5.
<i>Cirri.</i>	8.
<i>Clitella.</i>	30.
<i>Cochlea domiporia.</i>	57.
<i>Cæcus timor.</i>	79.
<i>Cæpit queri, &c.</i>	8.
<i>Collum lagena.</i>	40.
<i>Colubra.</i>	134.
<i>Communes litteræ.</i>	20.
<i>Compotrix.</i>	116.
<i>Concha.</i>	114.
<i>Concha cortex.</i>	57.
<i>Concipere.</i>	33.
<i>Conscientia publica.</i>	20.
<i>Consiliaris.</i>	22.
<i>Consiliator.</i>	ibid.
<i>Contubernium.</i>	50.
<i>Corde durato.</i>	61.
<i>Cornea domus testudinis.</i>	57.
<i>Cornicis omina.</i>	103.
<i>Conspicium.</i>	16.
<i>Corpodicina.</i>	82.
<i>Corporis tantum.</i>	ibidem.
<i>Corpulentus.</i>	83.
<i>Corrupti bones.</i>	59.
<i>Cortex.</i>	57.
<i>Corui augurium.</i>	103.
<i>Credere & non credere.</i>	86.
<i>Credo.</i>	24.
<i>Crocodili canibus infesti.</i>	38 39.
<i>Crocodili medicus.</i>	21.
<i>Culum cur olfaciunt canes.</i>	132.

INDEX RERVM.

D.

D <i>Amnum.</i>	97.
<i>Dare vocem.</i>	27.
<i>Defecta lingua.</i>	35.
<i>Defecti homines.</i>	ibid.
<i>Defectum corpus.</i>	ibid.
<i>Defectus annis.</i>	ib.
<i>Defectus pilis.</i>	ibid.
<i>Deiratus.</i>	135.
<i>Deuitare.</i>	128.
<i>Deus communis.</i>	28.
<i>Diana alticincta.</i>	54.
<i>Dis iratis natus.</i>	135.
<i>Digrunnire.</i>	153.
<i>Diuitie.</i>	122.
<i>Diuitie excacant mentem.</i>	ibid.
<i>Doliturum amanti.</i>	86.
<i>Dolon muscae.</i>	81.
<i>Durare.</i>	62.

E.

E <i>Dere obscenitates.</i>	126.
<i>Effugium querere alterius malo.</i>	121.
<i>Elenchi indices.</i>	96. 97.
<i>Elenchi uniones.</i>	96.
<i>Emphasis & hypostasis.</i>	109.
<i>Emuncta naris.</i>	72.
<i>Eritchide cati.</i>	69.
<i>Eunuchare.</i>	91.
<i>Eunuchare cogeant Principes.</i>	91.
<i>Eunuchi mæche dati.</i>	114.
<i>Eunuchi monstra.</i>	91.
<i>Eunuchismus muliebris.</i>	94.
<i>Eunuchi salaces.</i>	115.

ET VERBORVM.

Eunuchi sancti.	115.
Eunuchus nihil, nihili factus.	90.
Eunuchismus quasi cædes.	93.
Eutychus.	62.
Exempla.	39.
Exterere frontem.	36.

F.

F abula cur inuenta.	63.
F abula seria continent.	108.
Fabulorum mos.	2.
Falerna fex.	69.
Fames in obscenis.	126.
Fatigare cælum per inuicem.	135.
Fax, ira.	5.
Felix. Felis.	110.
Feria.	62.
Ferus.	47.
Flamula.	117.
Flora.	2.
Filij parentibus similes.	16.
Fisci.	58.
Formica frugi.	139.
Fovea capiendis feris & hostibus.	32.
Fraudator.	30.
Frondes iumentis.	59.
Frons prima.	108.
Fuci inertes.	97. 98.
Futiles.	133.
Fur & lucerna.	121.

G.

G alli Cybeles.	106.
G allorum tympana.	ibid.
Garrularum mulierum garrula proles.	17.

INDEX RERVM

Gaudium in re amorum. 129.

Grunnius. 154.

H.

H *Abitus suis cuiq.* 11.

Hedymeles. 2.

Hercules inimicus Pluti. 122.

Heres proximus. 88.

Hermaphroditus. 90.

Hermotimus excisus à Pannonio. 92.

Hominem quero. 104. 105.

Homo de limo terre. 73.

Hortuli delicati. 116.

Hostia maior. 72.

Hydrorum dentes. 10.

Hydrus ranarum hostis. ibid.

Hyppolitus. 86.

I.

I *Gnem querere.* 104.

Ignis de lucerna sacris interdictus. 122.

Ignorantia admirationis mater. 25.

Ilium. 86.

Importare luctum. 41.

Incitare. 6.

Ineptia. 4.

Incredulitas maritorum. 88.

Inguen mammae. 94.

In plano. 51.

Inrimare. 77.

Inserta stirps. insertina. 76.

Insitio natura adulterium, aut adoptio. 76.

Insitio per terebram. 72.

Insitui liberi. 72. 76.

Instrumentum rusticum. 115.

ET VERBORVM.

Integritas.	95.
Interfeminium, $\chi\iota\sigma\mu\alpha$.	77.
Inuitare.	128.129.
Ioci.	30.67.
Ira.	5.
Irate fera magis seniunt.	5.
Iulia abortiens.	17.
Iuppiter hominum sator.	75.
Iuppiter Lycaeus.	6.
Iurisiurandi fides.	21.87.
Inuencus.	47.

L.

L Abor doctus.	66.
Lac.	101.
Lagona.	40.
Lanifica.	114.
Laniger.	4.
Lari & cochlea.	57.
Latronum beneficium.	21.
Lauatio argentea, concha.	114.
Lector Cato.	119.
Leda sidera.	141.
Lentum flagellum.	81.
Leo regnans.	123.
Libertas procax.	6.
Libertas per alapas.	56.
Libitum est.	99.
Limare.	87.89.
Lingua fortior manus.	139.
Linamentum.	19.
Linteum Pelusium.	52.
Linus.	64.

INDEX RERV. M

Littera publica.	20.
Litterata Gracia.	68.69.
Livor.	6.136.
Locare nomen.	31.
Lucerna Satyricorum.	105.
Lucullus.	52.
Luna nuptia.	16.
Lupi.	6.
Luscini melos.	103.
Lusus animum recreat.	99.
de Lusu & seneritate.	98.
Luxus.	116.
Lycisca.	2.

M.

M Aledicere.	4.
M Malum ingenium in malo corpore.	79.
Manes.	40.
Margarita.	26.
Maritorum credulitas.	88.
Μασομία.	94.
Matrimonij quedam agricultura.	72.
Medea.	118.
Medicus imperitus.	29.
Medullina.	2.
Meretricis εντρον, κοιλία, bulga.	49.
Meretrix rapax.	48.
Migale.	2.
Minari magna.	339.
Minervi ciues.	69.
Minos.	119.
Miraculum.	25.
Mirari.	ibid.
Misenensis villa.	52.

ET VERBORVM.

<i>Misericordia nociva.</i>	133.
<i>Mnemosyne.</i>	63.66.
<i>Mæchi contumeliis affecti.</i>	93.
<i>Momentum.</i>	64.
<i>Mors ab ignavis illata.</i>	36.
<i>Mors debitum natura.</i>	143.
<i>Mortis solatium.</i>	23.
<i>Mulcatus.</i>	11.
<i>Mulier ager.</i>	73.
<i>Mulier arte.</i>	129.
<i>Mulieris fovea.</i>	78.
<i>Mulier parturiens.</i>	32.
<i>Mulier tellus vivens.</i>	73.
<i>Mulierum morbus eroticus.</i>	33.
<i>Mundus muliebris.</i>	114.
<i>Mures molesti.</i>	37.
<i>Musca.</i>	64.
<i>Musca proboscis dolens.</i>	81.
<i>Musca impudens.</i>	139.
<i>Musca in stercore.</i>	140.
<i>Muscipula.</i>	107.
<i>Mustela astuta.</i>	109.
<i>Mustela improba.</i>	37.

N.

N atio boum.	45.
N asutus.	118.
<i>Natrix.</i>	10.
<i>Naturæ dedecus.</i>	35.
<i>Navis prima.</i>	119.
<i>Nebulones.</i>	91.
<i>Necopinans.</i>	22.
<i>Nectar.</i>	101.
<i>Nescio quid.</i>	55.

INDEX RERV M.

Niger an albus.	99.
Νυμφοτομία.	94.

O.

O bsignata natura.	129.
Oculis venari viros.	144.
Officium.	44.
Oliva Minerva arbor.	102.
Onus naturæ.	100.
Oris libido.	125.
Oris specus.	118.
Ornamentum muliebri.	114.
Orpheus.	64.
Oslibri.	1.
O si me noffes.	70.
Otium dare corpori.	65.
Ovis patiens iniuriæ.	14.

P.

P edagogiani.	55.
Παθήματα παθήματα.	131.
Palladium opus.	118.
Panis conspersus furfuribus.	132.
Panis sordidus.	133.
Pannonius.	92.
Πάντα.	105.
Panthera.	71.
Parentes facit bonitas non necessitas.	101.
Partes, διχοστασίαι.	8.
Partes prandij.	15.
Patrem suum nemo per se novit.	18.
Patrissare.	5.
Pavonum grex formosus.	11.
Pavonis vox.	103.
Peelum nemus.	118.

ET VERBORVM.

Penitentia.	126.
Pera dua.	121.
Peregrina volucris.	40.
Periculosa medicina.	21.
Periurium.	135.
Per qua peccauit per eadem puniatur.	93.
Persona.	19.
Petulans.	80.
Pertunda Dea.	78.
Phiale.	2.
Pifistratus.	6.
Pistaciorum testicul.	75.
Planata edificia.	51.
Plutus.	122.
Pondera matrum.	100.
Posteritas.	113.
Potrix, Potax.	116.
Primus somnus.	89.
Principatus mutatio.	30.
Prometheus.	127. 128.
Propteruolans.	56.
Proximus culpe.	24.
Pudenda.	128.
Puella viros appetentes, variis morbis affliguntur.	74.
Puellarum aures pertuse.	95.
Puella scere.	72.
Pulmentarium.	83.
Pullus gallinacius.	95.
Pycta.	142.
Q uartilla.	2.
Quintilla.	2.

INDEX RERVM

Quodcumque fuerit.

R.

R Amus viri.	62.
R Rana.	77.
Ranae pellis rugosa.	38.
Rana regem petierant.	ibid.
Pamoparta.	6:7.
Ratio prima, secunda.	56.
Recta verba, Recte loqui, Rectus sermo, Recta lectiones, Recta oratio, Rectè viuere, Recta fides.	108.
Referre pedem.	124.
Regia concacata.	47.
Regi tribuendus honor.	331.
Remedia ad morsum canis.	9.
Representare.	49.
Requirere.	87.
Res feminarum.	31.
Reuerenda.	84.
Rex bonus, Δεσπότης.	128.
Rex lignarius.	10.
Rex ligneus.	9.
Rima arboris.	ibid.
Rima meretricum.	77.
Rogare.	77.
Romanorum nefaria libido.	138.
Rustici alticincti.	78.

S.

S Acra.	54.
S Sacrilegus.	128.
Sanguis.	121.
Sanguis longus, altus.	41.42.
Sancta uxor.	42.
	88.

ET VERBORVM.

<i>Satyrlicorum mos.</i>	2.
<i>Scribere fami vitanda.</i>	136.
<i>Scrobs mulieris.</i>	78.
<i>Scrupulosa vulnera.</i>	96.
<i>Secretum.</i>	141.86.
<i>Seianns.</i>	63.
<i>Sella prima.</i>	80.
<i>Sensus communis.</i>	19.10.
<i>Sensus publicus.</i>	20.
<i>Serere liberos.</i>	76.
<i>Servi.</i>	63.
<i>Sexsus humani distributio secundum naturam & præter naturam.</i>	90.
<i>Simij carnes.</i>	79.
<i>Simionides.</i>	136.141.
<i>Simpliciter.</i>	82.
<i>Sinon.</i>	63.
<i>Smaragdus pavonis.</i>	104.
<i>Societas.</i>	14.85.
<i>Sole medio cum lumine.</i>	105.
<i>Solis filij.</i>	18.
<i>Solis nuptiæ.</i>	16.
<i>Solus erat familia.</i>	104.
<i>Solus τὰ πέντε.</i>	ibid.
<i>Sonare cithara Apollinis.</i>	101.
<i>Sophus.</i>	98.130.
<i>Sorbitio.</i>	39.
<i>Spadonatus mammarum.</i>	94.
<i>Spadones.</i>	91.
<i>Speculi vsus varius.</i>	84.
<i>Speculum lympharum.</i>	13.
<i>Spelunca ultima.</i>	134.
<i>Sponsus.</i>	130.

INDEX RERVM

<i>Stare fortiter.</i>	89.
<i>Stramenta.</i>	59.
<i>Strophe.</i>	29.
<i>Successus improborum.</i>	50.
<i>Surripere viros.</i>	92.
<i>Sus nemoricultrix.</i>	50.
<i>Suspensio pede.</i>	51.
<i>Sustinere spiritum.</i>	71.
<i>Syracusana votum.</i>	10.
T.	
T <i>Abula naufragij.</i>	138.
T <i>Talionis lex.</i>	92.
<i>Telluris maritus imber.</i>	75.
<i>Tempestas.</i>	137.
<i>Tempore.</i>	144.
<i>Tentare.</i>	88.
<i>Tentio.</i>	126.
<i>Testa.</i>	70.
<i>Testamentum frustratorium.</i>	112.
<i>Testes.</i>	95.
<i>Testudinis sanguis.</i>	77.
<i>Thesaurus.</i>	40.
<i>Threissa gens.</i>	64.
<i>Tiberij nefaria libido.</i>	126.
<i>Tiberius Caesar.</i>	52.
<i>Tibia meretrix.</i>	2.
<i>Tigillum.</i>	9.
<i>Timor laxat ventrem.</i>	133.
<i>Tonsus.</i>	87.
<i>Toris naribus.</i>	69.
<i>Totum.</i>	51.
<i>Transformationes & transanimationes.</i>	3.
<i>Tribades.</i>	127.

ET VERBORVM.

Tricari.	80.
Trimalcio.	2.
Tristis.	8.
Trochilus crocodili amica avis.	21.
Tryphena.	2.
Trypherus.	2.
Tuse.	117.
Tugulium.	34.
Tunica molesta.	108.109.
Turbulenta aqua.	4.
Turpia pocula.	126.
Tuscan mare.	52.
V.	
Vena.	42.
Vena publica.	20.
Vena vino repleta.	129.
Vena in obscenis.	42.
Ventris specus.	118.
Verenda.	128.
Veretrum.	124.
Veri amici.	85.86.
Vestis muliebris.	114.
Vetula puellascens.	12.49.
Vexata navis.	130.
Vicinus fur.	115.
Videtur.	24.
Vinum crucium.	110.
Vinum vetus.	116.
Vir agricola.	73.
Virginale.	129.
Virgo acerba.	110.
Virgo immatura defloranda.	111.
Virgo viri capax, αὐδὴρὲς δειπνῶσα	110.

INDEX RERVM ET VERB.

<i>Virilitas amissa.</i>	95.
<i>Viri vas ad ferendum genitale mulieris aruum.</i>	73.
<i>Vir natus, &c.</i>	84.
<i>Urbe in clara etiam stulti & fatui nascuntur.</i>	68.
<i>Utile miscendum dulci.</i>	102.
<i>Vua acerba.</i>	110.
<i>Vulgus fictile.</i>	128.
<i>Vulpis & vua.</i>	110.
<i>Vulpis ingenium.</i>	20.
<i>Vxores probæ ad studia incitamenta sunt.</i>	64.
<i>Vxores pugillares.</i>	65.
<i>Vxori vacare.</i>	62. 64.

X.

Xistus. 52.

F I N I S.

